

OMRÅDEN MED SÄRSKILDA RIKTLINJER O

Innehåll

(klickbara rubriker)

[O1 Bjärka och Dagsnäs](#)

[O2 Eggby kyrkby](#)

[O3 Höjentorp](#)

[O4 Torp](#)

[O5 Händene kyrkby](#)

[O6 Härlunda kyrkoruin](#)

[O7 Istrums fornlämningsområde](#)

[O8 Lycke - Bränningsholm](#)

[O9 Marums kyrkby](#)

[O10 Åsaliden](#)

[O11 Norra Lundby kyrkby mm](#)

[O12 Lycke fornlämningsmiljö](#)

[O13 Amundtorp fornlämningsmiljö](#)

[O14 N Ving & Härlingstorp](#)

[O15 Järnsyssa, Västtorp, Brunnsbo](#)

[O16 Götala fornlämningsmiljö](#)

[O17 Mosstorp fornlämningsmiljö](#)

[O18 Skånings Åsaka](#)

[O19 Stålberga fornlämningsmiljö](#)

[O20 Axevalla hed](#)

[O21 Skålltorp – Skärv kulturlandskap](#)

[O22 Ljungstorp](#)

[O23 Tubbetorp](#)

[O24 Lövåsa](#)

[O25 Varnhem fornlämningsmiljö](#)

[O26 Blombacka](#)

[O27 Kilagården, St Kålltorp, V Gerum](#)

[O28 Öglunda](#)

[O29 Bockaskede kulturlandskap](#)

[O30 Skallmeja kyrkby](#)

[O31 Synnerby kyrkby](#)

[O32 Vinköl kyrkomiljö](#)

[O33 Bjärklunda kyrkomiljö](#)

[O34 Stenums kyrkby](#)

[O35 Myråsen](#)

[O36 Hasslösa f d flygbas](#)

[O37 Rödjorna](#)

[O38 Husgårdets småhusområde](#)

[O39 Valle stugby och Camping](#)

[O40 Billingsens platå](#)

[O41 Områden med ”bebyggelsestryck”](#)

[O42 Tranum](#)

OMRÅDEN MED SÄRSKILDA RIKTLINJER O

Områden med särskilda riktlinjer

Områdesbestämmelser enligt PBL 1:3

”... För begränsade områden av kommunen som inte omfattas av detaljplan får områdesbestämmelser antas, om det behövs för att syftet med översiktsplanen skall uppnås eller för att säkerställa att riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken tillgodoses”... (ur PBL 1:3).

Områdesbestämmelser är ett begrepp som infördes med plan- och bygglagen 1987. Områdesbestämmelser kan antas för begränsade områden av kommunen om det behövs för att skydda riksintressen eller uppnå andra syften med översiktsplanen. De kan reglera markens användning, bebyggelsens utformning och egenskaper samt administrativa frågor t ex bygglovpliktens omfattning. Exakt vad som får regleras framgår av PBL 5:16.

Var behövs områdesbestämmelser?

Områdesbestämmelser kan i första hand användas för områden som är av riksintresse för kulturminnesvärden samt för de värdefulla miljöer, byggnader och fornlämningsområden som utpekats i Västergötlands museums och Skara kommuns inventeringar. De kan även användas för reglering av markanvändningen inom andra områden.

När behövs områdesbestämmelser?

De allra flesta fastighetsägare har naturligtvis ett starkt intresse för sina egna marker och byggnader. Det bästa skyddet för en värdefull miljö är när ägarna eller brukarna själva ser det kulturhistoriska värdet och handlar därefter.

I första hand skall kommunen använda sig av positiva åtgärder dvs rådgivning, information och annat bistånd. Områdesbestämmelser skall användas restriktivt, först när övriga åtgärder visar sig omöjliga eller otillräckliga.

När blir bestämmelserna gällande?

Översiktsplanen är ett *handlingsprogram* som anger att områdesbestämmelser kan upprättas inom O-områden om och när så behövs. För att de skall bli gällande krävs samma förfarande som då en detaljplan upprättas och antas. Bestämmelsernas omfattning och innehåll måste diskuteras med markägare och andra berörda innan de antas.

A. Utökning av bygglovplikten

Den enklaste formen av områdesbestämmelser innebär att skyldigheten att söka bygglov utökas. Bygglov kan, utöver den generella bygglovplikten och i enlighet med PBL 8:6, t ex krävas för att:

1. färga om byggnader eller byta fasadbeklädnad eller taktäckningsmaterial, samt för att göra andra ändringar av byggnader som avsevärt påverkar deras yttre utseende

2. riva byggnad eller del av byggnad.
3. göra tillbyggnader
4. uppföra komplementbyggnader, murar och plank
5. sätta upp eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar
6. uppföra, bygga till eller på annat sätt utvändigt ändra ekonomibyggnader för jordbruk, skogsbruk eller därmed jämförlig näring. Bygglovplikten för dessa byggnader avses närmast utgöra en ”anmälningsplikt” med enkla handlingar, enkelt förfarande och lägre avgift än vid övriga bygglov
7. utföra brunnsborring

B. Preciserade områdesbestämmelser

Områdesbestämmelser kan utöver utökad bygglovplikt innehålla preciserade restriktioner och anvisningar för markanvändning och byggande. Exempel på sådana bestämmelser är förbud mot nybyggnad, begränsning av storleken på fritidshus, krav på visst fasad- eller takmaterial mm.

Sådana områdesbestämmelser kan användas för särskilt värdefulla fastigheter och områden.

Ytterligare information:

- Plan & bygglagen kapitel 5.
- Boken om översiktsplan del I-IV. Boverket 1996.
- Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. Boverket 2002.

O1 BJÄRKA OCH DAGSNÄS

Bjärka och Dagsnäs

herrgårds- och fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 1 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). Det domineras av Dagsnäs egendom vars historia går tillbaka till medeltiden, men präglas också av närheten till Hornborgasjön med dess stora naturvärden. Från Dagsnäs går en gammal väg till Bjärka gamla kyrkplats. Av Bjärka kyrka, som sannolikt uppfördes på 1100-talet, återstår idag endast ruiner. Längs vägen från kyrkoruinen mot Trestena finns 21 järnåldersgravar fördelade bl a på två gravfält. Inom området finns även Dagsnäs´ runstenspark, en samling av hitflyttade runstenar.

Riksintresse

Området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Den södra delen är även av riksintresse för kulturminnesvård (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Dagsnäs herrgård

Dagsnäs herrgård är byggnadsminne, se objektbeskrivningarna.

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 184 gäller byggnadsförbud intill 30 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Stor restriktivitet skall gälla för nybyggnader annat än för jordbrukets, naturvårdens och friluftslivets behov. Dock skall sådana ny-, om- och tillbyggnader medges som i placering och utformning ansluter till äldre byggnadstraditioner och inte nämnvärt påverkar de allmänna värdena negativt. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Radon

Områdets södra del är högriskområde för radon. Nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall om möjligt göras radonsäkra. Områdets norra del är lågriskområde (GPF/GMF 9.4).

Natur och landskap

Större delen av området ligger inom det sk CW-området (Convention om Wet-

lands) (GPF/GMF 11.4). Södra delen ingår i Hornborgasjöns naturreservat (se N12). Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt känsligt (GPF/GMF 11.12). Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende, och som är positiva för upplevelsen av fornlämningsgarna och för deras fortbestånd. För stengårdsgårdar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller även för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningsarna. (GPF/GMF 12.5).

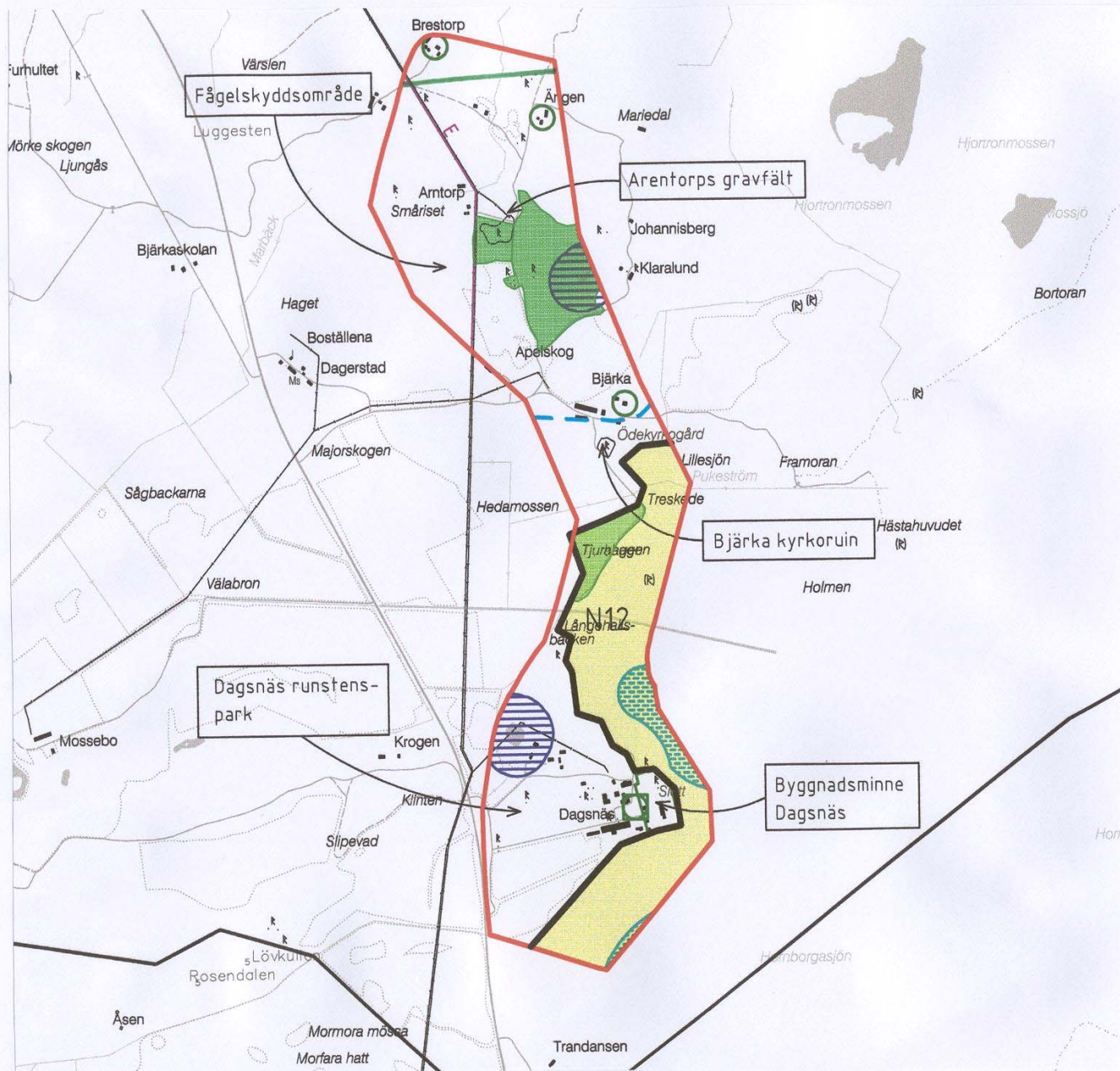
Friluftsliv

Vägen förbi Bjärka gård är tillfart till vandringsleden vid Ore Nabb (Ore Backar). Leden har, sedan den anlades i början av 1990-talet, blivit allt mer attraktiv för friluftslivet.

Ytterligare information:

- Länsstyrelsens beslut om byggnadsminnesförklaring av Dagsnäs den 20 augusti 1980.
- Byggnadsminnen 1978-1988. Riksantikvarieämbetet 1981.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
N12	Naturresevat Hornborgasjön	N12
	Gräns för fågel- skyddsområdet Tillträdesförbud 20 mars-30 april	GPF/GMF 11.7
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Gräns för värdefull våtmark enl. CW-listan	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3
	Byggnadsminne Dagsnäs: se objektbeskrivningarna	GPF/GMF 12.4
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O2 EGGBY KYRKBY

Eggbym kyrkby bebyggelse- och fornlämningssmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningss- och bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 2 i museets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.2, 12.5). Det innehåller Eggbym kyrkby samt Eggbym gravfält.

Kyrkbyn har mycket höga miljövärden som sammanhänger med att den tillkommit under ca 50 år nästan helt utan störande moderna inslag, samt att den ligger väl samlad längs vägen. Gravfältet är kommunens största. Sannolikt finns rester av ytterligare gravfält samt en förhistorisk bosättning.

Eggbym kyrka har medeltida ursprung, men en omfattande om- och tillbyggnad gjordes på 1700-talet. Inredningen är huvudsakligen från 1900-talet. I kyrkan finns en dopfont från 1100-talet och gravhällar från 15- och 1600-talen.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Landskapsbildsskydd, strandskydd

Nästan hela området ingår i Valles *landskapsbildsskyddsområde* (No1) vilket

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

innebär att länsstyrelsens tillstånd krävs bl a för ny byggnad, jordbrukets ekonomibygnader undantagna. För större delen av området gäller *strandskydd* intill 200 m från strandlinjen (GPF/GMF 11.11).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2749 och 2750 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet.

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Bebyggelsestryck bedöms råda (GPF/GMF 5.3). Ny bebyggelse skall i princip inte medges. Undantag kan göras för nytillskott som till utseende och placering uppenbart ansluter till den bebyggelsetradition som byn tillhör, men det måste prövas från fall till fall. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på godtagbart sätt.

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog skall inte medges. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Markradon

Hela området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- <http://www.vastkuststiftelsen.org>

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö4
	Naturresevat Höjentorp-Drottningkullen	N5
	Naturvårdsområde Valle	No 1
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O3 HÖJENTORP

Höjentorp

natur- och kulturlandskap

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 3 i muséets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). Valle är ett mycket rikt sammansatt område där lämningar från bronsålder, järnålder och nyare tid vittnar om lång bebyggelsehistoria. Det ålderdomliga kulturlandskapet med ängar, hagar, fossil åkermark, kyrkbyar, byar och gårdar gör Valle till en kulturhistoriskt värdefull enhet.

I området finns Höjentorps slottsruin och kungsgård. Slottet hade anor från 1200-talet, men brann ned 1722 (se bild i Erik Dahlbergs Svecia Antiqua från 1716).

Riksintresse och reservat

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1). Det ingår i Höjentorp - Drottningkullens naturreservat (se N5) samt i Valle f d naturvårdsområde (se No1).

Turism och friluftsliv

Området har synnerligen stort värde för turism och friluftsliv. Särskilt välbesökt är området kring Höjentorps slottsruin (GPF/GMF 13.2, 13.3). Sjöarna är populära bl a för kanotpaddling och fritidsfiske (GPF/GMF 13.5).

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2750 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet.

Övrigt

Inom området finns värdefulla våtmarker (GPF/GMF 11.4) och ängs- och hagmarker (GPF/GMF 11.5). För stora delar av området gäller strandskydd (GPF/GMF 11.11). Hela området är ekologiskt mycket känsligt (GPF/GMF 11.12).

B. Riktlinjer

Reservatsbestämmelser

Naturreservatsföreskrifterna skall följas (se N5).

Bebyggelse

Ny bebyggelse kräver länsstyrelsens tillstånd, och skall i princip inte medges. Undantag kan göras för ekonomi- och komplementbyggnader som till utseende och placering är väl anpassade till områdets förutsättningar. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Markradon

Hela området är högriskområde för markradon. Alla byggnader där människor

stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt (GPF/GMF 9.4).

Vägmiljö

Väg 2750 genom området har synnerligen höga miljövärden och skall betraktas som kulturminne. Den har högsta bevarandevärde (klass I) enligt länsstyrelsens inventering av vägmiljöer 1997. Vägens tekniska standard bör hållas fortsatt låg. Gång- och cykeltrafik samt turisttrafik skall prioriteras medan genomfartstrafik motverkas. Även den enskilda väg som förbinder väg 2750 med väg 2751 har mycket höga miljövärden och skall skyddas från olämplig genomfartstrafik.

Turism och friluftsliv

Inom området bör förutsättningarna för att utveckla turism och friluftsliv utredas närmare. Möjligheterna att paddla kanot utan att naturvärdena påverkas negativt bör t ex klarläggas. Ett sammanhängande nät av vandringsleder, till vilket detta område knyts, behöver utvecklas i hela Valleområdet (GPF/GMF 13.3).

Ytterligare information:

- Erik Dahlberg. Svecia Antiqua 1716.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.
- <http://www.vastkuststiftelsen.org>

Torp fornlämnings- och bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 4 i muséets kulturhistoriska inventering (GPF/GMF 12.5). Det innehåller spridda, delvis stora fornlämningar från brons- och järnåldern. Bl a finns en hällkista och några sten-sättningar. Gamla odlingsrösen kan dölja ytterligare fornlämningar. Väster om väg 2751 finns rester av en äldre väg.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Naturreservat

Delar av området ingår i Torps respektive Höjentorp - Drottningkullens naturreservat (se N4 och N5). Hela området ingår i Valle landskapsbildsskyddsområde (No1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Värdefull vägmiljö

Väg 2751 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö av högsta klass dvs klass I (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2751 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Bebyggelsetryck anses råda (GPF/GMF 5.3). Ny bebyggelse skall i princip inte medges. Undantag kan göras för komplementbyggnader som till utseende och placering är väl anpassade till områdets förutsättningar. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Natur och landskap

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende, och som är positiva både för upplevelsen av fornlämningarna och för deras fortbestånd. Landskapets särskilda karaktärsdrag skall så långt möjligt bevaras. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen

mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Ekologiskt känsligt område

Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt särskilt känsligt (GPF/GMF 11.12).

Turism och friluftsliv:

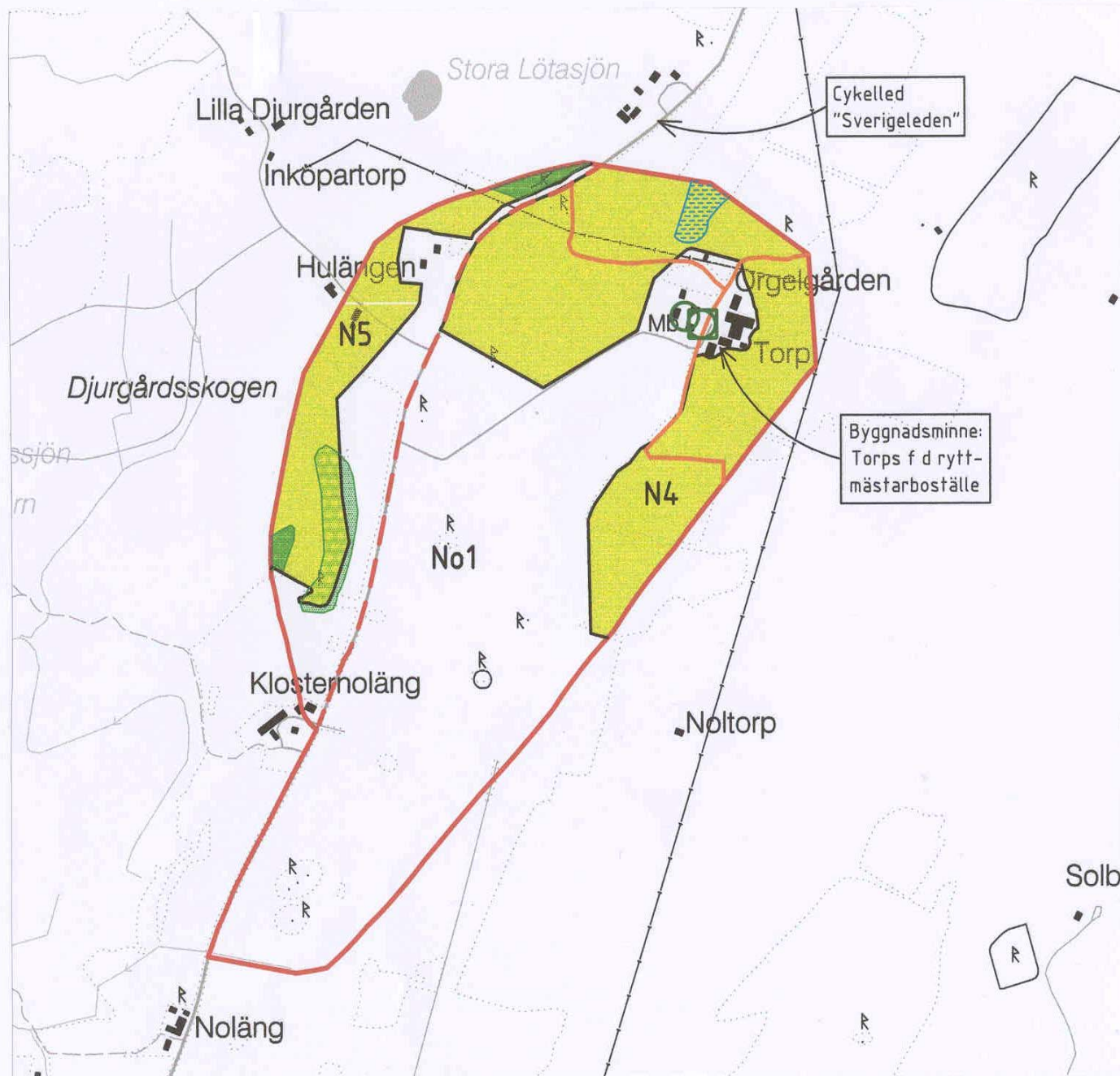
Ett sammanhängande nät av vandringsleder, till vilket detta område knyts, bör utvecklas i Valleområdet (GPF/GMF 13.3).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Avsnitt N4: Naturreservatet Torp.
- Avsnitt N5: Naturreservatet Höjentorp-Drottningkullen.
- Avsnitt No1: Naturvårdsområde Valle.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.
- <http://www.vastkuststiftelsen.org>

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
N4	Torps naturreservat	N4
N5	Höjentorp-Drottningkullens naturreservat	N5
No1	Naturvårdsområde Valte	No 1
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Byggnadsminne Torps f d ryttmästarboställe: se objektbeskrivningarna.	GPF/GMF 12.4
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass I	GPF/GMF 12.6
	Vandringsled	GPF/GMF 13.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Händene kyrkby bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 5 i muséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer (GPF/GMF 12.2). Det omfattar den medeltida Händene kyrkby med omgivande jordbrukslandskap. Det öppna och flacka landskapet gör att bebyggelsen kring kyrkan framträder som en väl sammanhållen enhet, förstärkt av de stora träden. Områdets värde ligger inte i de enskilda byggnaderna utan i den väl sammanhållna helheten.

Händene kyrka

Händene kyrka är från medeltiden, då byn låg vid stora vägen mellan Falbygden och Kinnekullebygden. Då var kyrkan kortare, och avslutades med en absid i öster. Från denna tid är det torn som finns kvar än idag. Dess små ljudgluggar visar att tornet tillhör en romansk kyrka. 1832 byggdes kyrkan om, varvid långhuset förlängdes och ett större kor uppfördes.

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 184 och 2614 gäller byggnadsförbud intill 30 respektive 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Det tätortsnära läget medför visst bebyggelsestryck (GPF/GMF 5.3) varför viss försiktighet skall gälla för nybyggnader annat än för jordbrukets behov. Dock både kan och bör sådana ny-, om- och tillbyggnader medges som med placering och utformning ansluter till byns bebyggelsetradition och därför inte påverkar de kulturhistoriska värdena negativt. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt. Även byggnader för jordbrukets behov skall utformas och placeras med särskild hänsyn till områdets särart. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Markradon

Hela området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras, och nuvarande markanvändning fortsätta. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog bör inte medges.

Friluftsliv

Den nuvarande markvägen till Dofsan och vidare söderut anses ha i stort sett samma sträckning som en gammal pilgrimsled. På grund av närheten till Skara, och då den passerar vackra ängs- och hagmarker i Dofsans dalgång, är vägen en relativt populär promenadväg. På sikt kan den komma att knytas till en eventuell vandringsled längs Dofsans dalgång.

Vägnät

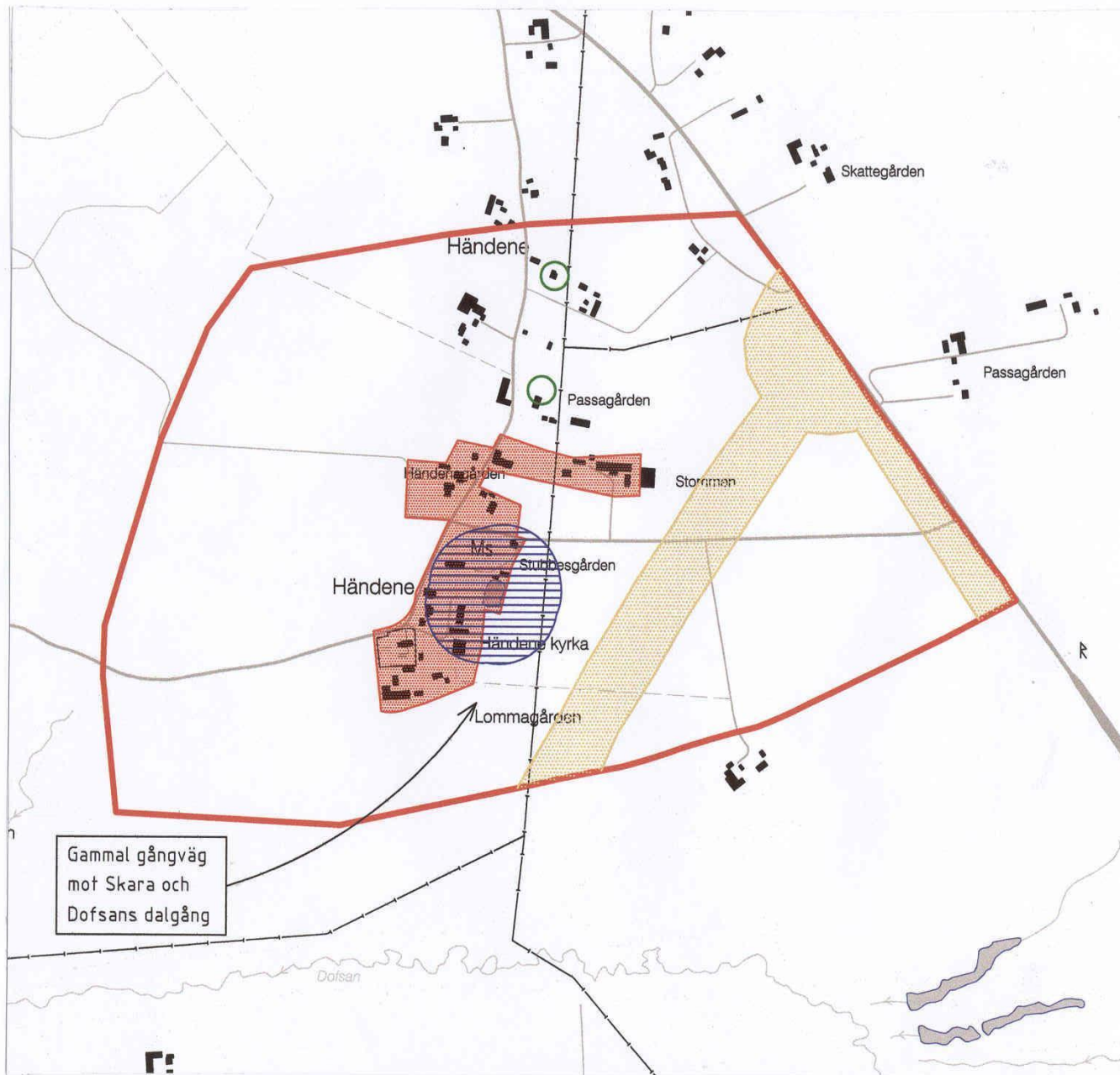
Området påverkas av den planerade sträckningen av en ny E20, se R21.

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Berglund. Underlag till MKB E20, delomr. Lundsbrunn/Ledsjö, Händene och St Kålltorp/Västra Gerum. Rapport 1994:5. Skaraborgs länsmuseum.
- Lokaliseringsplan ny E20 Vårgårda-Holmestad. Vägverket Region Väst juni 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av E20 med trafikplats vid väg 184	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O6 HÄRLUNDA KYRKORUIN

Härlunda kyrkoruin samt gårdarna Prästegården, Ekgården och Mellomgården.

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 6 i muséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer (GPF/GMF 12.5). Det karakteristiska för miljön är dess småskalighet och slutenhet mot det omgivande landskapet. Inom området finns ödekyrkogården med lämningarna efter Härlunda kyrka, som byggdes under tidig medeltid och revs 1781.

Gårdarna Prästegården och Mellomgården ligger alldeles intill varandra, och är numera tyngdpunkten i den kulturhistoriska miljön. Prästegårdens huvudbyggnad byggdes på 1860-talet. Flyglarna antas vara från 1700-talet, och flyttades troligen hit när huvudbyggnaden uppfördes. Mellomgårdens huvudbyggnad byggdes 1913 medan ekonomibyggnaderna är något äldre. Samtliga byggnader är tidstypiska och välbevarade.

Ekgårdens huvudbyggnad har sina rötter i 1700-talet, och är trots senare ombyggnader av kulturhistoriskt intresse.

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2677 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet.

B. Riktlinjer

Bebyggelse och markanvändning

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. Sådana ny-, om- och tillbyggnader skall medges som i placering och utformning ansluter till äldre byggnadstraditioner och därför inte i nämnvärd grad påverkar miljön negativt.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade.

Markradon

Hela området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9:4).

Fornlämningar

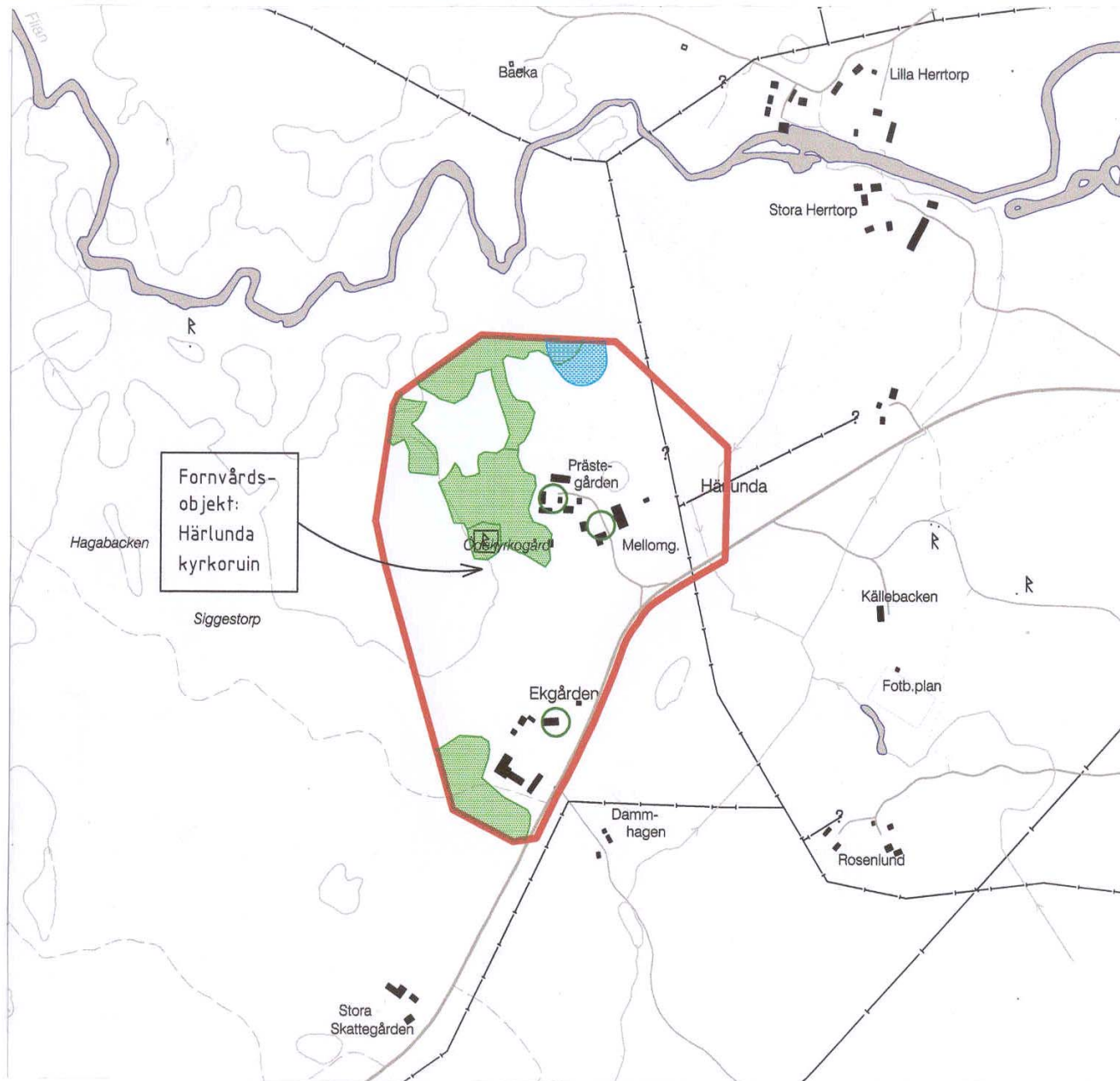
Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen (GPF/GMF 12.5).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Istrum fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 7 i muséets inventering av fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). Mellan Bro och Istrums gårdar och Eahagen finns ett ålderdomligt odlingslandskap med 24 kända fasta fornlämningar. Dessutom finns stensättningar, en sten med älvkvarnar och en nyare fångstgrop. Landskapet är ålderdomligt och vackert med kuperad terräng och stora bestånd av ek, och är ett av kommunens allra viktigaste fornlämningsområden.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för kulturminnesvården (GPF/GMF 12.1). De delar som ligger öster om väg 2747 är av riksintresse även för naturvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 13.1).

Naturreservat

Marken öster om väg 2747 ingår i naturreservatet Eahagen - Öglunda ängar (N3).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2743 och 2747 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

Värdefull vägmiljö

Väg 2743 Ledsjö - Eggby är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö klass III (GPF/GMF 12.6).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

I fornlämningsmiljön dvs i det öppna landskapet kan nya byggnader inte tillåtas. Men i anslutning till gårdarna både kan och bör sådana ny-, om- och tillbyggnader medges som ansluter till byggnadstraditionen och inte påverkar de kulturhistoriska värdena negativt. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade.

Kulturlandskap

Områdets karaktär skall bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. Stöd till ängs- och hagmarken bör tillstyrkas. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog skall inte medges. För stengårdsgårdar, alléer,

åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Ekologiskt känsliga områden

Istrumassjön är värdefull våtmark med rel. rikt fågelliv (GPF/GMF 11.3, 11.4). En ej uppodlad skyddszon bör finnas runt sjön och dess till- och frånflöden för att skydda vattenmiljön mot kväveläckage. Marken öster om väg 2747 innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna och är ekologiskt särskilt känslig (GPF/GMF 11.12).

Fornlämningar

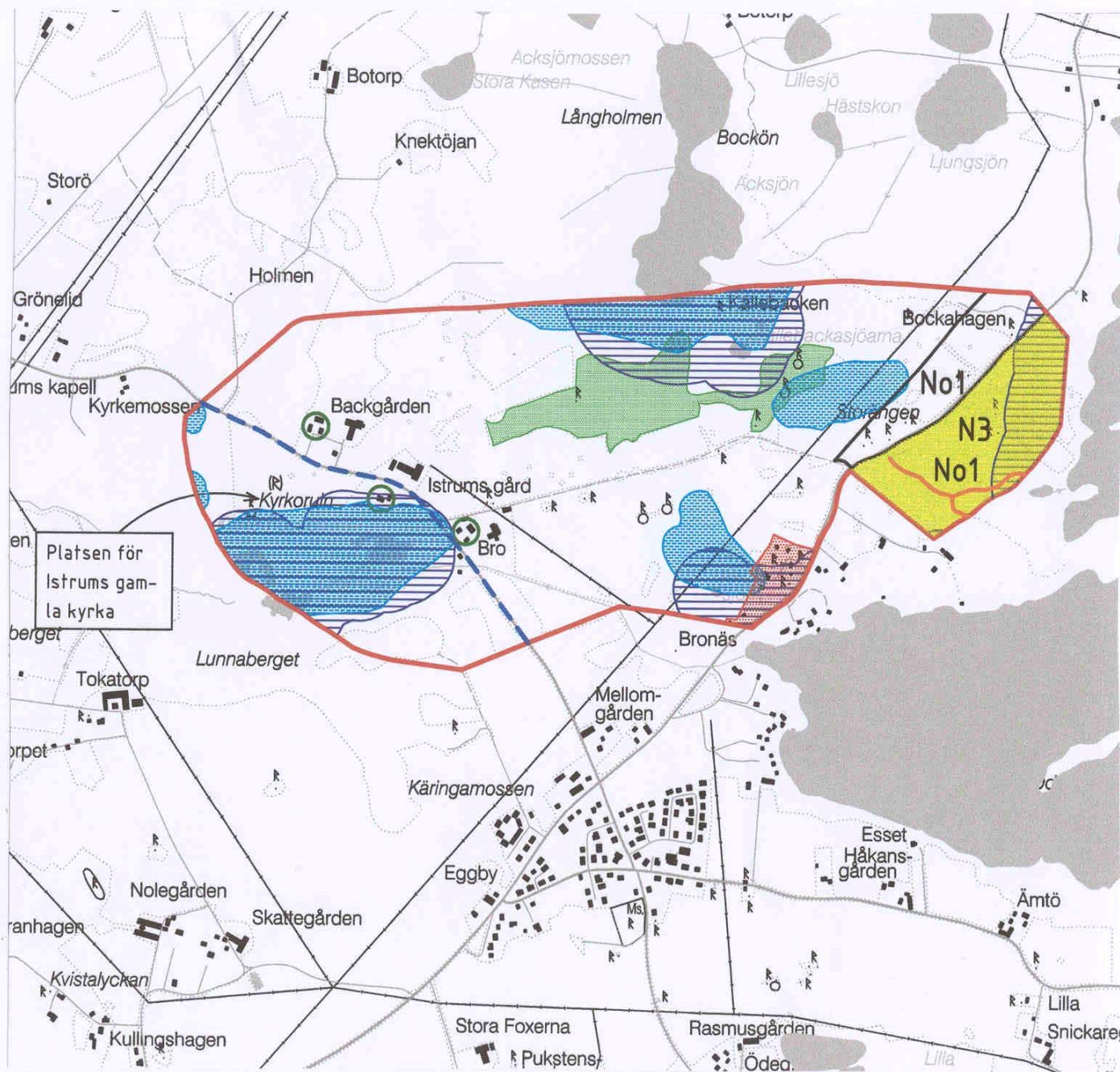
Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen (GPF/GMF 12.5).

Markradon

Områdets östra delar är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt. Områdets västra delar är normalriskområde men man skall vara uppmärksam på att smärre högriskområden kan finnas även här (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
N3	Naturreservat Eahagen-Öglunda ängar	N3
No1	Naturvårdsområde Valle	No 1
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass III	GPF/GMF 12.6
	Vandringsled	GPF/GMF 13.3

Skala 1:15000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O8 LYCKE-BRÄNNINGSHOLM

Lycke-Bränningsholm fornlämningssmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningssmiljö

Området motsvarar område 8 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). På moränåsen öster om Bränningsholm ligger en grupp med nio fornlämningar, som sannolikt utgör resterna av ett järnåldersgravfält.

Bränningsholm

Bränningsholms huvudbyggnad är byggnadshistoriskt intressant, uppförd 1934 i nationalromantisk stil.

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Ny bebyggelse kan inte tillåtas i anslutning till fornlämningarna. Nya byggnader nedanför åsen eller i direkt anslutning till Bränningsholm kan endast medges efter prövning från fall till fall och efter samråd bl a med Västergötlands museum.

Kulturlandskap

Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet öppet i anslutning till fornlämningarna.

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Täkter

Täkt skall inte medges i åsen. Skälen är framför allt att det skulle påverka fornlämningarnas omgivning negativt, men också att det skulle kunna förstöra lämningar som ännu inte är kända. Därtill är grusåsen av stort geologiskt värde (GPF/GMF 9.3).

Markradon: Hela området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

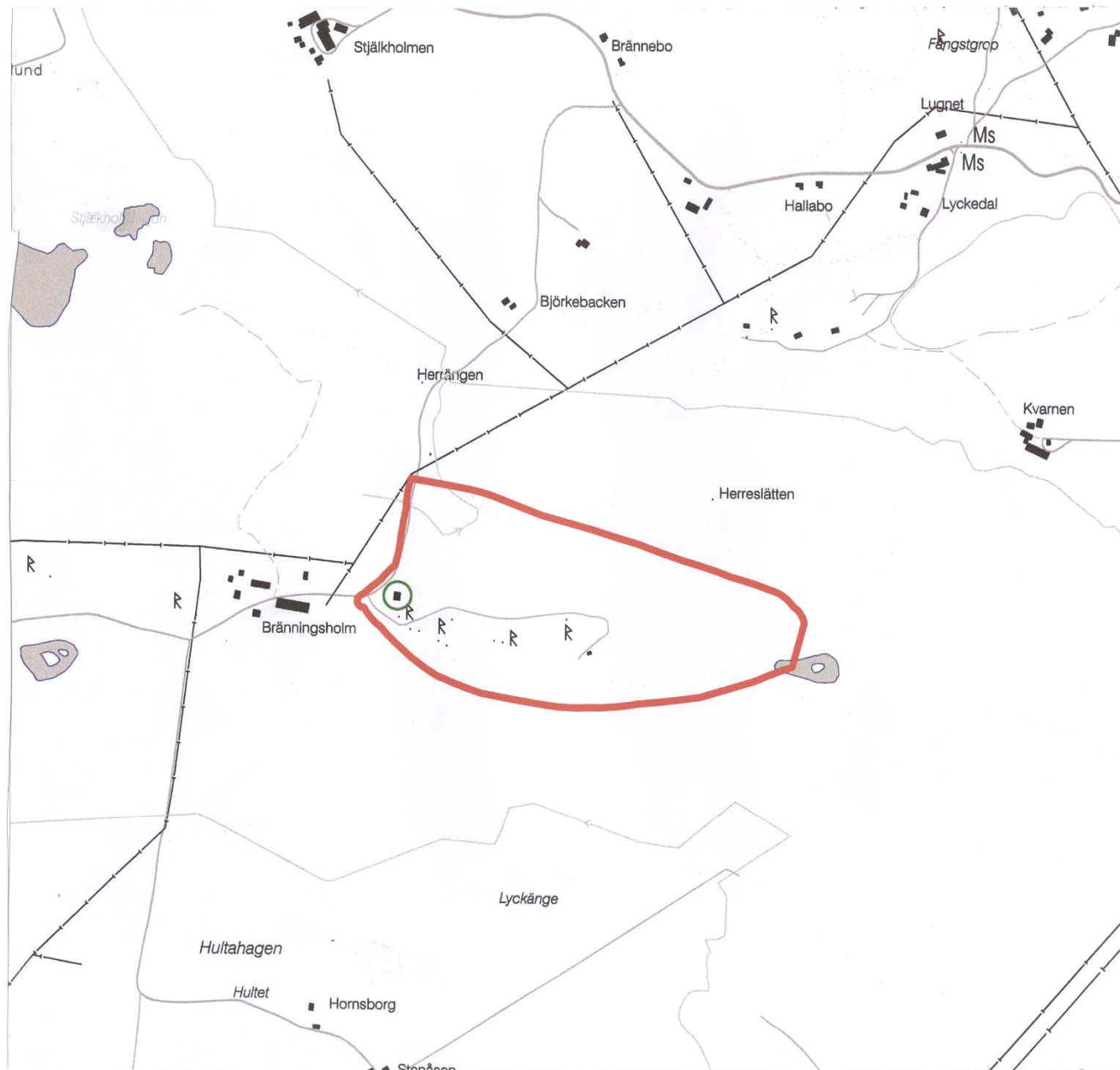
- Grusinventering i Skaraborgs län. Länsstyrelsen 1982.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

LYCKE-BRÄNNINGSHOLM O8

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn. Innebörd Läs mera

○ Kulturhistoriskt värdefull byggnad GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Marums kyrkby bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 9 i muséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer (GPF/GMF 12.2). På Flians norra sida finns Marums kyrka, resterna av en kvarnanläggning, klockarbostaden, folkskolebyggnaden samt ett par bostadshus. På den södra sidan ligger några mindre bostadshus, s k tåbebyggelse som uppfördes för fattiga på socknens mark. Sådana hus var förr mycket vanliga men är nu mycket sällsynta. I Skara kommun är detta det enda kvarvarande exemplet på sådan bebyggelse.

Gården Lillegården ligger utanför den mest känsliga miljön, men eftersom den ligger intill tillfartsvägen har den ändå stor betydelse för hur besökare upplever miljön.

Marums kyrka

Marums kyrka är ursprungligen från medeltiden, med vissa bevarade byggnadsdelar samt en dopfont från 1100-talet. I kyrkans södra portal sitter en medeltida dörr. En trämadonna är från 1300-talet. Vid restaurering på 1930-talet blottlades och konserverades medeltida freskomålningar och draperimålningar från 1600-talet.

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2678 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet.

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Kyrkbyn i Marum är småskalig och mycket känslig för förändringar. Den balans som råder, med kyrkan och skolan på var sin sida om den lilla genomfartsvägen, skulle allvarligt skadas om någon av de nuvarande byggnaderna revs.

Områdets bebyggelse och karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana åtgärder prioriteras som håller miljön intakt eller återställer ett äldre utseende. Nuvarande byggnader bör bevaras. På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Ny- och tillbyggnader kan medges om de uppenbart inte får negativ effekt på den väl sammanhållna och känsliga miljön. I anslutning till Lillegården kan ny- och tillbyggnad av ekonomibyggnader och andra komplementbyggnader medges om deras läge och placering anpassas till äldre byggnadstradition.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åker till skog eller energiskog skall i princip inte medges.

Markradon

Områdets norra del är normalriskområde för markradon medan dess södra del är lågriskområde (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Strandskydd intill 100 m från Flian	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O10 ÅSALIDEN

Billingslutningen

Åsaliden

bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 10 i länsmuséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer (GPF/GMF 12.2). Billingslutningen är vid Åsaliden styckad i långa och mycket smala skiften, ofta åtskilda av stengärdesgårdar. Området har varit betesmark för gårdarna på slätten, men många skiften har också bebygts med torpstugor varav relativt många ännu finns kvar. Ofta ligger de parallellt med skiftenas längdriktning, och är av en typ som var mycket vanlig i Västergötland under 1800-talets senare hälft.

De små husen är i de flesta fall röda med vita knutar och fönstersnickerier, och exteriörerna är oftast väl bevarade. Den enhetliga ålderdomliga och småskaliga bebyggelsen, de långsträckta skiftena och de vidsträckta utblickarna över landskapet ger Åsaliden dess särskilda prägel.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och rörligt friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Visst bebyggelsetryck finns på Billingslutningen (GPF/GMF 5.3). Ur landskapsbildssynpunkt kan bebyggelsen förtäta något, men markförhållandena är sådana att det kan visa sig svårt att lösa vatten- och avloppsfrågorna på godtagbart sätt.

Enstaka nya byggnader kan alltså medges. Deras placering och utformning skall ansluta till äldre byggnadstraditioner så att de inte i nämnvärd grad påverkar områdets karaktär negativt. På grund av områdets miljövärden är bestämmelserna i PBL 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning respektive krav på underhåll särskilt tillämpbara. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10. Som villkor för ny- och tillbyggnader kan byggnadsnämnden lämna föreskrifter om byggnads yttre utformning, placering på tomt mm.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det måste t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Kulturlandskap

Vid tillståndsprovning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. En fortsatt hävd av odlingslandskapet, med bete av skogar och hagar, bör uppmuntras. För stengärdesgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Markradon

Området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Grundvatten

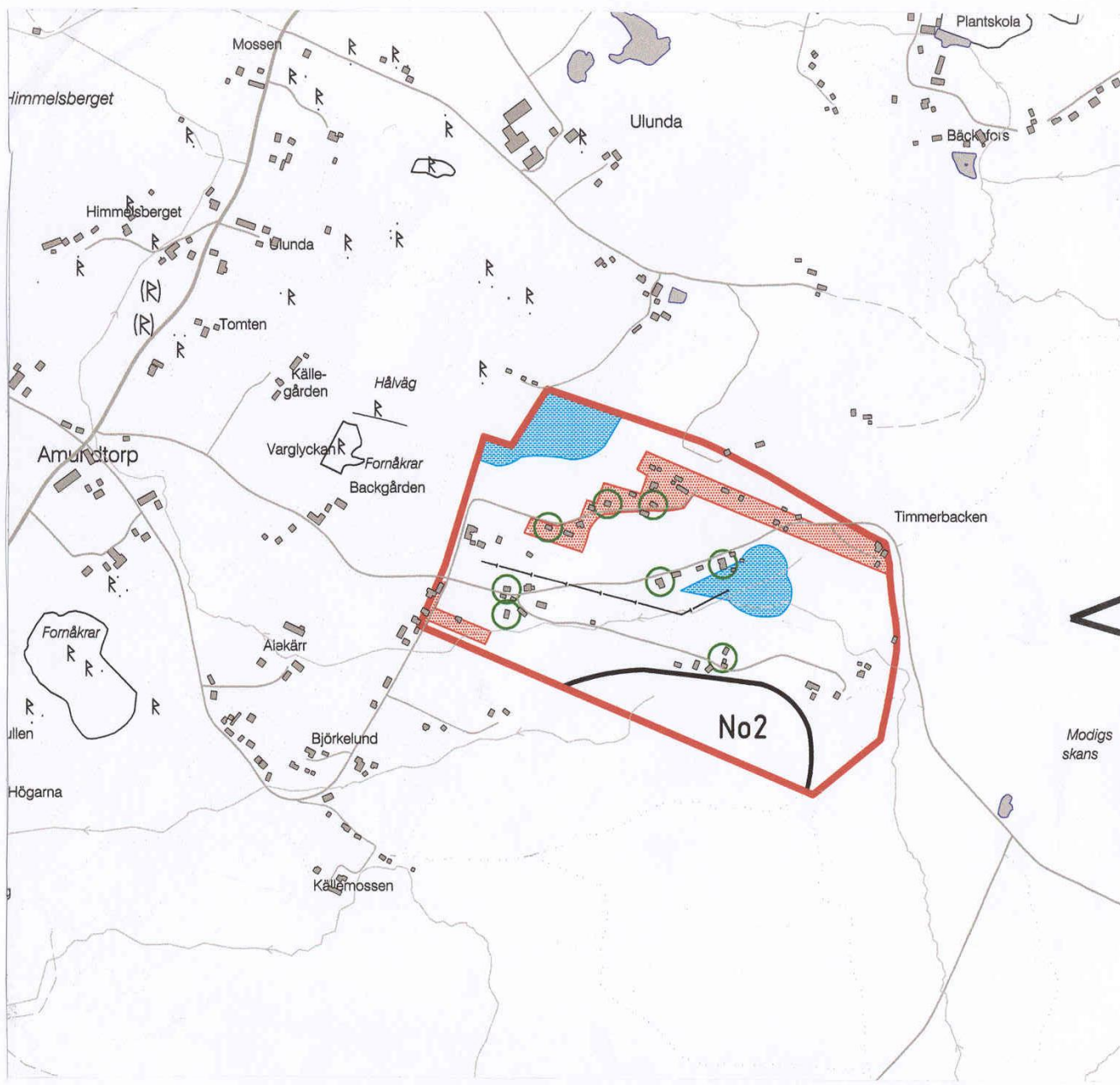
Vid borrning inom området måste tätning ske mot alunskifferlagret, för att undvika att grundvattnet blir radonhaltigt och förorenas av tungmetaller (GPF/GMF 10.4).

Ekologiskt känsligt område

Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt särskilt känsligt (GPF/GMF 11.12).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
No2	Naturvårdsområde Billingsluttningen: särskilda riktlinjer	No 2
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O11 NORRA LUNDBY

Norra Lundby kyrkby bebyggelse- och fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Kulturmiljö:

Området motsvarar område 11 i muséets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). N Lundbys kyrkby avgränsas klart från det omgivande landskapet genom gårdarnas läge tätt intill kyrkan och de stora träden i anslutning till dem. Byn är sedan gammalt knutpunkt för vägar mot Axvall, Ökull, Amundtorp mm. Inom området finns flera välbevarade gårdar och torp som Trumpe-taregården, Stommen och Doterbo.

N Lundby kyrka tros vara från 1100-talet men är kraftigt ombyggd. Den innehåller flera medeltida inventarier t ex en madonna och en synnerligen märklig dopfont, samt väggmålningar från 1600-talet. På de öppna markerna sydost om kyrkbyn finns många fornlämningar som sannolikt är rester av ett större gravfält där mindre anläggningar odlats bort. Sammanlagt finns här 44 kända fasta fornlämningar från brons- och järnåldern.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2698 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Bebyggelsestryck anses råda (GPF/GMF 5.3). I det öppna landskapet skall stor restriktivitet gälla för nybyggnader annat än för jordbrukets behov. Dock både kan och bör sådana ny-, om- och tillbyggnader medges som i placering och utformning ansluter till byns bebyggelsetradition och inte påverkar de kulturhistoriska värdena negativt. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL (plan- och bygglagen) kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vatten och tillfart på ett godtagbart sätt. Även byggnader för jordbrukets behov skall utformas och placeras med särskild hänsyn till områdets särart.

På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Kyrkomiljön

Norra Lundbys kyrkomiljö är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens

fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Markradon

Hela området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt (GPF/GMF 9.4).

Kulturlandskap

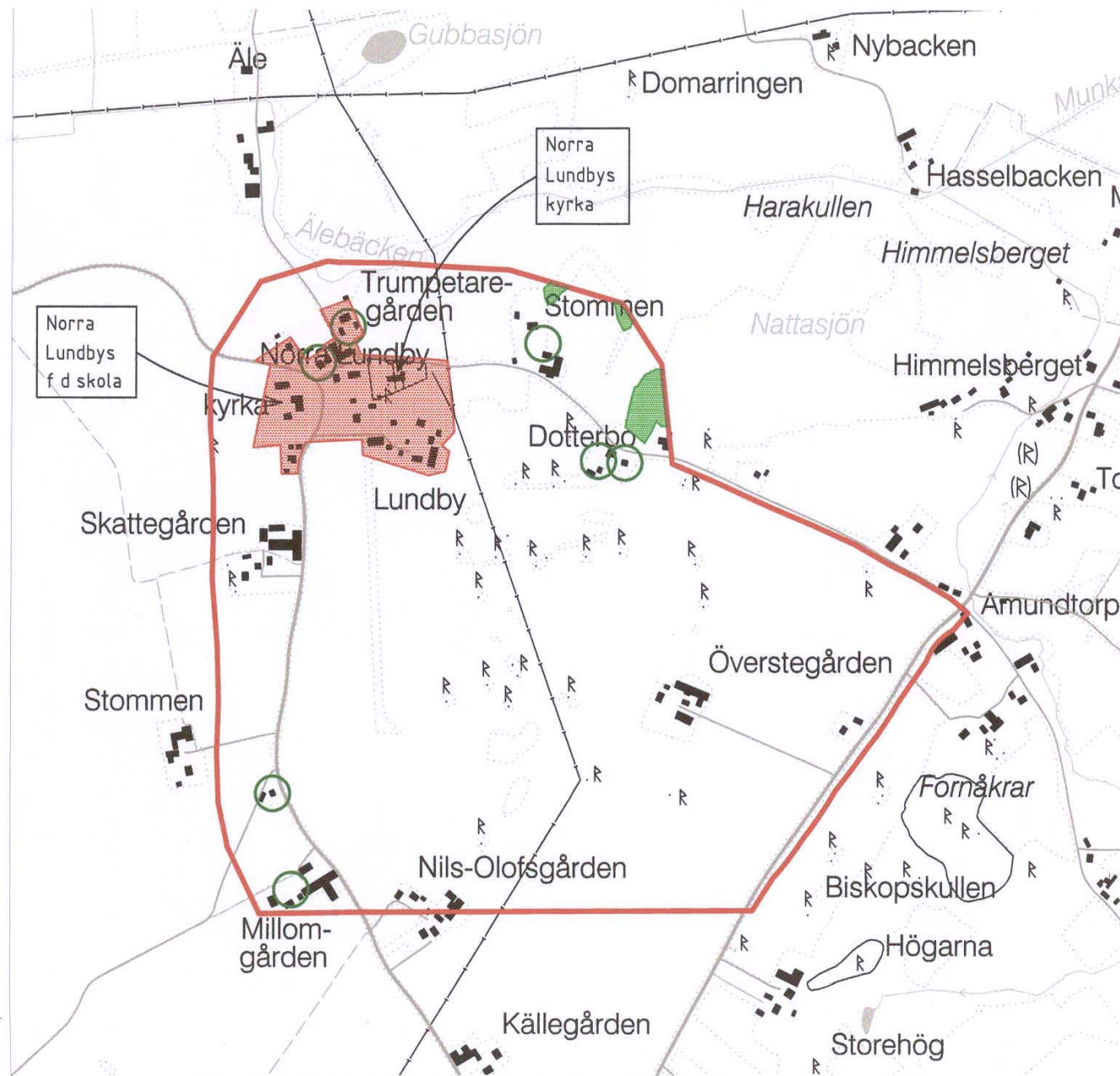
Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog skall inte medges. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt lämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kultuhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Lycke fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 12 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). Det är del av ett större fornlämningsområde som sträcker sig in i Falköpings kommun. De kvarvarande fornlämningarna är sannolikt rester av sammanhängande gravfält där mindre anläggningar odlats bort.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Område med landskapsbildsskydd

I stort sett hela området ingår i landskapsbildsskyddsområdet Sydbillingen (No2).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Värdefull vägmiljö

Väg 2687 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö klass III (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2687 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

En följd av landskapsbildsskyddet är att helt nya bostadshus kräver tillstånd av Länsstyrelsen. Kommunens rekommendation är att nya bostadshus bör medges när det finns särskilda skäl, t ex om de på ett varsamt sätt kompletterar de tre gårdarnas nuvarande bebyggelse. Ett annat särskilt skäl kan vara att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nyligen förstört hus.

Ett nytt hus får inte placeras så att det skadar fornlämningarna eller upplevelsen av dem. Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden lämna föreskrifter om byggnads yttre utformning, placering på tomten mm. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Markradon

Området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt. (GPF/GMF 9.4).

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog skall inte medges. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Grundvatten

Vid eventuell borrhning efter grundvatten i områdets östra delar kan tätning mot alunskifferlagret behövas för att undvika att vattnet blir radonhaltigt eller förorenas av tungmetaller (GPF/GMF 10.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet, etapp 1. Länsstyrelsen i Skaraborgs län 1996.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Naturvårdsområde Billingsluttningen, se särskilt avsnitt	No 2
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värde- full väg klass III	GPF/GMF 12.6

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O13 AMUNDTORP

Amundtorp fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 13 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.5). Det utgörs huvudsakligen av beteshagar på Billingens västsluttning, med 50 förhistoriska gravar samt en milsten från 1700-talet. Det vackra läget och förekomsten av olika gravformer gör området synnerligen värdefullt både ur vetenskaplig synpunkt och som utflyktsmål. Särskilt anslående är två domarringar samt en skeppssättning. För besökare finns en parkeringsplats vid väg 2687.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Värdefull vägmiljö

Väg 2687 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö klass III (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2687 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Visst bebyggelsetryck bedöms finnas (GPF/GMF 5.3). Helt nya bostadshus både kan och bör emellertid medges där det finns särskilda skäl. Särskilt skäl kan vara komplettering av redan befintlig husgrupp och att det uppenbart inte medför någon nämnvärd konflikt med de allmänna intressena. Ett annat särskilt skäl kan vara att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nyligen förstört hus.

Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden lämna föreskrifter om byggnads yttre utformning, placering på tomt mm. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det måste t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Markradon

Områdets lågt liggande delar är högriskområde för markradon. Alla byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall vara radonsäkra där så är möjligt. Områdets högre liggande delar är normalriskområde (GPF/GMF 9.4).

Natur och landskap

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende, och som är positiva både för upplevelsen av fornlämningsarna och för deras fortbestånd. För stengårdsgårdar, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Skyddet gäller också för tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningsarna (GPF/GMF 12.5).

Grundvatten

Vid borring efter grundvatten i områdets östra delar kan tätning mot alunskifferlagret behövas (GPF/GMF 10.4).

Ekologiskt känsligt område

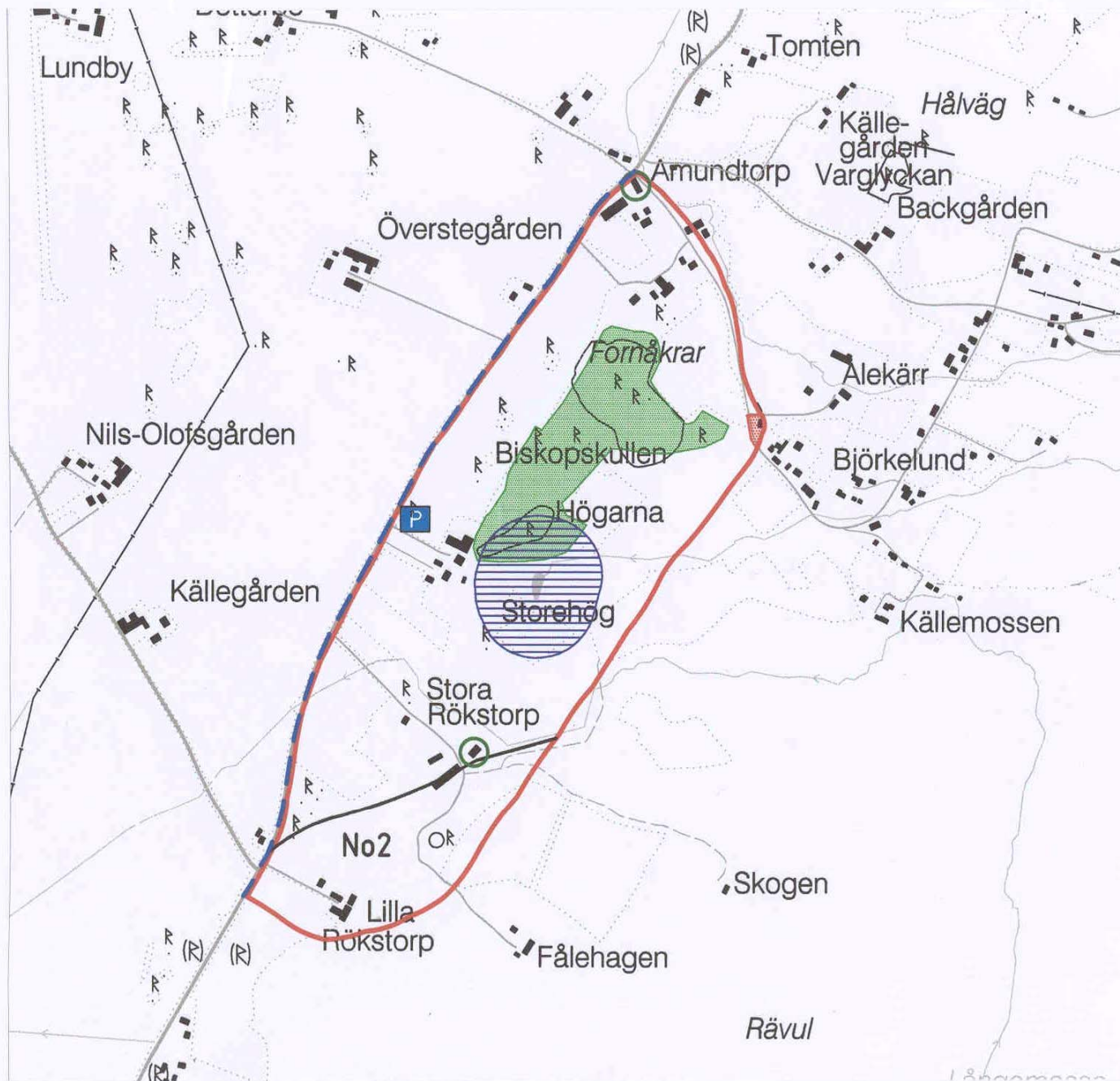
Området är ekologiskt särskilt känsligt (GPF/GMF 11.12).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Amundtorp 3:4 och 2:1. Dokumentation av natur- och kulturmiljövärden samt skötselplan. K Höök 1994.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Naturvårdsområde Billingsluttningen, se särskilt avsnitt	No 2
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värde- full väg	GPF/GMF 12.6

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O14 NORRA VING & HÄRLINGSTORP

Norra Ving & Härlingstorp fornlämningssmiljö och kulturlandskap

A. Beskrivning

Kulturmiljö

Området motsvarar område 14 i muséets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer (GPF/GMF 12.2, 12.5). Vingängen väster om Stenumsvägen är rik på fornlämningar av olika slag (fornåkrar, gravar, husgrunder, odlingsrösen, fägator mm) och är troligen del av den forntida byn Norra Ving.

Riksintresse

De sydöstra delarna av området är av riksintresse för kulturminnesvård och friluftsliv. Den sydligaste delen (Rödemosse) är av riksintresse för naturvård (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Områdets norra del är hänsynsområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996. Områdets östra delar präglas av rationellt jordbruk.

Bevarandevärd vägmiljö

Väg 2695 (Stenumsvägen) har högt bevarandevärde (klass II) enligt länsstyrelsens inventering av kulturhistoriskt värdefulla vägar (GPF/GMF 12.6).

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2695 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Inom området gäller stor restriktivitet för nya byggnader, utöver jordbrukets, naturvårdens och friluftslivets behov. I det öppna landskapet skall nya byggnader i princip inte medges. Dock både kan och bör nya bostadshus medges där det finns särskilda skäl, t ex om de på ett varsamt sätt kompletterar nuvarande bebyggelse.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Markradon

Områdets nordöstra del är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt. Områdets sydvästra del är normalriskområde. Gränsen mellan låg- och högriskområde är osäker, och höga värden kan förekomma även inom det s k lågriskområdet (GPF/GMF 9.4).

Natur och landskap

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. I dess nordvästra delar skall sådana landskapsvårdande åtgärder

prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. För stengärdsgårdar, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Skyddet gäller också ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Friluftsliv

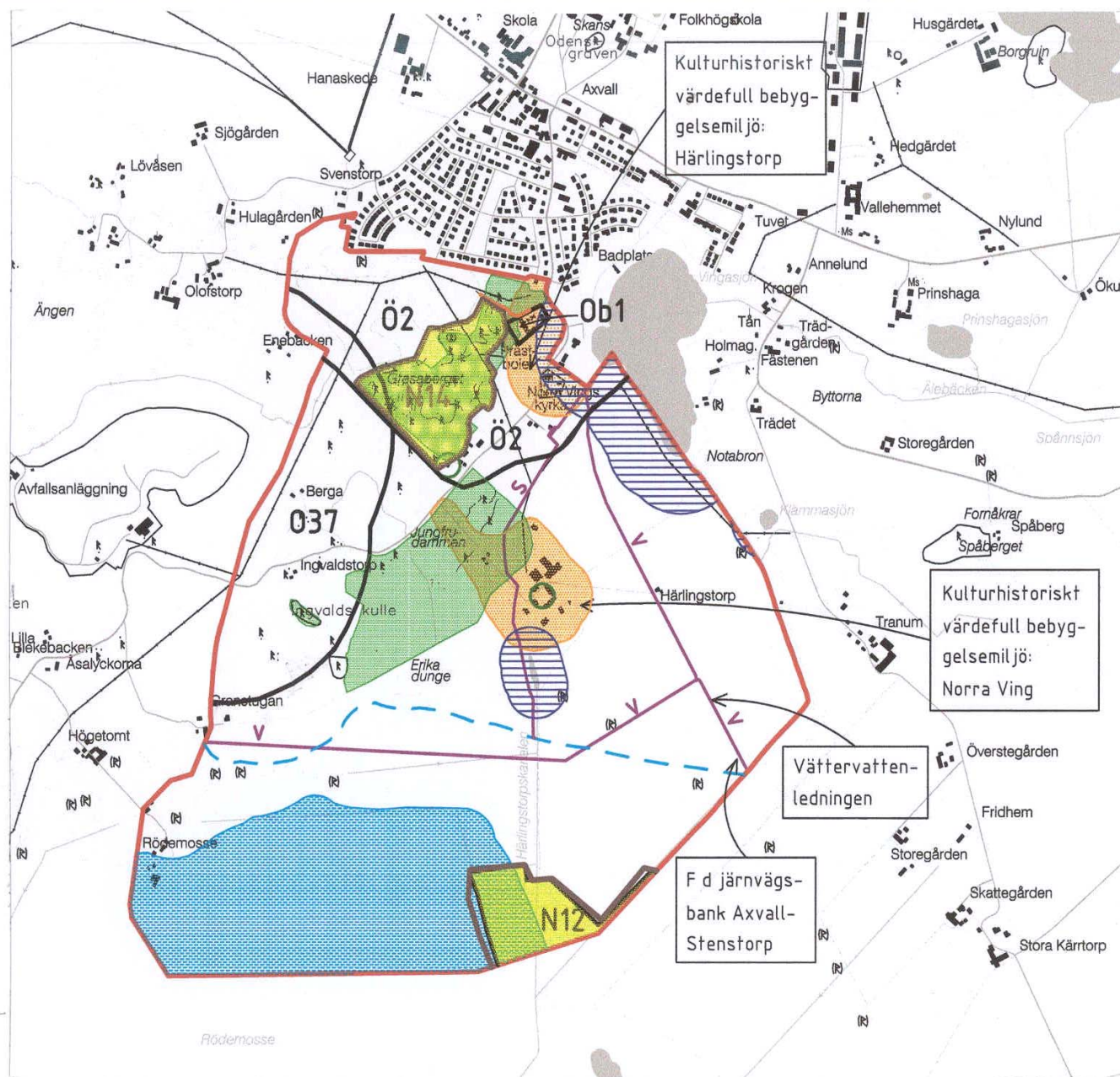
Vingängen har stor betydelse som närrekreationsområde, och innehåller bl a elljusspår.

Som följd av Hornborgasjöns restaurering och ökat intresse för friluftsliv kan nätet av vandringsleder och cykelleder till och runt sjön behöva förbättras.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

NORRA VING & HÄRLINGSTORP O14

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
Ö2	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö2
N12	Naturresevat Hornborgasjön	N12
N14	Natura 2000	N14
O37	Skyddsområde Röd-jornas soptipp & åter-vinningsanläggning	O37
---	Gräns för värdefull våtmark enligt cw-listan	GPF/GMF 11.4
[Blue hatched]	Våtmark	GPF/GMF 11.4
[Green hatched]	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
[Purple hatched]	Strandskydd intill 200 m från Vingsjön	GPF/GMF 11.11
[Yellow hatched]	Värdefull bebyggelsemiljö	GPF/GMF 12.2
[Circle]	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF7GMF 12.3
[Red dashed line]	Vandringsled eller motionsspår	GPF/GMF 13.3
[V]	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
[S]	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O15 JÄRNSYSSLA, VÄSTTORP, BRUNNSBO

Järnsyssla, Västtorp & Brunsbo

fornlämnings- och bebyggelsemiljöer

A. Beskrivning

Kulturmiljö

Området motsvarar i huvudsak område 15 i muséets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). På krönet av Järnsysslaåsen finns gårdsgrupperna Västtorp och Järnsyssla. Det kulturhistoriska värdet ligger i de sammanhållna miljöer som byggnaderna ger. Även Brunsbo biskopsgård ingår i den historiska miljön Järnsyssla – Västtorp - Brunsbo. På åsen finns flera förhistoriska gravar och gravfält.

Riksintresse

Området är av riksintresse för natur- och kulturminnesvård (GPF/GMF 11.1, 12.1). Brunsboäng är naturreservat (N6).

Odlingslandskap

Större delen av området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Värdefull vägmiljö

Väg 2739 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö klass II (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid vägar

För E20 och Rv49 gäller byggnadsförbud intill 30 meter från vägområdet. För väg 2739 gäller 12 meter.

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Visst bebyggelsestryck gäller (se GPF/GMF 5.3). I det öppna landskapet skall inga nya byggnader medges. Nya bostadshus kan dock medges om de på ett varsamt sätt kompletterar nuvarande gårdar och bebyggelsegrupper. Den nuvarande bebyggelsens karakteristiska höjdläge på åsen skall vara vägledande vid nybyggnader eller andra åtgärder.

På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åkermark till skog eller energiskog skall inte medges. För stengårdsgårdar, åkerholmar, alléer, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Grundvatten

Grundvattennivån är hög, och vattenförekomsten erfarenhetsmässigt mycket rik.

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Friluftsliv

Utöver Brunsboäng är ängs- och hagmarkerna omedelbart öster om E20 tillgängliga från Skaraberg via en skogspart, och intressanta för korta utflykter till fots.

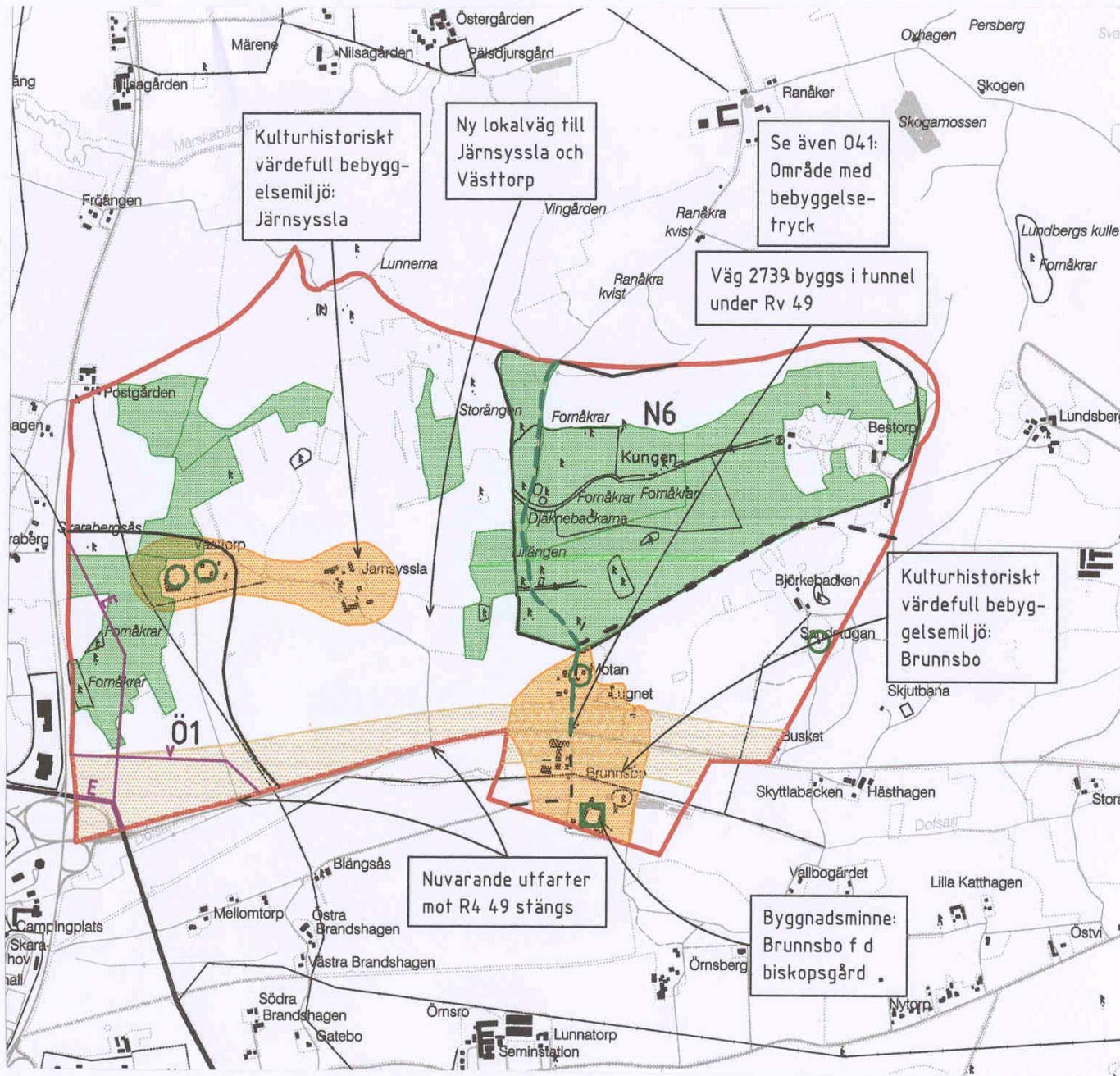
Vägnät

Området berörs av den planerade ombyggnaden av Rv49. Nuvarande utfarter mot Rv49 kommer att stängas, och en ny lokalväg byggs i tunnel under Rv49. Från tunneln byggs anslutningar norrut mot Järnsyssla och Brunsboäng. Läs mer i R21.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Berglund-Nilson. Kulturhistorisk förstudie av Järnsyssla/Brunnsbo. Rapport 1994:3, Skaraborgs länsmuseum.
- Vägutredning Rv 49 Skara-Skövde. Vägverket Region Väst februari 1997.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

JÄRNSYSSLA, VÄSTTORP, BRUNSBO 015

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
Ö1	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö1
N6	Naturreservat Brunsboäng	N6
[Green Box]	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
[Orange Box]	Värdefull bebyggelsemiljö	GPF/GMF 12.2
[Yellow Box]	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
[Dashed Line]	Framtida cykelväg mot Skara Sommarland mm	Karta 1
[Circle]	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
[Square]	Byggnadsminne Brunsbo f d biskopsgård: se objektbeskrivningarna	GPF/GMF 12.4
[Dashed Line]	Kulturhistoriskt värdefull väg klass II	GPF/GMF 12.6
[V]	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
[E]	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Götala kulturlandskap & fornlämningsområde

A. Beskrivning

Fornlämningsområde

Området motsvarar område 16 i inventeringen av fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). Dess traditionella tyngdpunkt är Tempelbacken i väster, men de flesta fornlämningarna ligger öster om Götala i anslutning till Götalabäcken. 2004 uppvärderade Länsstyrelsen området till fornlämningsområde.

Tempelbacken

Tempelbacken är enligt traditionen platsen för götarnas gamla tingsplats "Alla Götars Ting" men huruvida något ting hållits här är mycket osäkert. Backen är en moränrygg med gravar, domarringar m fl anmärkningsvärda fornlämningar.

Stora Taskevadet

Över Götalabäcken ledde förr vadstället Stora Taskevadet. Förbi vadet går en färdväg som redan under järnåldern gick mellan Järnsyssla och Stenum.

Götala herrgård

Namnet Götala har tolkats som götarnas eller Odens heliga tempel eller heliga plats, men var ett ev. tempel kan ha legat är oklart. Huvudbyggnaden vid Götala byggdes i slutet av 1800-talet, och är nu kurs- och konferensgård med matservice-

ring. Tidigare fanns här en byggnad från 1730-talet. Då var gården översteboställe för Västgöta kavalleriregemente. Till den äldre byggnaden hörde två flygelbyggnader som på 1960-talet flyttades till Kråks herrgård i Skara. Hushållningssällskapet driver idag gården som försöksgård, med en stor besättning av nötkreatur.

Odlingslandskap

Området är s k hänsynsområde i länsstyrelsens program för landskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2680 och 2696 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och landskap

Götala förutsätts kunna vidareutvecklas som kurs- och konferensgård eller golfcentrum (se nedan). Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Stor restriktivitet skall gälla för nybyggnader annat än för jordbrukets, naturvårdens och friluftslivets behov. Dock skall sådana ny-, om- och tillbyggnader medges som i placering och utformning ansluter till äldre byggnadstraditioner och inte i nämnvärd grad påverkar naturvärdena, de kulturhistoriska värdena eller friluftslivet negativt. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Markradon

Området är gränsområde mellan låg- och normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ekologiskt känslig miljö

En ej odlad skyddszon bör finnas mellan Götalabäcken och odlad mark för att skydda vattenmiljön mot kväveläckage.

Fornlämningar

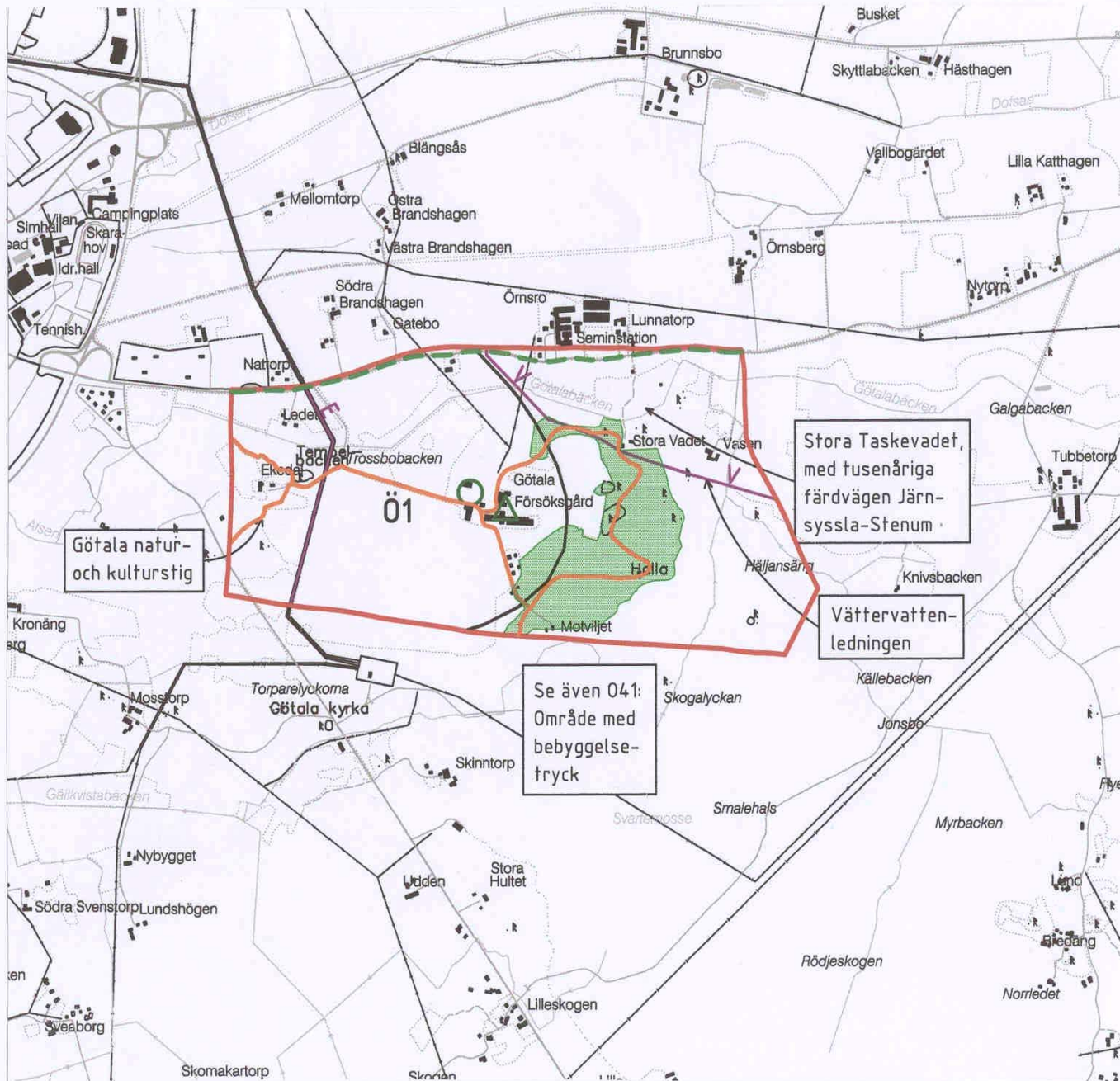
Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Friluftsliv och golf

I området finns idag strövstigarna Tempelbackastigen och Götala natur- och kulturstig (GPF/GMF 13.3), och området bör kunna bli ännu populärare som utflyktsmål. Säkerheten för gång- och cykeltrafikanter behöver dock förbättras. Diskussioner förs om möjligheterna att anlägga en golfbana i områdets sydvästra delar. Kommunen är i princip positiv, men stor hänsyn måste tas till områdets kulturhistoriska värden. Se avsnitt 1.2.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Skara 1 (Skara Historia) sid 99-104. Skara kommun 1986.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
Ö1	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö1
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass II	GPF/GMF 12.6
	Vandringsled Göta natur- och kulturstig	GPF/GMF 13.3
	Större nötkreatur-besättning	GPF/GMF 14.3
	Huvudledning för vatten (Vätterrattledningen)	GPF/GMF 16.1
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Mosstorp mm fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 17 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). Det innehåller, från Göransberg i väster till Skinntorp i öster, 15 järnåldersgravar varav fem ligger samlade till ett litet gravfält. Ytterligare fornlämningar har funnits, men de har efter hand grävts bort och förstörts.

På platsen ”Götala kyrka” finns en större grav som enligt traditionen skall vara rester av en kyrka. Några historiska belägg för detta finns emellertid knappast.

Djurgårdsängsfyndet

Mellan gårdarna Kronäng och Mosstorp, under en stor sten i en mosse, hittades 1880 den så kallade Djurgårdsängsskatten, ett av vårt lands märkligaste fynd av ädelmetall från folkvandringstiden för ca 1500 år sedan. Skatten tolkas som att en guld- och silversmed verkat i området, med en mäktig uppdragsgivare till exempel en hövding eller småkung. Denne antas ha haft sin storgård på eller i närheten av Götala. Fyndet innehöll 15 guldföremål, 9 stora silvertackor, ett dussin smyckefragment, 60 mindre silverringar, remsor och silvertrådsbuntar; sammanlagt 1.7 kg

ädelmetall. Fyndet ingår nu i Historiska museets samlingar i Stockholm.

Friluftsliv

Delar av området har betydelse som närreklamationsområde. Grusvägen som från E20 leder österut förbi Kronäng - Mosstorp fram till Stenumsvägen är en populär promenad- och cykelväg. Götala natur- och kulturstig passerar området.

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2696 (Stenumsvägen) gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Det tätortsnära läget innebär visst bebyggelsestryck, se GPF/GMF 5.3. Nya bostadshus skall därför medges endast där det finns särskilda skäl. Särskilt skäl kan vara komplettering av en redan befintlig husgrupp och att det uppenbart inte medför någon nämnvärd konflikt med fornlämningarna eller andra allmänna intressen. Ett annat särskilt skäl kan vara att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nyligen förstört hus. Eventuella byggnader skall i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall till exempel gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Tätortsutbyggnad

Området är på sikt intressant för Skaras utbyggnad, varför fördjupad översiktsplan skall upprättas. Läs mer i avsnitt Ö1.

Markradon

Området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ekologiskt känslig miljö

Området ingår i moränområdet söder om Skara tätort. Det tunna jordtäcket innebär att grundvattnet är känsligt för föroreningar (GPF/GMF 10.1, 11.2).

Biotopskydd

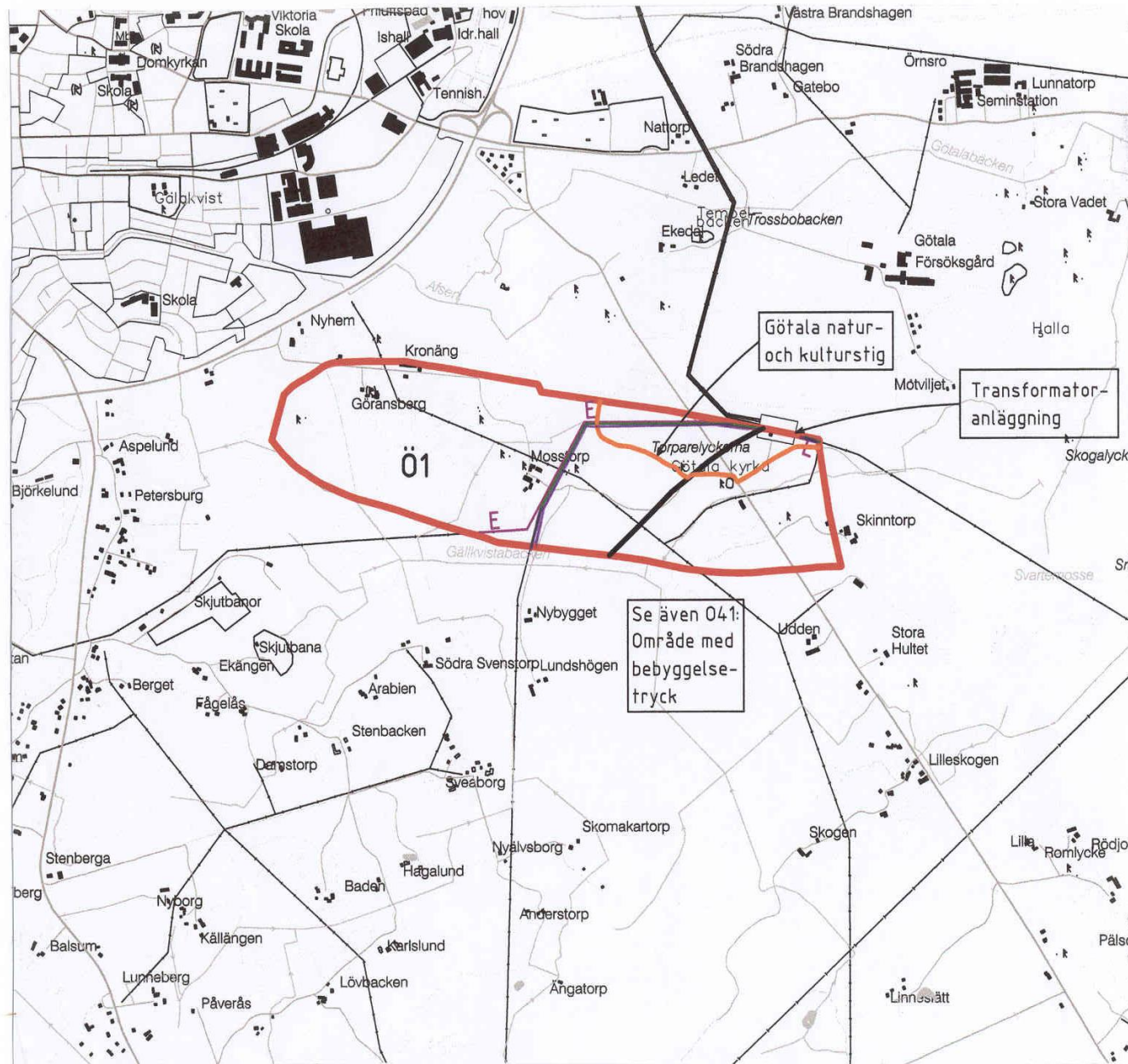
För stengårdsgårdar, åkerholmar, alléer, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13)

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iakttä vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Skara I (Skara Historia) sid 92. Skara kommun 1986.
- Välkommen till natur- och kulturstigen vid Götala (vägledning). Hushållningssällskapet m fl 1990.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
Ö1	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö1
	Vandringsled Götala natur- och kulturstig	GPF/GMF 13.3
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O18 SKÅNING-SÅSAKA

Skånings-Åsaka fornlämnings- & bebyggelsemiljöer

A. Beskrivning

Fornlämnings- och bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 18 i museets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2, 12.5). Liksom vid Järnsyssla (O15) ligger bebyggelsen i karakteristiskt höjdläge på åsens krön. Området har många fornlämningar. Kyrkbyn är medeltida, liksom enstaka övriga gårdar i området.

Skånings-Åsaka kyrkomiljö

Skånings-Åsaka kyrka färdigställdes 1873, då den ersatte en äldre kyrka som kan ha varit från 1100-talet. Den äldre kyrkan, som låg strax öster om den nya, mättes upp av N M Mandelgren 1867. Den nya kyrkan är karakteristisk för sin tid med en blandning av gotik, romantik och nyklassicism. Den har en märklig medeltida skulpturgrupp med Jesus, Maria och Johannes, en dopfont från 1100-talet samt en altaruppsats från 1700-talet. Vid sydportalen sitter en solvisaretavla från den gamla kyrkan. Kyrkogården är från medeltiden, men nyanlades och utvidgades åt väster då den nya kyrkan byggdes.

Geologi

Skånings-Åsakaåsen är en komplex uppbyggd del av den mellansvenska

israndzonen. Den har stort geovetenskapligt värde och är ett tilltalande inslag i landskapet.

Riksintresse och Natura 2000

Större delen av området är av riksintresse för naturvärden (GPF/GMF 11.1 och 11.10). Ekbacken vid Munstorp är dessutom Natura 2000-område, se N15.

Odlingslandskap

Området är skänksområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2736 och 2742 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och landskap mm

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras, och nuvarande markanvändning i huvudsak fortsätta. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. Ny skogs- eller energiskogsplantering skall inte medges. För stengårdsgårdar, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Restriktivitet skall gälla för nybyggnader på åsen eller i det öppna landskapet. Undantag kan göras vid komplettering av en

befintlig husgrupp om det inte bryter mot områdets karaktär. Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden ge föreskrifter om byggnads utformning, placering på tomt mm. Även byggnader för jordbrukets behov skall utformas och placeras med stor hänsyn till områdets särart.

I områdets sydöstra delar är restriktionerna betydligt mindre.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Kyrkobyggnader och kyrkotomter skall vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Markradon

Området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Fornlämningar

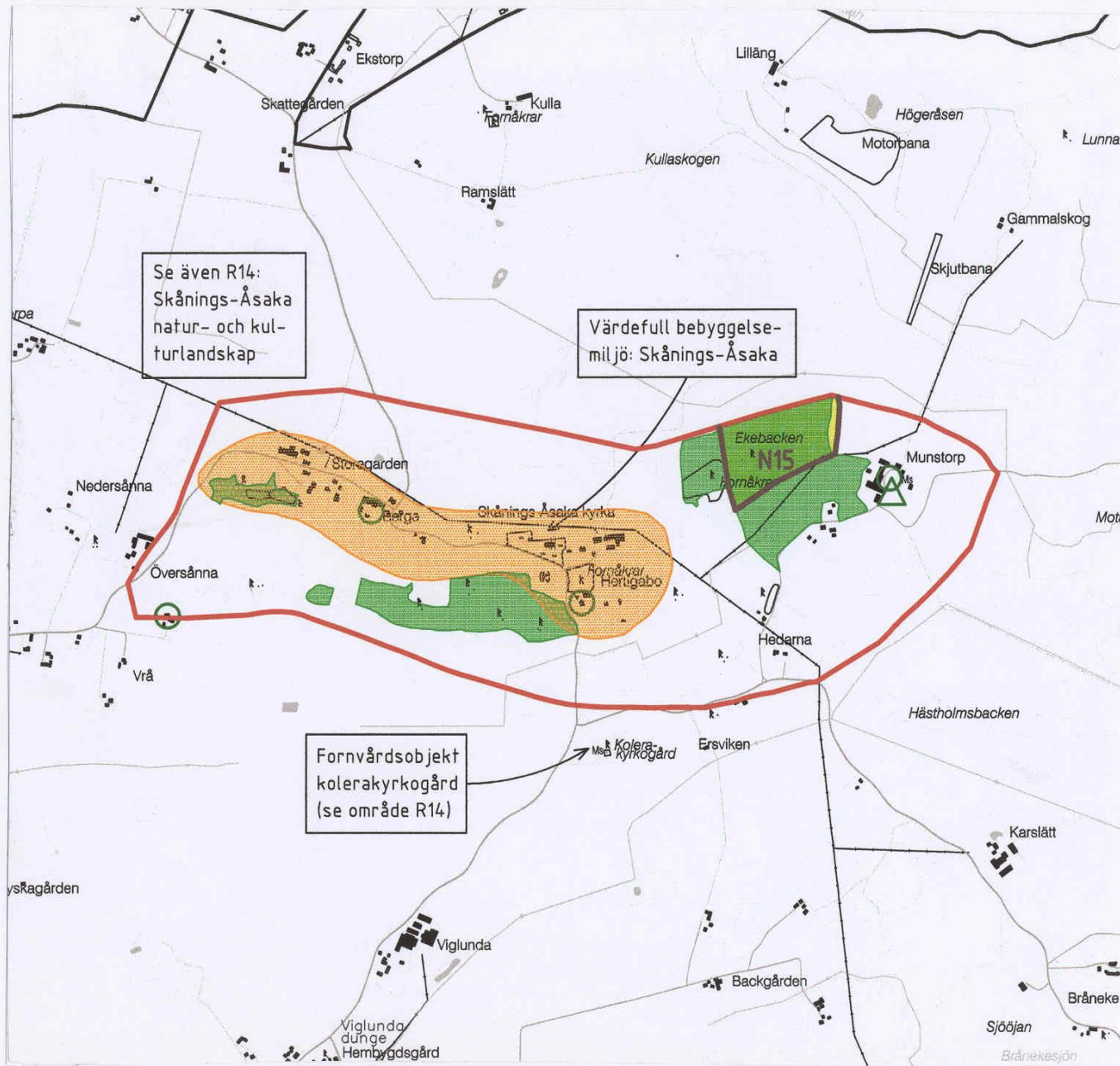
Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhist. Inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Schwanborg: Skånings-Åsaka kyrka. Skara Stifts kyrkoberivningar nr 19 (1994).

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Värdefull bebyggelse- miljö	GPF/GMF 12.2
	Kulturhistoriskt värde- full byggnad	GPF/GMF 12.3
	Större nötkreatur- besättning	GPF/GMF 14.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O19 STÅLBERGA

Stålberga gård fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 19 i museets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). Det omfattar dels en åsrygg norr om Stålberga gård, dels Stålberga gård och dess närmaste omgivning. På åsen finns en väl sammanhållen grupp av fornlämningar, i betesmark med rester av ett äldre stensträngssystem. Den äldsta lämningen är ett flyttblock med ett 60-tal skälvkvarnar, sannolikt från bronsåldern. Gravarna inom området är från yngre järnåldern.

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Visst bebyggelsetryck anses råda (GPF/GMF 5.3) varför helt nya bostadshus endast skall medges där det finns särskilda skäl. Ett särskilt skäl kan vara om huset kompletterar den bebyggelse som redan finns vid Lundsberg eller Stålberga. Ett annat kan vara att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nyligen förstört hus. Som villkor för nybebyggelse

kan miljö- och byggnadsnämnden lämna föreskrifter om byggnads utformning, placering på tomt mm. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall till exempel gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett godtagbart sätt.

Stålberga gård

Gården ligger karakteristiskt och vackert på en kulle där byggnader, träd, staket och väg är viktiga delar av helheten. Jordbruksdriften skall ges bästa tänkbara förutsättningar att utvecklas, men samtidigt bör förändringar ske varsamt så att gårdens karaktär inte påverkas negativt.

Landskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. För stengårdsgårdar, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Markradon

Området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Friluftsliv

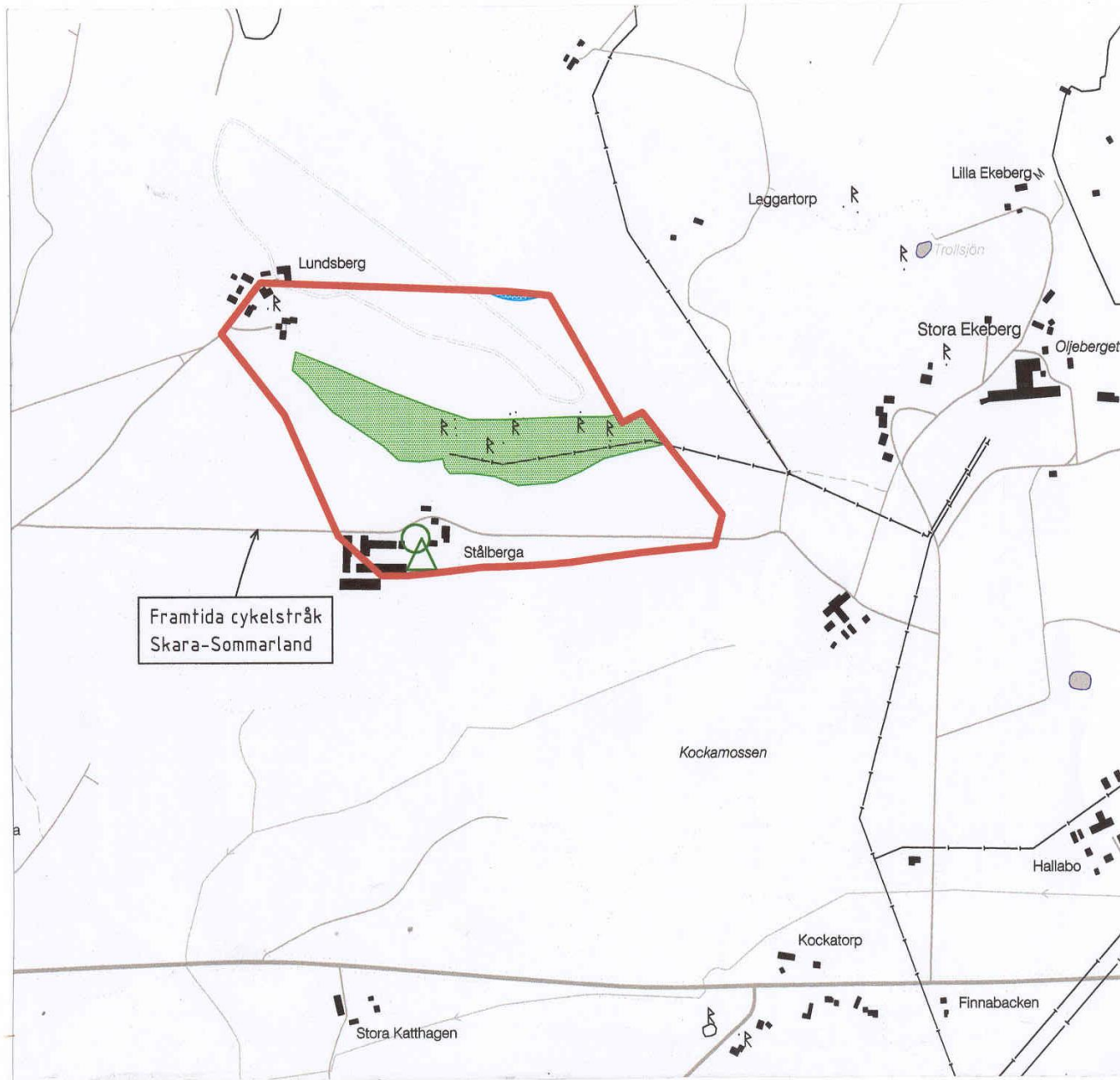
Den nuvarande vägen förbi Stålberga gård kan efter ombyggnad av Rv49 få ökad betydelse som cykelväg från Skara mot Stora Ekeberg och Skara Sommarland. Det sammanhänger framför allt med de vägombyggnader som sker vid Brunnsbo, se O15 och R21.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Större nötkreaturbesättning: Backa gård	GPF/GMF 14.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O20 AXEVALLA HED

Axevalla hed mm

A. Beskrivning

Kulturmiljö

Området motsvarar område 20 i muséets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2, 12.5). Det omfattar den f d exercisplatsen Axevalla hed, lämningarna efter medeltidsslottet Axevalla Hus samt åtskilliga andra fornlämningar.

Såväl lämningarna efter Axevalla hus som exercisplatsen och dess bebyggelse är viktiga minnesmärken över länets försvarspolitiska historia. F d Västgöta Regementes baracker öster om heden har stor betydelse för upplevelsen av den militärhistoriska miljön.

Axevalla hed

Axevalla hed har stort geovetenskapligt intresse. Den är ett stenigt grusfält som tidigare ansetts motsvara havsytans nivå vid inlandsisens avsmältning. Det finns dock tecken på att havsytan legat lägre vilket skulle innebära att heden är ett sandurfält (jfr område R16).

Redan 1690 bildades den s k Mulbetes-föreningen som fortfarande använder heden för bete. I början var heden skogbevuxen sånär som på en öppen gata som användes vid jakt. I början av 1800-talet avverkades dess östra del, och exercisfältet skapades. Heden är alltså ganska ung som öppen mark.

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

Riksintresse och Natura 2000

Hela området är av riksintresse för kulturminnesvård (GPF/GMF 12.1). De östra delarna är av riksintresse även för naturvård och friluftsliv, och ingår dessutom i Valles landskapsbildsskyddsområde. Större delen av området har utvalts till Natura 2000-område (GPF/GMF 11.1, 11.10 och 13.1).

Odlingslandskap

Större delen av området är prioriterat område i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturarvden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Vattentäkt

På heden finns en kommunal reservvattentäkt.

Byggnadsförbud vid vägar:

För Rv49 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet. För övriga allmänna vägar gäller 12 m (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och landskap

Inom området gäller, av flera skäl, stor restriktivitet mot ny bebyggelse. Undantag kan göras för mindre byggnader för folkhögskolans, försvarets, turismens eller betesdriftens behov, förutsatt att det uppenbart inte kommer i konflikt med bevarandeintresset.

Komplementbyggnader bör kunna medges norr om Husgårdessjön om de inte innebär nya inskränkningar i allmänhetens tillgång till strandområdet, men inom område med

landskapsbilda- eller strandskydd krävs Länsstyrelsens tillstånd för helt nya hus.

Landskapets karaktärsdrag skall bevaras, och heden sköts enligt upprättad skötselplan. För stengårdsgårdar, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Markradon

Hela området är högriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Turism och friluftsliv

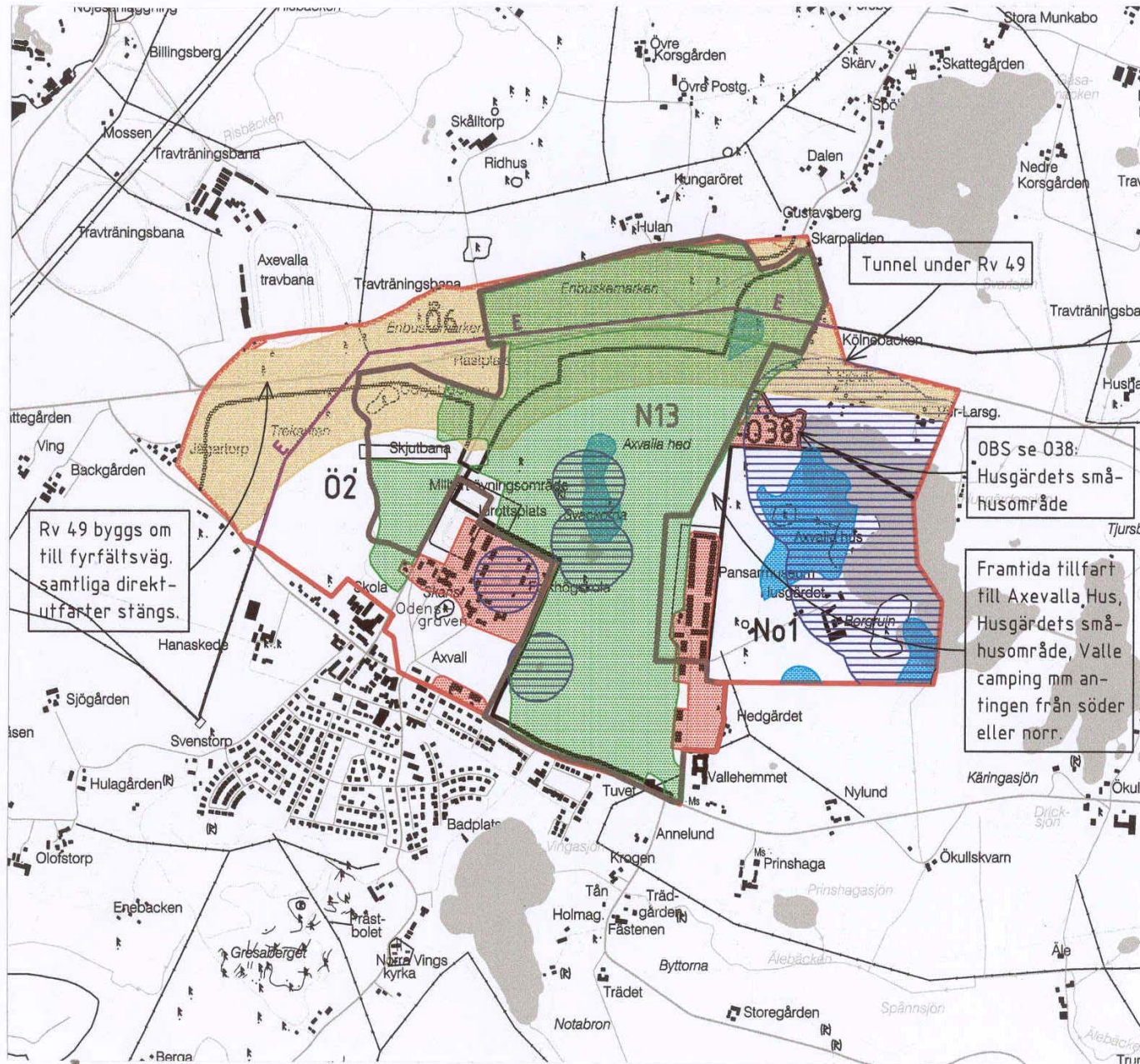
Heden och Trekantskogen (områdets västra del) har stor betydelse som närrekreationsområden, se Ö2. Axevalla Hus har stor potential som turist- och besöksmål men dess tillgänglighet behöver först förbättras avsevärt.

Vägnät

Området berörs av planerad ombyggnad av Rv49 och därtill hörande lokalvägar, se R21. Bebyggelsen vid Husgårdessjöns västra och norra sida kan i framtiden troligen inte ha direktinfart från Rv49.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Vägutredning Rv49 Skara-Skövde. Vägverket Region Väst februari 1997.
- Axvalla Hed. Byggnadshistorisk undersökning. Skaraborgs länsmuseum 1998.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
Ö2	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö2
Ö6	Fördjupad översiktsplan har antagits	Ö6
No1	Naturvårdsområde Valle	No 1
N13	Natura 2000	N13 GPF/GMF 11.10
038	Husgårdets småhusområde	038
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O21 SKÅLLTORP-SKÄRV

Skålltorp - Skärv

kulturlandskap

A. Beskrivning

Fornlämnings- och kulturmiljö

Området motsvarar område 21 i muséets inventering av bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2, 12.5). Det omfattar odlingslandskapet kring Skärvs medeltida kyrkby samt kulturlandskapet Skärvagata från Skärv mot Höjentorp. I området finns talrika förhistoriska lämningar och rester av ett ålderdomligt odlingslandskap med bebyggelserester som husgrunder mm. Längs Skärvagata finns flera väl bevarade gårdar som byggdes efter skiftet 1858. Gården Gatebo uppmärksammas i den bebyggelsehistoriska inventeringen "Gårdar i Västergötland" 2004 (GPF/GMF 12.3).

Skärvs kyrka

Skärvs kyrka fick sitt nuvarande utseende 1787 vid en omfattande ombyggnad av en äldre kyrka. Den har gustaviansk karaktär med brutet valmat tak över långhuset samt torn med hjälmformig huv och lanternin.

Riksintresse

Områdets östra delar är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Naturreservat, landskapsbildsskydd

Områdets östra delar ingår i Vallebygdens landskapsbildsskyddsområde (No1). Den

allra östligaste delen ingår i naturreservatet Höjentorp – Drottningkullen (N5).

Odlingslandskap

Större delen av området ingår i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvården 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Värdefulla vägmiljöer

Väg 2747 är, enligt länsstyrelsen 1997, bevarandevärd vägmiljö klass III. Den enskilda vägen Skärvagata har stort kulturhistoriskt värde (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2747 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Bebyggelsetryck anses råda (se GPF/GMF 5.3). Nya bostadshus kan dock medges om det finns särskilda skäl, t ex när det rör sig om komplettering av en befintlig husgrupp på sådant sätt att det inte innebär nämnvärd konflikt med de allmänna intressena. Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden ge föreskrifter om utformning, placering på tomt mm. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagens fjärde kapitel (GPF/GMF 12.4).

Ekologiskt känsligt område

Områdets östra delar är ekologiskt särskilt känsliga (GPF/GMF 11.12).

Kulturlandskap

Landskapets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Omvandling av åker till skog eller energiskog skall inte medges. För stengärdsgårdar, åkerholmar, alléer, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Skyddet gäller också för ett skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Markradon

Områdets östra och södra delar är högriskområde för markradon. Området i övrigt är normalriskområde (GPF/GMF 9.4).

Vägnät

Områdets södra del berörs av den ombyggnad av sekundärvägnätet som följer av ombyggnaden av Rv49 (se R21 och GPF/GMF 15.2).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.
- Gårdar i Västergötland – en bebyggelsehistorisk översikt. Västergötlands museum m fl 2004

Ljungstorp med omgivningar

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området omfattar Ljungstorp och Storekullen samt ett område söder om Rv49 vid Tre Bäckar och Redsvenstorp. Det mesta av bebyggelsen tillkom efter förra sekelskiftet längs den dåvarande landsvägen Skara - Skövde. Bebyggelsen i Ljungstorp ligger karakteristiskt tätt intill den slingrande gamla landsvägen (väg 2700) som går i brant stigning upp på Nordbillingen. Därutöver finns omfattande spridd bebyggelse. Kommunalt vatten och avlopp finns längs väg 2700.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. De västra delarna är av riksintresse även för kulturminnesvården (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Väg 2700

Vägen genom Ljungstorp har högsta bevarandevärde (klass I) enligt länsstyrelsens inventering av kulturhistoriskt värdefulla vägar (GPF/GMF 12.7).

Byggnadsförbud vid vägar

För Rv49 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet. För väg 2700 gäller 12 m (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Riktlinjer för ny bebyggelse

Ljungstorp har ett strategiskt läge mellan Skara och Skövde, och ligger vackert på södra delen av Nordbillingen. Det finns ett visst bebyggelsetryck som kommunen på sikt vill försöka tillgodose. Men ny bebyggelse innebär att den nuvarande trafikfarliga infarten från Rv49 belastas ytterligare, med ökade olycksrisker som följd. Vidare kan man, i de områden som inte går att ansluta till kommunalt vatten och avlopp, få problem med vattenförsörjning och avloppsinfiltration. Tills vidare kan nya bostadshus därför bara medges om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att det handlar om att bebygga en redan bildad fastighet, en ”lucktomt” eller ersätta ett befintligt hus.

Framtida utbyggnad

En trafikplats enligt 1997 års vägutredning (se R21) skulle ge Ljungstorp både trafiksäker anslutning till riksvägen och en lokalväg till Varnhem. Även en s k trefältsväg skulle förbättra säkerheten, liksom andra tänkbara ombyggnader av korsningen. När trafiksituationen förbättrats kan frågan om en mer omfattande utbyggnad av Ljungstorp aktualiseras. Vid eventuellt framtida detaljplanearbete behöver bl a principer för områdets vattenförsörjning läggas fast. Ett absolut krav är att ingen ytterligare påverkan får ske på grundvatten eller ytvatten. Fastigheter i Ljungstorp skall antingen anslutas till vattenledningen eller förses med lokala miljögodkända vattenlösningar.

De norra delarna av nuvarande väg genom Ljungstorp bör behållas som idag, medan delen närmast Rv49 kommer att behöva byggas om i delvis ny sträckning. Eventuella vägombyggnader bör ske varsamt eftersom de skulle kunna förstöra mycket av Ljungstorps speciella karaktär samt uppmuntra till högre hastigheter.

Skydd av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota naturmiljön. Enligt riktlinjerna för riksintresset (se avsnitt 4.1) kan områdets naturvärden bl a hotas av igenväxning av åker- och betesmark, borttagning av stengärdesgårdar, åkerholmar etc, omläggning av lövskog till barrskog samt olämplig bebyggelse. Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt känsligt (GPF/GMF 11.12).

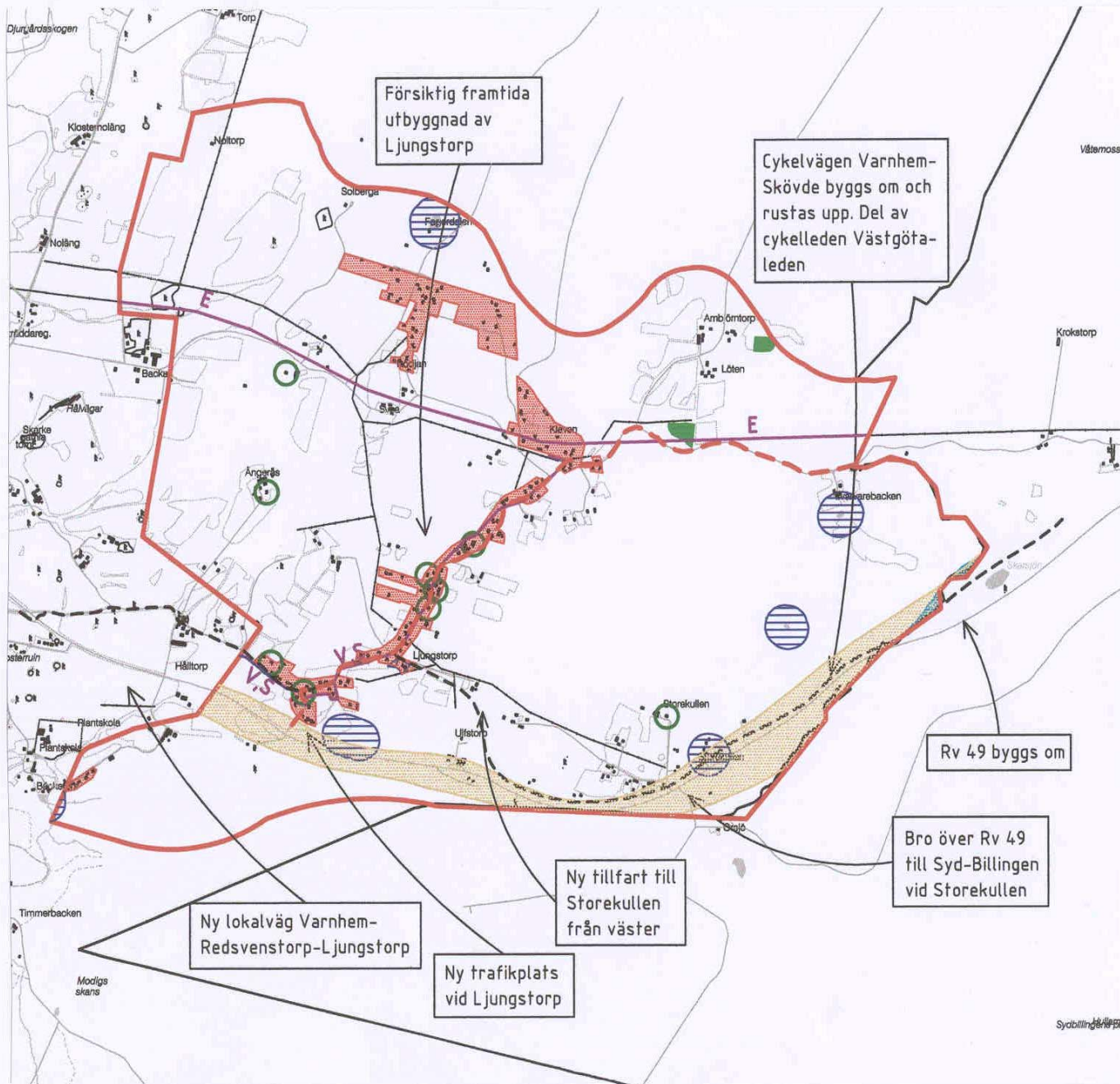
Radon och grundvatten

Ljungstorp är normalriskområde för markradon. Höga värden kan förekomma lokalt om radon från underliggande alunskifferskikt leds uppåt (GPF/GMF 9.4). Problem kan uppstå vid borning efter grundvatten (GPF/GMF 10.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass I	GPF/GMF 12.6
	Förslag till ny lokalväg eller cykelväg	GPF/GMF 13.3
	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:30000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O23 TUBBETORP

Tubbetorp fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 23 i dåvarande länsmuséets inventering av värdefulla fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.5). Det innehåller en liten koncentration av fornlämningar på en nord-sydlig höjdrygg.

Fornlämningarna, som är från brons- och järnåldern, ligger enstaka och har troligen inte ingått i några gravfält. I området finns 11 förhistoriska gravar, två förekomster av älvkvarnar på flyttblock samt några gravhögar.

Odlingslandskap

Större delen av området är ”hänsyns-område” i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Kommunen är positiv till nya bostadshus i området, förutsatt att de inte påverkar fornlämningarna negativt eller upplevelsen av dem. Samråd förutsätts ske med Västergötlands museum kring nya tomplatser. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Landskap

Odlingslandskapets särskilda karaktärsdrag skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprovning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som är positiva för upplevelsen av fornlämningarna och för deras fortbestånd.

För stengärdsgårdar, åkerholmar, alléer, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Markradon

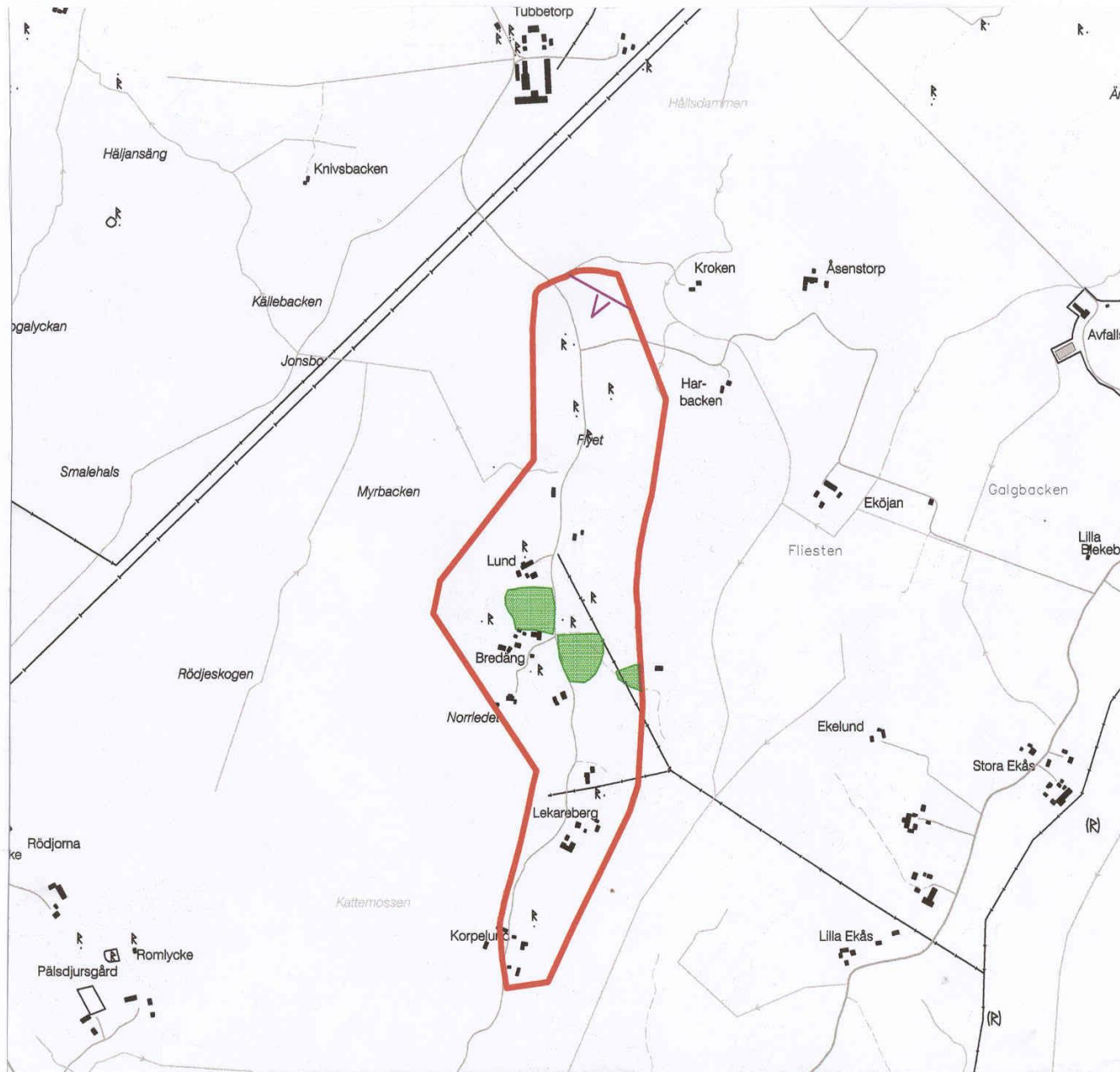
Området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1

Skala 1:15000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Lövåsa by bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 24 i länsmuséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2).

Efter 1800-talets skiften återstår ytterst få bybildningar i det vidsträckta jordbrukslandskapet i kommunens västra delar. Lövåsa by består endast av två gårdar och ett bostadshus, men är ändå en miljö som ger ett tätt och väl samlat, ålderdomligt intryck. Till det bidrar särskilt att ekonomibyggnaderna ligger så nära den väg som slingrar sig förbi gårdarna.

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2614 gäller generellt byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Nuvarande markanvändning förutsätts fortsätta, och kommunen ser helst att nuvarande bebyggelse bevaras i huvudsak intakt. Ny-, om- och tillbyggnader skall emellertid medges om de anpassas till områdets karaktär och därigenom inte påverkar bybildningen negativt. Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden ge särskilda föreskrifter om byggnads utformning, vegetation, placering på tomt mm.

Öppet landskap

Stor restriktivitet skall gälla vid omvandling av åkermark till skog eller energiskog. Sådana förändringar bör endast medges eller stödjas om de inte påverkar upplevelsen av bybildningen negativt.

Ekologiskt känsligt område

En icke uppodlad skyddszon bör finnas mellan Dofsan och den odlade marken för att skydda den känsliga vattenmiljön mot kväveläckage.

Markradon

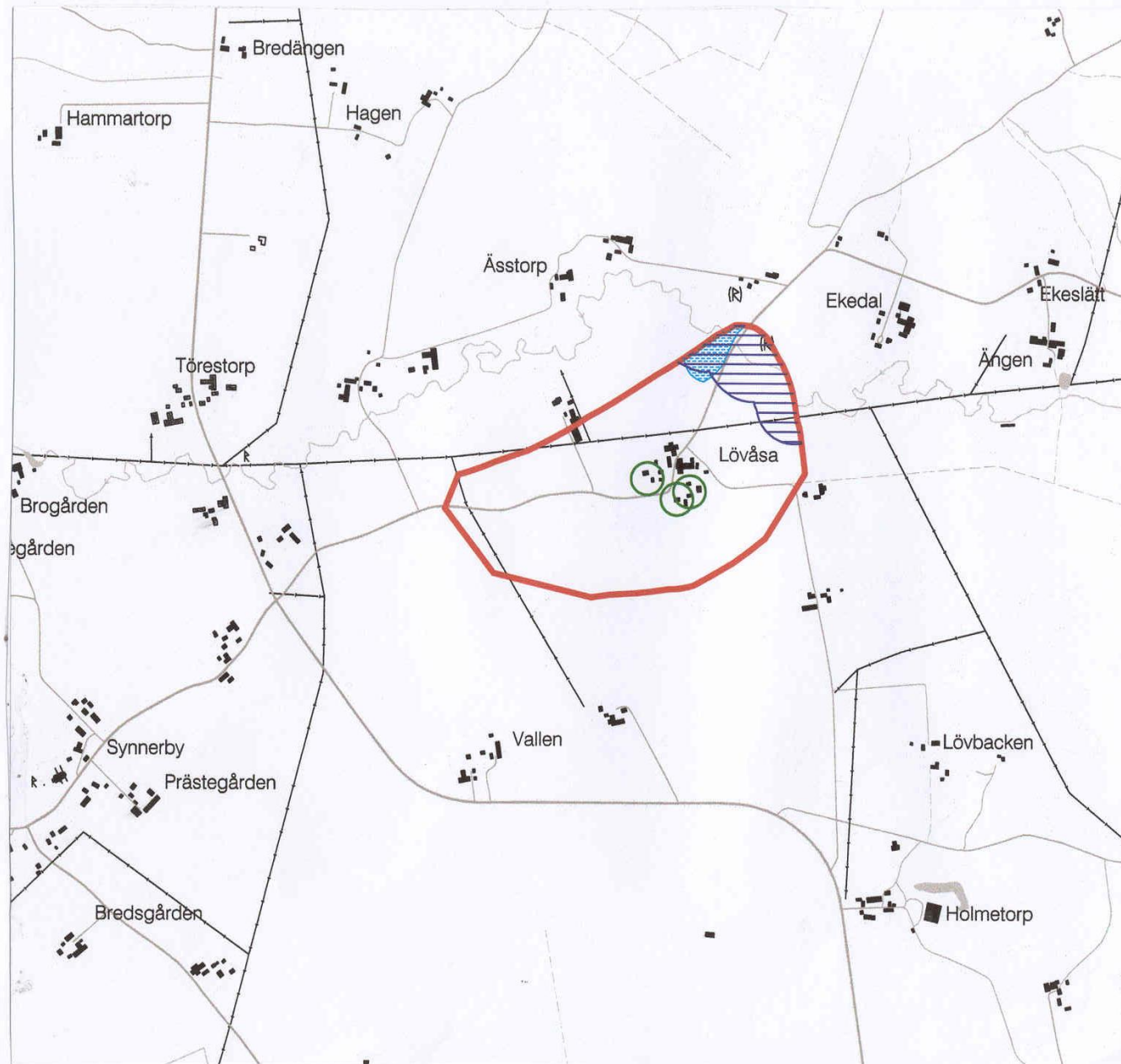
Hela området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Varnhem fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 25 i dåvarande länsmuséets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2, 12.5). Det är ett unikt rikt fornlämningsområde längs Billingens västsluttning. Det har varit en rik järnåldersbygd som tillsammans med de medeltida anläggningarna klostret och kyrkan utgör ett kulturhistoriskt mycket viktigt område. Här finns 132 förhistoriska gravar fördelade på fem små gravfält, samt enstaka gravar. Senare lämningar är Skarke ödekyrkoruin samt en förmodad kyrkoruin ovanför klostret.

Riksintresse

Hela eller delar av området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 (GPF/GMF 11.6). Gården Hålltorp uppmärksammas i den bebyggelsehistoriska inventeringen "Gårdar i Västergötland" 2004 (GPF/GMF 12.3).

Värdefulla vägmiljöer

Väg 2687 och 2751 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärda vägmiljöer klass I respektive III (GPF/GMF 12.6).

Byggnadsförbud vid vägar

För Rv49 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet. För väg 2687 och 2751 gäller 12 m (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Miljö av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota riksintressena.

Bebyggelse

Bebyggelsestryck gäller (GPF/GMF 5.3). Nya bostadshus skall endast medges där det finns särskilda skäl t ex vid komplettering av befintlig husgrupp och om det uppenbart inte medför nämnvärd konflikt med de allmänna intressena.

Jord och skog

Omvandling av åkermark till skog eller energiskog bör i princip inte medges.

Radon och grundvatten

Områdets västra delar är högriskområde för radon medan de östra delarna är normalriskområde (GPF/GMF 9.4). I öster kan särskilda problem uppstå vid borring efter grundvatten (GPF/GMF 10.4).

Natur och landskap

Området är ekologiskt särskilt känsligt. (GPF/GMF 11.12). Landskapets karaktärsdrag skall så långt möjligt bevaras. Pågående rödfyrstakt skall återställas med stor hänsyn till landskapets särskilda förutsättningar. För stengårdsgårdar, åkerholmar, alléer, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Skyddet gäller också skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Friluftsliv

Varnhems klosterkyrka är utgångspunkt för Pilgrimsleden, en vandringsled med gamla traditioner. I viss mån fungerar den och dess omgivning som närreklamationsområde för Varnhem. Leden bör bevaras och utvecklas, och sådana åtgärder skall inte medges som utgör hot mot leden och dess fortbestånd (GPF/GMF 13.3, 13.4).

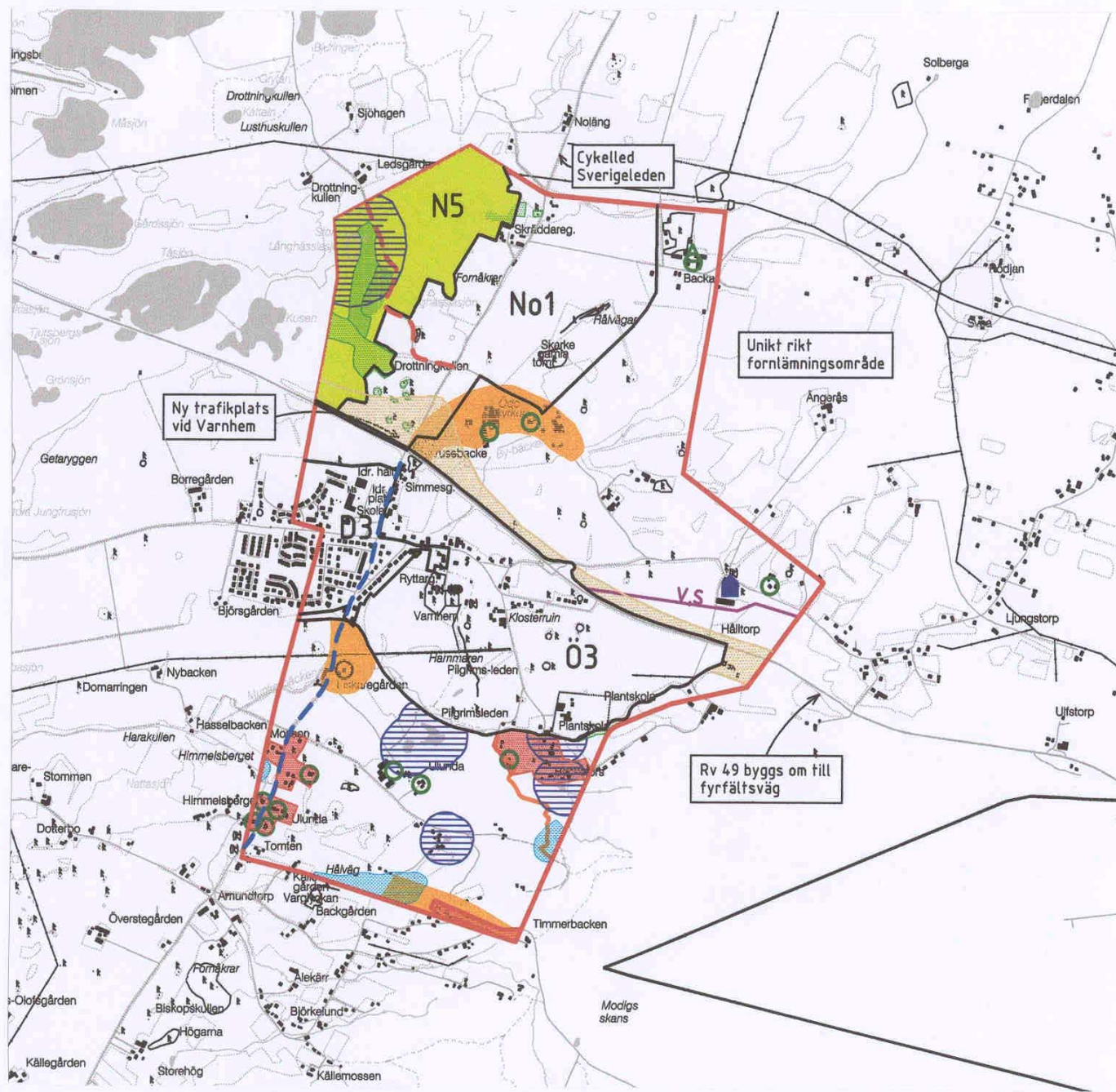
Vägnät

Området berörs av planerad ombyggnad av Rv49, se R21.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsst. 1997.
- Gårdar i Västergötland – en bebyggelsehistorisk översikt. V. museum m fl 2004.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
D3	Varnhems tätort: Detaljplan gäller	D3
Ö3	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö3
N5	Naturresevat Höjentorp-Drottningkullen	N5
No1	Naturvårdsområde Valle	No 1
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Värdefull bebyggelsemiljö	GPF/GMF 12.2
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull gård: Hålltorp	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass I	GPF/GMF 12.6
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass III	GPF/GMF 12.6
	Vandringsted Pilgrimsleden	GPF/GMF 13.3
	Större nötkreatur-besättning: Backa gård	GPF/GMF 14.3
V	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
S	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2
E	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:25000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Blombacka gård och kvarnar bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 26 i muséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2).

Blombacka gård har anor från 1500-talet, och två flyglar anses vara byggda redan på denna tid. Strax öster om gården ligger, vid en äldre vägsträckning över Flian, kvarnarna Biskops kvarn och Rasefors kvarn. Dessutom finns rester av Blombacka kvarn. Tidigare har vattendrivna sågar funnits på båda sidor om ån. Sammantaget är området med Blombacka herrgård, kvarnarna, en gammal stenvalvsbro och den mycket välbevarade 1800-talsgården Singulahed en miljö med mycket stora kulturhistoriska värden.

Odlingslandskap

Hela området är s k hänsynsområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Byggnadsförbud vid vägar

För E20 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet. För väg 2627 gäller 12 m (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Helt nya bostadshus skall medges där det finns särskilda skäl. Ett särskilt skäl är om de på ett varsamt sätt kompletterar den tidigare bebyggelsen, så att det uppenbart inte medför någon nämnvärd konflikt med de allmänna intressena. Ett annat kan vara att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nyligen förstört hus.

Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden ge föreskrifter om byggnads yttre utformning, placering på tomten mm. Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Skredrisk

Längs Flian kan finnas viss risk för jordskred, enligt en översiktlig inventering som gjordes 1978 (GPF/GMF 9.2).

Landskap

Landskapets särskilda karaktärsdrag skall så långt möjligt bevaras. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om

biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Vägnät

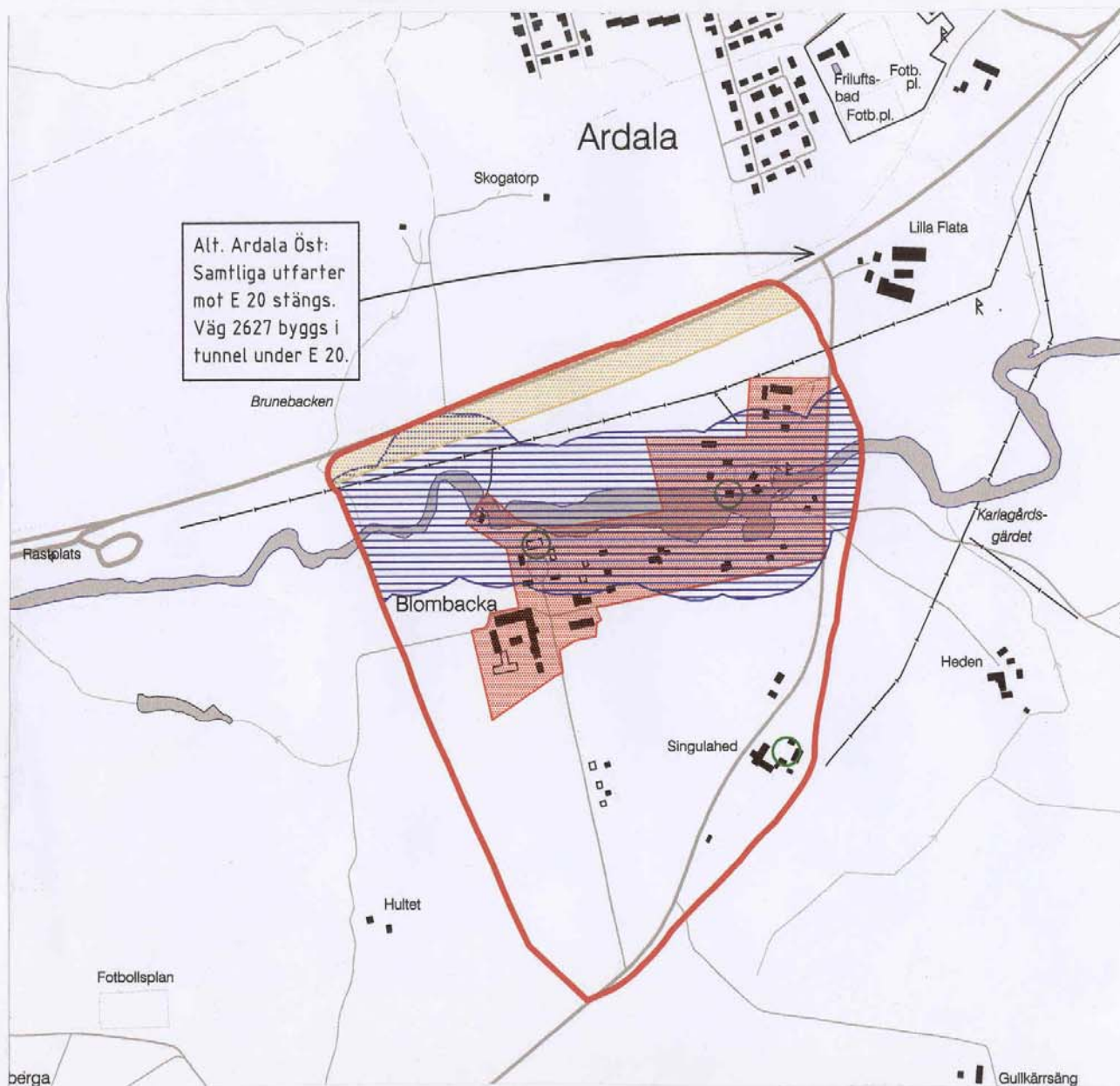
Området kan komma att beröras av planerad om- och nybyggnad av E20. Ett alternativ, det s k *Ardala Öst*, innebär att nuvarande utfart från väg 2670 mot E20 stängs, och att vägen byggs i tunnel under E20 in till Ardala. Läs mer i R21.

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Lokaliseringsplan Ny E20 Vårgårda-Holmestad. Vägverket Region Väst juni 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö7
	Blombacka Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O27 KILAGÅRDEN, ST. KÅLLTORP, VÄSTRA GERUM

Kilagården och Stora Kålltorp herrgårdsmiljöer

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området motsvarar område 27 i muséets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2). Det innehåller herrgårdarna Kilagården och Stora Kålltorp, på var sin sida om Flian. Båda gårdarna har huvudbyggnader, ekonomibyggnader och arbetarbostäder. Strax öster om gårdarna går en stenvalvsbro i en äldre sträckning över Flian. Herrgårdsmiljön är ett värdefullt exempel på de storjordbruk som varit vanliga på den bördiga västgötslätten. Det är angeläget att hela anläggningarna bevaras intakta, där även de sekundära byggnaderna visar sina delar av gårdarnas historia.

Kyrkomiljö

Västra Gerums kyrka har medeltida ursprung. Tornet, med sin höga spånklädda spira, har bevarat en medeltida karaktär. Kyrkans långhus är däremot kraftigt förändrat, och troligen tillbyggt 1740. Interiören fick sin huvudsakliga karaktär på 1800-talet.

Odlingslandskap

Området är skänksområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

PLANBESKRIVNING SEPTEMBER 2005

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2598, 2605 och 2630 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och markanvändning

Nuvarande markanvändning förutsättes i huvudsak fortsätta. Ny-, om- och tillbyggnader bör medges om de anpassas till områdets karaktär och inte påverkar upplevelsen av herrgårdsmiljöerna negativt. Som villkor för nybebyggelse kan miljö- och byggnadsnämnden ge särskilda föreskrifter om byggnads yttre utformning, vegetation, placering på tomten mm.

På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll särskilt tillämpliga. Därtill gäller de generella varsamhetskraven i PBL 3:10.

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Kyrkobyggnader och kyrkotomter skall vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Markradon

Området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ekologiskt känslig miljö

En icke uppodlad skyddszon bör finnas mellan Flian och odlad mark för att skydda vattenmiljön mot kväveläckage.

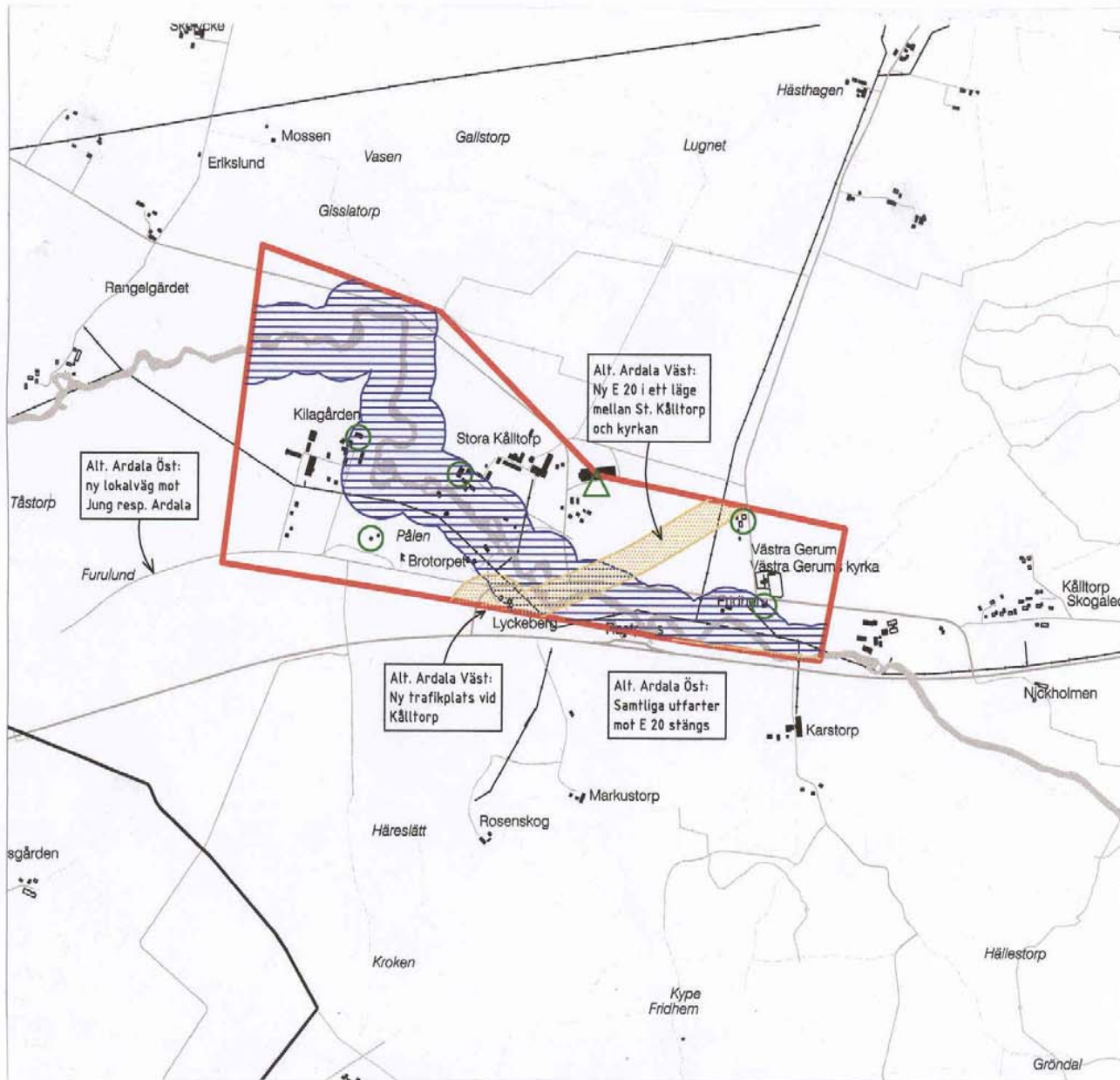
Vägnät

Området kan påverkas av planerad om- och nybyggnaden av E20. Alternativet *Ardala Väst* innebär att ny E20 byggs i det reservat som anges på kartan, med trafikplats vid nuvarande korsning E20-väg 2630. Ett annat alternativ, *Ardala Öst*, innebär att nuvarande E20 behålles men byggs om så att alla utfarter mot E20 stängs. Det betyder bl a att trafik från området måste köra relativt långt på lokalvägnätet innan den kommer ut på E20. Läs mer i avsnitt R21.

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Berglund. Underlag till MKB E20, delområden Lundsbrunn/Ledsjö, Händene och Stora Kålltorp/Västra Gerum. Rapport 1994:5. Skaraborgs länsmuseum.
- Nilson. Kulturhistorisk förstudie för E20 vid Västra Gerum och Ledsjö. Rapport 1995:35, Skaraborgs länsmuseum.
- Lokaliseringsplan Ny E20 Vårgårda-Holmestad (kompletterande utredning avseende passage förbi Ardala mm). Vägverket Region Väst juni 1997.

KILAGÅRDEN, ST. KÅLLTORP, VÄSTRA GERUM O27

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Större nötkreatur-besättning: St Kålltorp	GPF/GMF 14.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Öglunda kyrkby mm

bebyggelse- och fornlämningsmiljö

A. Beskrivning

Bebyggelse- och fornlämningsmiljö

Området motsvarar område 28 i muséets inventering av värdefulla bebyggelse- och fornlämningsmiljöer 1983 (GPF/GMF 12.2, 12.5). Längs väg 2751 ligger små gårdar med enhetlig äldre prägel. Uthus nära vägen bildar en tät miljö med ålderdomlig karaktär. Kring Öglunda kyrka finns väl bevarad bybebyggelse. Området är fornlämningsrikt med drygt 30 lokaler, framför allt från bronsåldern. Norr om Kärrs gård finns ålderdomligt odlingslandskap, och vid Sântorp ett fält med mycket tidiga kristna gravplatser.

Öglunda kyrka

Efter ombyggnader på 1600-talet samt 1883 är Öglunda kyrka en korskyrka, där det nya långhuset korsar det gamla vilket gett kyrkan en nord-sydlig orientering.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Friluftsliv

Jättadalen - Öglunda grotta är ett av kommunens populäraste utflyktsmål. Genom Öglunda passerar ”Flämslätts Vallevandring” (GPF/GMF 13.3).

Värdefulla vägmiljöer

Väg 2749 och 2751 samt den enskilda vägen mot Slättäng är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärda vägmiljöer klass I (GPF/GMF 12.7).

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2749 och 2751 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Området ingår i Valle landskapsbildskyddsområde vilket bl a innebär att länsstyrelsens tillstånd krävs för helt nya byggnader (No1). Bebyggelsestrycket (GPF/GMF 5.3) bedöms stort. Helt nya bostadshus bör i princip inte medges, och undantag skall endast göras där det finns särskilda skäl. Bestämmelserna i PBL 3:10, 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll är särskilt tillämpliga. Byggnader skall även i andra avseenden vara lämpligt utformade och placerade.

Kyrkomiljön

Enligt kulturminneslagen får kyrkan eller kyrkotomten inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen.

Markradon

Områdets västra delar är högriskområde för markradon. Ny-, om-, och tillbyggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Områdets östra, högre delar är normalriskområde (GPF/GMF 9.4).

Landskap och fornlämningar

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13). Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iakta vad som stadgas i kulturminneslagen 2 kap 4-6 & 10-14 §§. (GPF/GMF 12.5).

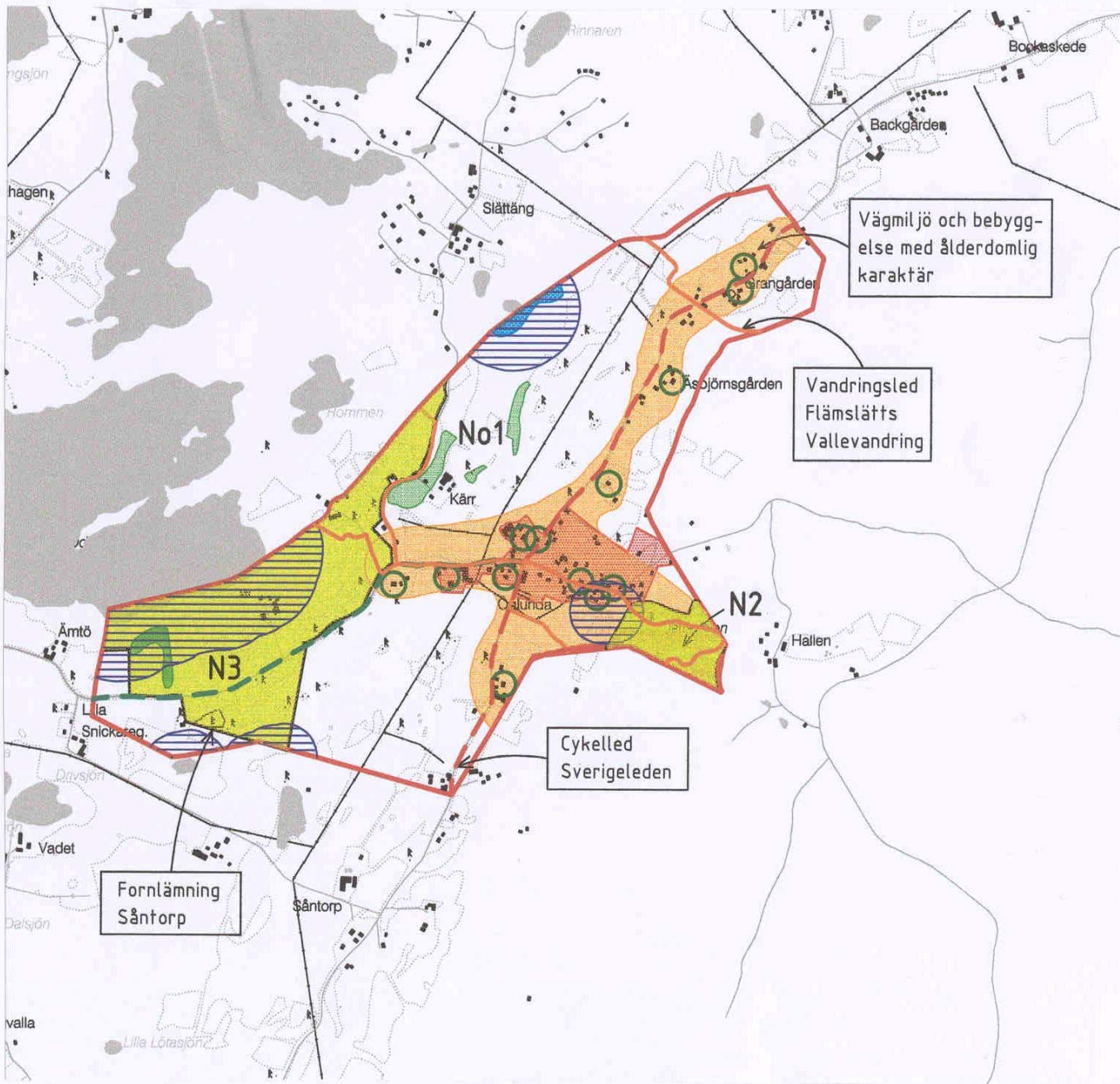
Ekologiskt känsligt område

Området innehåller hotade livsmiljöer och känslig flora och fauna, och är ekologiskt särskilt känsligt (GPF/GMF 11.12).

Ytterligare information:

- Skara stift i ord och bild, del I 1949.
- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983.
- Kultur på väg. Inventering av bevarandevärda vägmiljöer. Länsstyrelsen 1997.
- Sântorp – ett gravfält i Västergötland från förromersk järnålder till tidig medeltid. Lundström – Theliander 2004.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
N2	Naturreservat Jättadalen-Öglunda grotta (omr. östligaste del)	N2
N3	Naturreservat Eahagen-Öglunda ångar (omr. västra delar)	N3
No1	Naturvårdsområde Valle (hela området)	No 1
	Samlad bebyggelse: Öglunda kyrkby	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Värdefull bebyggelse-miljö: Öglunda kyrkby och väg 751 mot Berg	GPF/GMF 12.2
	Reservat för ombyggnad av Rv 49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass I	GPF/GMF 12.6
	Kulturhistoriskt värdefull väg klass II	GPF/GMF 12.6
	Vandringsleder: Flämsläfts Valle-vandring m fl	GPF/GMF 13.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

O29 BOCKASKEDE

Bockaskede kulturlandskap

A. Beskrivning

Kulturmiljö

Området motsvarar område 29 i museets inventering av värdefulla bebyggelsemiljöer (GPF/GMF 12.2). Strax väster om Bockaskede ligger en grupp f d soldattorp omgivna av ett ålderdomligt kulturlandskap. Områdets kulturhistoriska värde ligger dels i den täta koncentrationen av välbevarade soldattorp, dels i det ålderdomliga kulturlandskapet som delvis fortfarande hävdas genom jordbruk och bete.

Riksintresse

Området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Landskapsbildsskydd

Hela området ingår i Valles landskapsbildsskyddsområde vilket bl a betyder att länsstyrelsens tillstånd krävs för helt nya byggnader (No1).

Odlingslandskap

Området är prioriterat i länsstyrelsens bevarande- och åtgärdsprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Åbodvägen

Den enskilda vägen genom området, Åbodvägen, har mycket höga natur- och

kulturmiljövärden och är skyddsvärd. I princip bör samma riktlinjer gälla som för väg 2750 genom Valle (se O3). För vägen gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Miljö av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota riksintressena.

Bebyggelse

Visst bebyggelsetryck bedöms råda (GPF/GMF 5.3). Standarden på vägar och tekniska anläggningar är låg, och området är känsligt för nya hus i avvikande skala. Helt nya bostadshus för åretruntboende skall i princip inte medges. Vidare bör endast sådana om- och tillbyggnader medges som ansluter till äldre byggnadstraditioner och inte i nämnvärd grad förändrar den nuvarande karaktären.

För att bevara områdets småskaliga karaktär skall restriktivitet gälla för tillbyggnader som innebär att fritidshus får en bruttoarea överstigande 70 kvadratmeter, eftersom det påtagligt ökar risken för ökat åretruntboende. Enstaka nya hus för fritidsboende måste prövas från fall till fall. Bruttoarean bör inte överstiga 70 m².

På grund av miljövärdena är bestämmelserna i PBL (plan- och bygglagen) 3:12 och 3:13 om skydd mot förvanskning och krav på underhåll

särskilt tillämpliga. Därtill gäller generella varsamhetskrav i PBL 3:10.

Landskap

Områdets ålderdomliga karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprövning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller landskapet intakt eller återställer äldre utseende. Fortsatt hävd av odlingslandskapet, med bete av skogar och hagar, bör uppmuntras. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd i miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13).

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Markradon

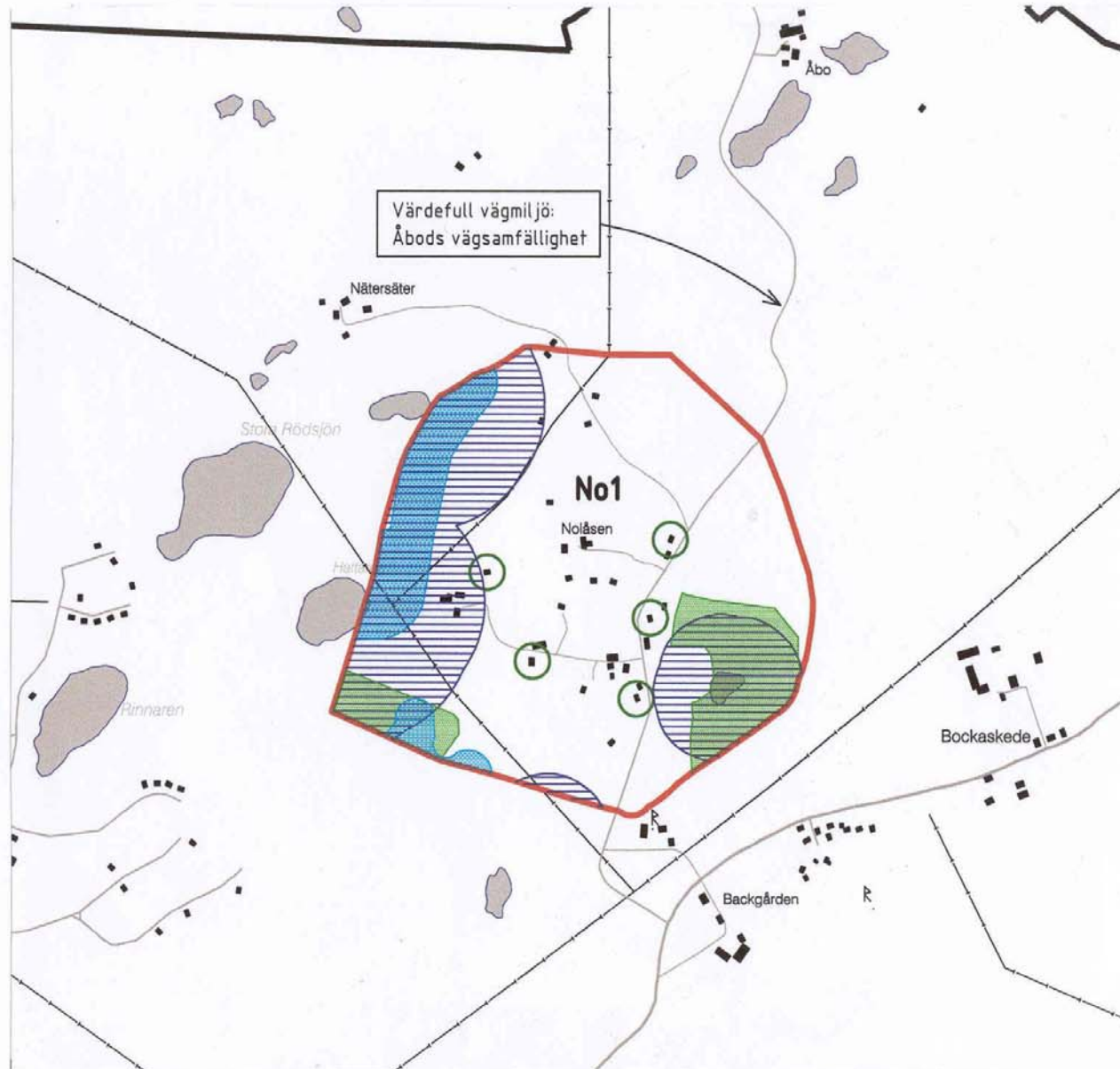
Hela området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara kommun. Kulturhistorisk inventering. Skaraborgs länsmuseum 1983

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
No1	Naturvårdsområde Valle (hela området)	No 1
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Skallmeja kyrkby mm bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området omfattar Skallmeja kyrkby och det omgivande öppna jordbrukslandskapet. Landskapet är öppet och flackt vilket gör att bebyggelsen framträder som en väl sammanhållen enhet. Dess värde ligger inte i de enskilda byggnaderna utan i kontrasten mellan den väl sammanhållna kyrkbyn och slättlandskapet.

Skallmeja kyrka

Skallmeja kyrka byggdes 1868 som en stor anläggning i empirestil, men med vissa nyromanska inslag t ex stora rundbågade fönster. Till kyrkan hör ett flertal anmärkningsvärda attribut (varav några nu finns på muséet) t ex en mässhake från 1500-talet, en trämadonna från 1200-talet, en altartavla från 1700-talet, delar från ett medeltida altarskåp och ett medeltida krucifix.

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2598 och 2606 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och landskap

Stor varsamhet bör gälla för själva kyrkbyn. Sådana ny-, om- och tillbyggnader skall dock medges som i placering och utformning ansluter till den bebyggelsetradition byn tillhör och därför inte påverkar områdeskaraktären negativt.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Även byggnader för jordbrukets behov bör utformas och placeras med särskild hänsyn till kyrkbyns särart.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

För området i övrigt gäller i huvudsak samma riktlinjer som för ”övrig mark” (M-områden). Nuvarande jordbruksdrift skall ges bästa tänkbara förutsättningar för att vidareutvecklas.

Markradon

Hela området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ekologiskt känslig miljö

En icke uppodlad skyddszon bör finnas mellan Dofsan och odlad mark för att skydda vattenmiljön mot kväveläckage.

Ytterligare information:

- Skara stift i ord och bild, del I 1949.
- Bygd att vårda - en tidning om bebyggelse, landskap och historia. Byggnadsnämnden 1989.

Synnerby kyrkby bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Området omfattar Synnerby kyrkby och del av det omgivande jordbrukslandskapet. Landskapet är öppet och flackt vilket gör att bebyggelsen framträder som en väl sammanhållen enhet. Dess värde ligger inte i de enskilda byggnaderna utan i kontrasten mellan den väl sammanhållna kyrkbyn och slättlandskapet.

Synnerby kyrka

Synnerby kyrka byggdes 1905-07, i granit och gotisk stil. Den ersatte en kyrka som troligen härstammade från 12- eller 1300-talet, och som byggts om kraftigt på 1700-talet. Några inventarier från den äldre kyrkan finns kvar i nuvarande kyrka.

Byggnadsförbud vid vägar

För väg 2598 och 2614 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse och landskap

Stor varsamhet bör gälla för själva kyrkbyn. Sådana ny-, om- och tillbyggnader skall dock medges som i placering och utformning ansluter till den bebyggelsetradition byn tillhör och därför inte påverkar områdeskaraktären negativt.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall till exempel gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Även byggnader för jordbrukets behov bör utformas och placeras med särskild hänsyn till kyrkbyns särart.

För området i övrigt gäller i huvudsak samma riktlinjer som för ”övrig mark” (M-områden). Nuvarande jordbruksdrift skall ges bästa tänkbara förutsättningar för att vidareutvecklas.

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Markradon

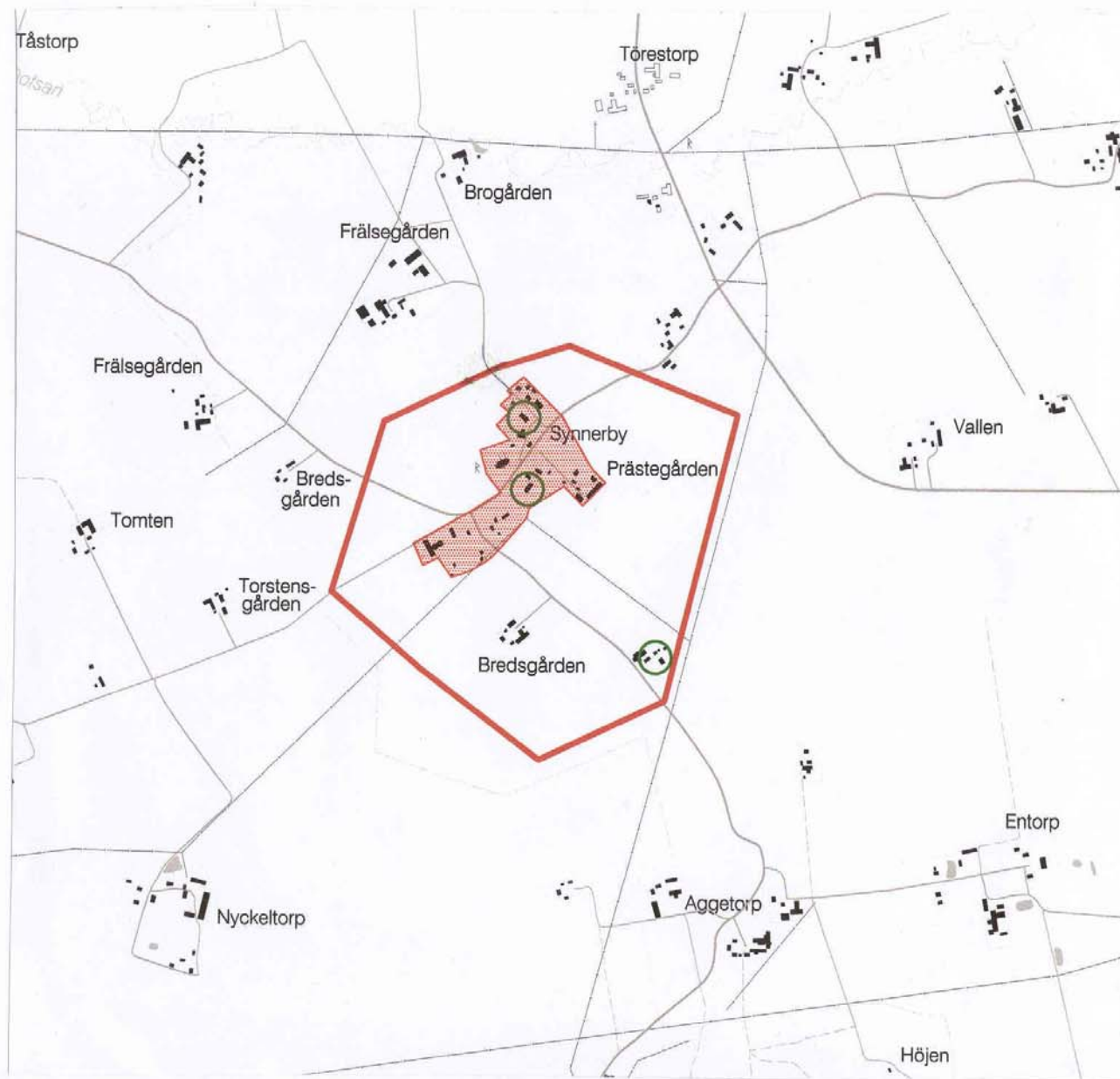
Hela området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara stift i ord och bild, del I 1949.
- Bygd att vårda - en tidning om bebyggelse, landskap och historia. Byggnadsnämnden 1989.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:15000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Vinköl

kyrkomiljö

A. Beskrivning

Kyrka och kyrkomiljö

Området utgör skyddsområde runt Vinköls kyrka. Kyrkan ligger på en liten ås, som också inrymmer ett par fornlämningar.

Vinköls kyrka ritades av arkitekten E Jacobsson och uppfördes 1872 i granit, ett material som utnyttjats mosaikartat i fasaderna och ger kyrkan en viss engelsk karaktär. Kyrkan är för sin tid mycket särpräglad, byggd i korsform med låga väggar och högt brant tak. I korväggen finns fem smala och höga lansettfönster, och i nordost en gotisk portal. Kyrkan restaurerades 1931-32, då stora delar av inredningen omarbetades.

Byggnadsförbud vid väg

För väg 2627 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt dess fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskas och dess utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Etablering av helt nya tomtplatser skall i princip inte medges. Undantag bör dock göras om de kompletterar redan befintlig bebyggelse öster om vägen och till utseende och placering uppenbart inte stör kyrkomiljön, men det skall prövas från fall till fall.

Fornlämningar

Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 (GPF/GMF 12.5).

Markradon

Området ligger i ett gränsområde mellan låg- och normalrisk för markradon. Gränsens exakta läge är osäker (GPF/GMF 9.4).

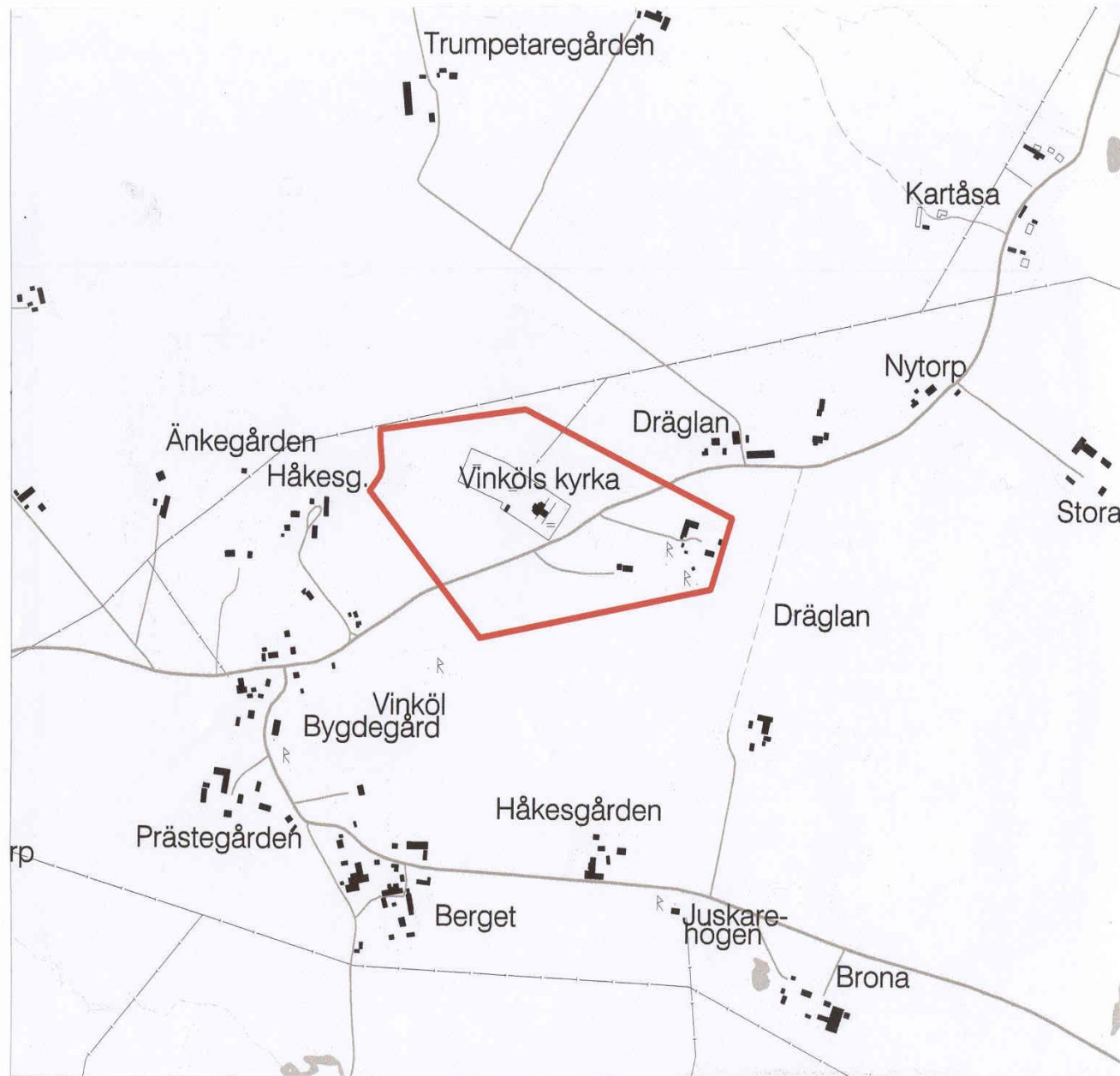
Ytterligare information:

- Skara stift i ord och bild, del I 1949.
- Bygd att vårda - en tidning om bebyggelse, landskap och historia. Byggnadsnämnden 1989.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn. Innebörd

Läs mera

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O33 BJÄRKLUNDA

Bjärklunda

kyrkomiljö

A. Beskrivning

Kyrkomiljö

Området utgör skyddsområde runt Bjärklunda kyrka. Kyrkan uppfördes 1781 i huggen sten, och ersatte då de två medeltida sockenkyrkor som tidigare fanns i Bjärka (se O1) och Härlunda (se O6). Minnen från dessa raserade kyrkor, t ex en dopfunt från 1100-talet, finns bevarade i Bjärklunda kyrka.

Byggnadsförbud vid väg 184

För väg 184 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt fjärde kapitlet skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 får inte på något väsentligt sätt ändras utan tillstånd av länsstyrelsen (GPF/GMF 12.4).

Viss försiktighet skall gälla vid ny bebyggelse. Undantag bör dock göras för nytillskott som utgör komplettering av redan befintlig bebyggelse och som till utseende och placering uppenbart inte stör kyrkomiljön. Väl anpassad bebyggelse kan vara positiv för den lilla och relativt isolerade bebyggelsegrupp som kyrkomiljön är idag. Varje tillskott skall dock bedömas från fall till fall.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämpligt utformade och placerade. Det skall t ex gå att ordna avlopp, vattenförsörjning och tillfart på ett ur allmän synpunkt godtagbart sätt.

Markradon

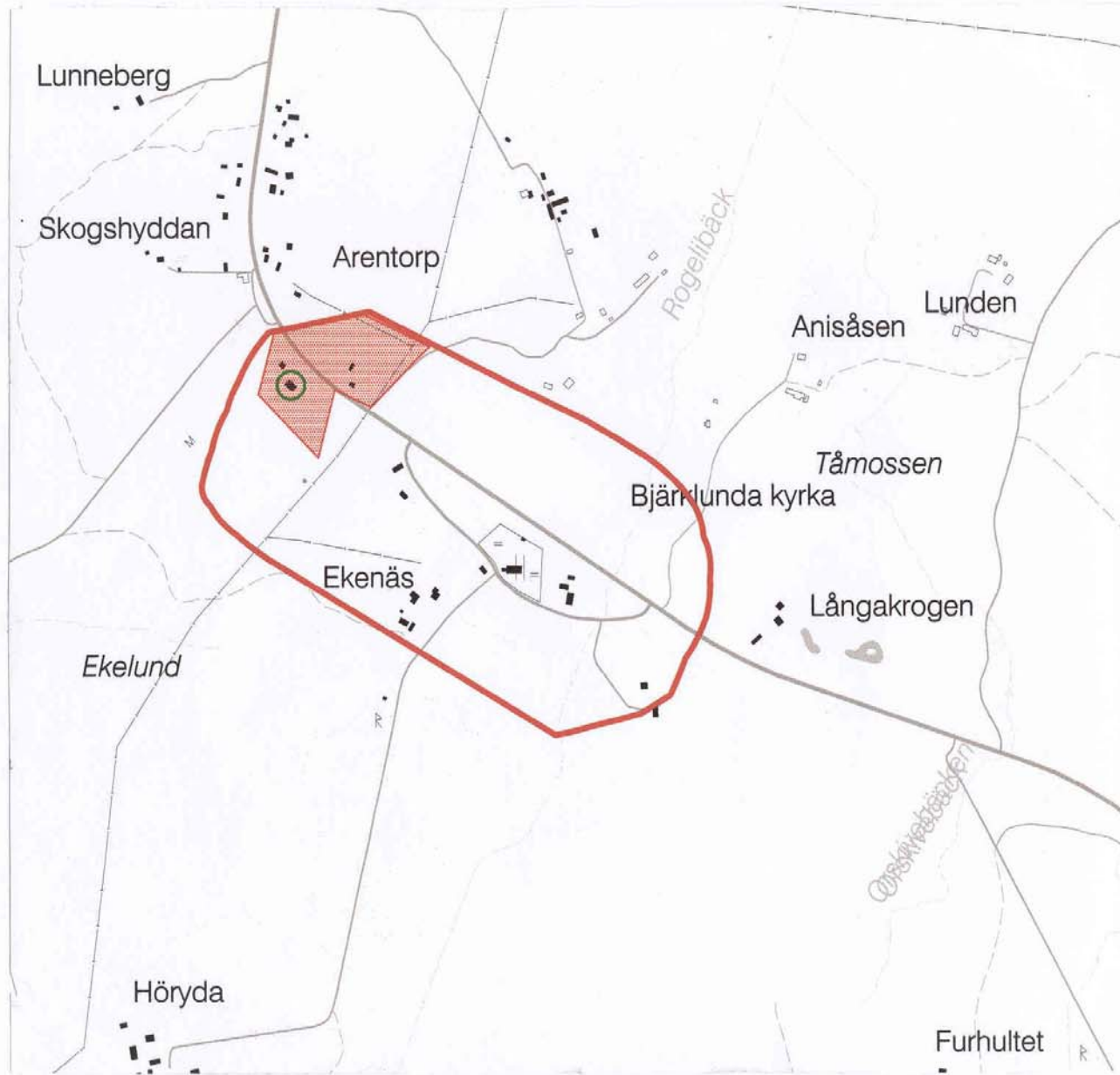
Området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Vägnät

En eventuell ny sträckning av väg 184 skulle innebära att trafikmängderna på den nuvarande vägen drastiskt minskar. Men vägombyggnaden finns inte med i någon av vägverkets planer, varför det är osäkert om och när den kan genomföras (GPF/GMF 15.2).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Bygd att vårda - en tidning om bebyggelse, landskap och historia. Byggnadsnämnden 1989.
- Miljö- och byggnadskontoret.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Stenums kyrkby bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelsemiljö

Stenums kyrkby är från medeltiden. Den är idag en ganska gles bebyggelsegrupp i ett småbrutet jordbrukslandskap med mycket ålderdomlig karaktär. Bebyggelsen längs bygatan från kyrkan till den f d affären (Blommedalen) är karakteristisk för bebyggelse som flyttades ut vid det laga skiftet. Stenums f d folkskola och lärarbostad bildar tillsammans med kyrkan ett ovanligt välbevarat och tydligt ”sockencentrum”.

Stenums kyrka

Stenums kyrka blev i det närmaste helt nybyggd 1867.

Odlingslandskap

Området är s k hänsynsområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6). Beträffande Stenums bonde- och småbruksbygd se även R6.

Friluftsliv

Närheten till Hornborgasjön gör att området tidvis har relativt många besökare, vilket kan innebära en hel del trafik på de små vägarna. Cykelleden Sverigeleden följer väg 2695-2696 Skara-Axvall genom Stenum.

Värdefull vägmiljö

Väg 2695 är, enligt länsstyrelsens inventering 1997, bevarandevärd vägmiljö klass II (GPF/GMF 12.7).

Byggnadsförbud vid vägar

För vägarna 2695 och 2696 gäller byggnadsförbud intill 12 meter från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Kyrkomiljö

Kyrkomiljön är skyddad enligt kulturminneslagen. Enligt lagens fjärde kapitel skall kyrkobyggnader och kyrkotomter vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Kyrkobyggnader och kyrkotomter som tillkommit före 1940 samt kyrkliga inventarier får inte på något väsentligt sätt ändras utan länsstyrelsens tillstånd (GPF/GMF 12.4).

Bebyggelse och landskap

Viss restriktivitet skall gälla för nybyggnader annat än för jordbrukets behov. Sådana ny-, om- och tillbyggnader skall dock medges som i placering och utformning ansluter till äldre byggnadstraditioner och därför inte i nämnvärd grad påverkar naturvärdena eller de kulturhistoriska värdena negativt. Stenums särskilda karaktär skall så långt möjligt bevaras, och nuvarande markanvändning bör i huvudsak fortsätta. Vid tillståndsprovning skall sådana landskapsvårdande åtgärder prioriteras som håller

landskapet intakt eller återställer ett äldre utseende.

Stor vikt bör läggas vid de stengårdsgårdar som utgör Stenums särskilda kännemärke. För stengårdsgårdar, alléer, åkerholmar, odlingsrösen mm gäller bestämmelser om biotopskydd enligt miljöbalken 7:11 (GPF/GMF 11.13). Stor restriktivitet skall gälla inför eventuell omvandling av åkermark till skog eller energiskog. Sådana förändringar bör endast medges eller stödjas där det är uppenbart att kulturlandskapet inte påverkas negativt.

Markradon

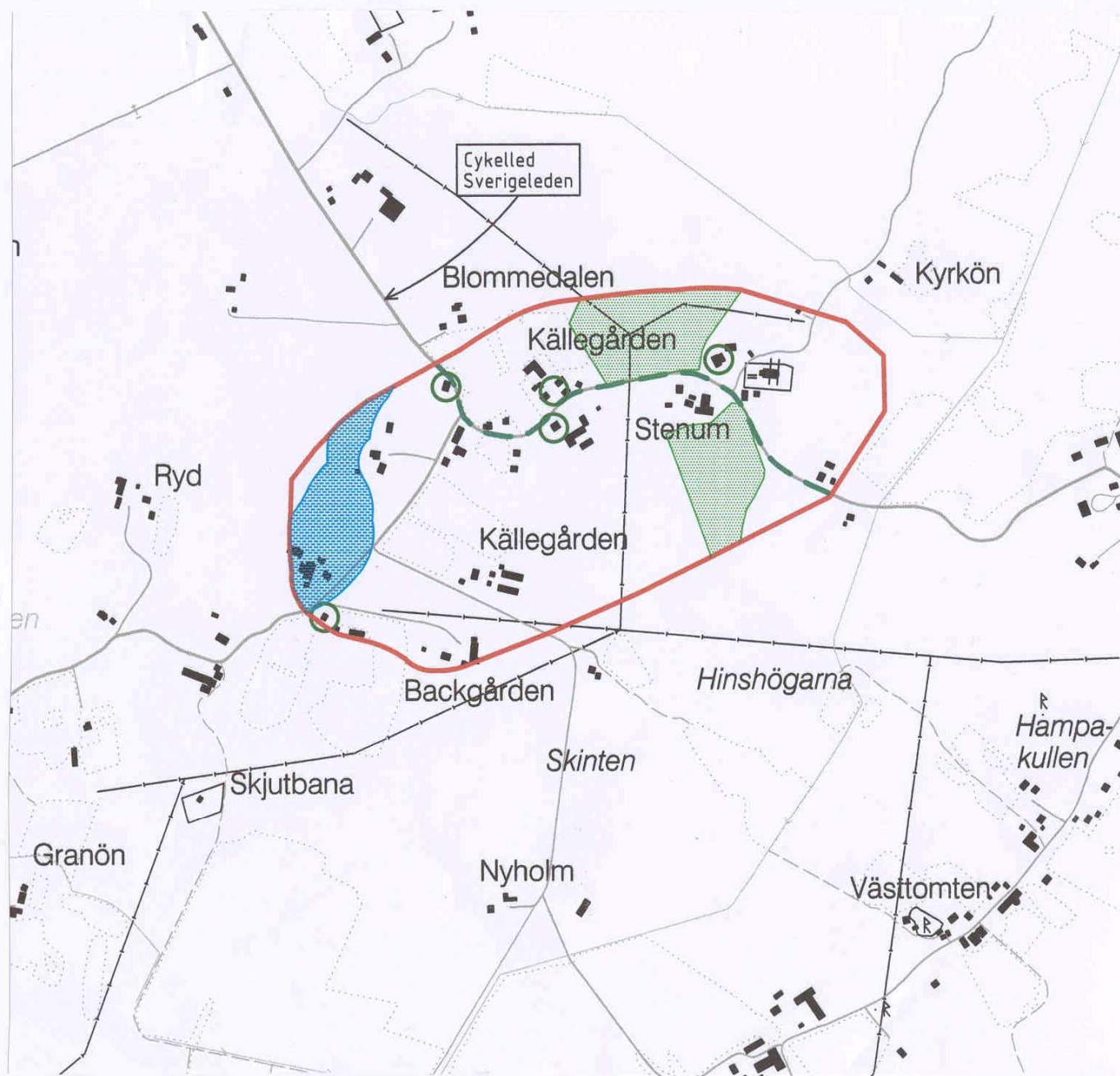
Området är lågriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Skara Stift i ord och bild, del I 1949.
- Bygd att vårda - en tidning om bebyggelse, landskap och historia. Byggnadsnämnden 1989.
- Miljö- och byggnadskontoret.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kultuhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kultuhistoriskt värdefull väg klass II	GPF/GMF 12.6

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Myråsen bebyggelsemiljö

A. Beskrivning

Bebyggelse

Området innehåller husgruppen Myråsen, en relativt gles bybildning som under 1900-talet växt fram mellan den gamla riksvägen och järnvägen Skara - Lundsbrunn.

Grundvatten

Ett stort problem för den som vill bygga och bo i Myråsen är att få grundvatten som har tillräckligt hög kvalitet för att användas som dricksvatten. I grunda brunnar är risken stor att de förorenas av *nitrat och bakterier* från jordbruk och enskilda avloppsanläggningar. I djupare brunnar får man *salt vatten* medan bergborrade brunnar ofta ger för höga *fluoridhalter* (GPF/GMF 10.1).

Minkgård

Inom området finns en större minkgård. Strax sydost om området finns ytterligare en (GPF/GMF 14.3).

Byggnadsförbud vid vägar

För vägarna 2708 och 2741 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

På grund av svårigheterna med vattenförsörjningen skall stor restriktivitet gälla för ny bostadsbebyggelse i Myråsen. Nya hus kan endast medges om det går att visa att va-frågorna går att lösa på ett tillfredsställande sätt.

På grund av störningsriskerna bör ny bostadsbebyggelse inte heller medges inom 250 meter från minkgården. Längs museijärnvägen förekommer störningar i form av buller och rök, samt viss förhöjd brandrisk.

Byggnadsförbud vid järnväg

Genom områdets västra del går Skara-Lundsbrunns museijärnväg, med hållplats i Myråsen. Ny bebyggelse bör inte lokaliseras närmare järnvägen än 50 meter. Om så sker skall säkerställas att bebyggelsen varken kommer att störas av eller störa järnvägstrafiken.

Vattenförsörjning

Det är angeläget att finna en långsiktig lösning för vattenförsörjningen i Myråsen. En tänkbar lösning är att ansluta bebyggelsen till Götene kommuns vattenledningsnät i Lundsbrunn, men frågan har inte utretts närmare.

Markradon

Området är normalriskområde för markradon (GPF/GMF 9.4).

Vägnät

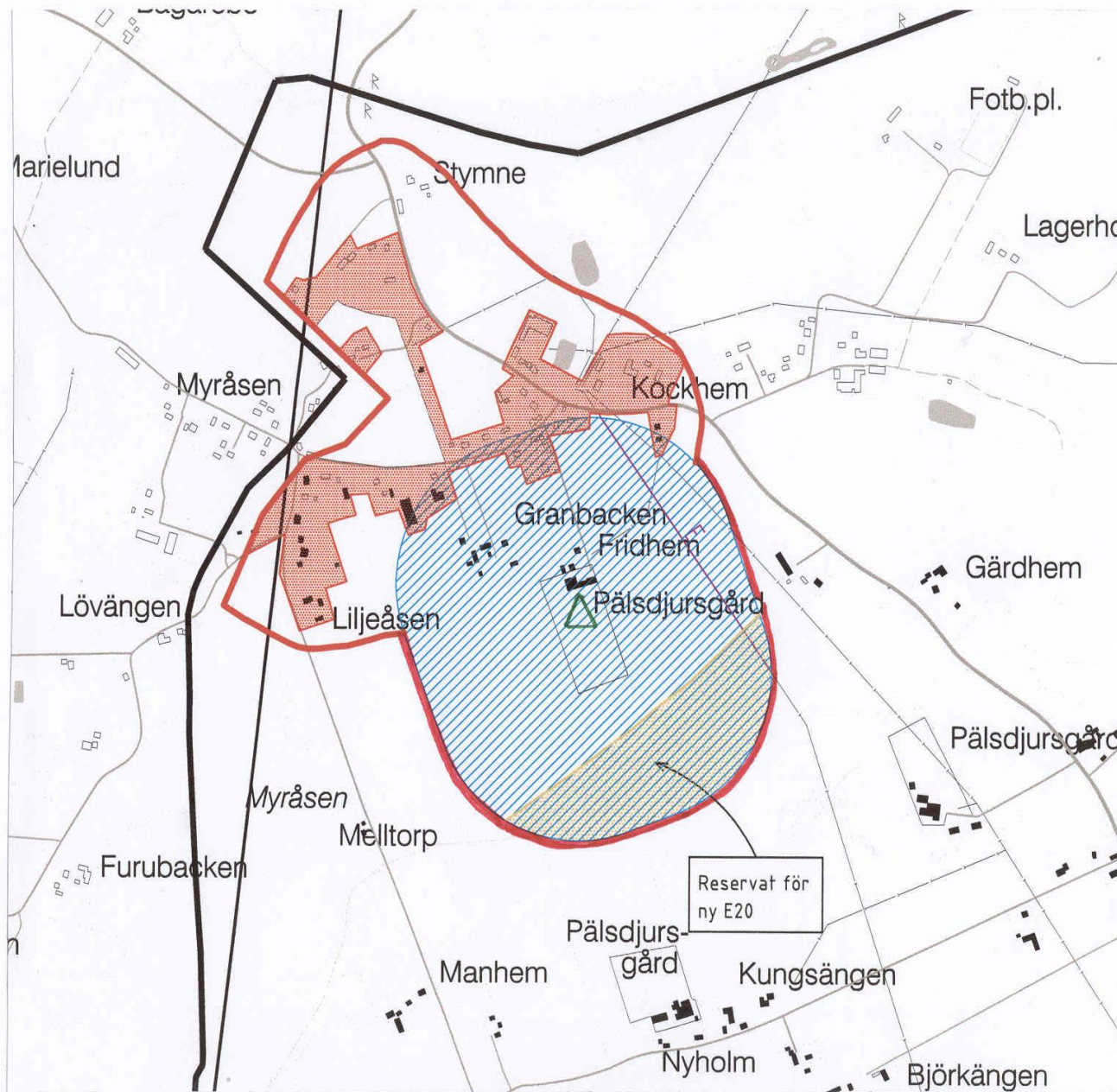
Myråsen berörs av den planerade nybyggnaden av E20. Enligt 1997 års lokaliseringsplan skall ny E20 byggas i det reservat som passerar områdets södra del, se kartan. För mer information om E20 se avsnitt R21.

Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.
- Lokaliseringsplan ny E20 Vårgårda-Holmestad. Vägverket Region Väst juni 1997.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Reservat för ombyggnad av E20	R 21
	Minkgård med skyddsområde	GPF/GMF 14.3
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:10000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

Hasslösa f d flygbas skyddsområde

A. Beskrivning

F d flygbas

Hasslösa f d flygbas skall 2007 tas ur bruk som militärt flygfält. Området kommer sedan inte längre att vara av riksintresse för totalförsvaret. De flesta byggnader, installationer och konstruktioner har redan monterats ner. Gällande arrenden och andra avtal skall sägas upp, och marken kan komma att säljas.

Kvar av den f.d. flygbasen finns ett ca 2.5 km långt område med start- och landningsbanor, varav huvuddelen i Lidköpings kommun.

Åker och strandkydd

Utöver själva banorna utgörs område O36 huvudsakligen av flack åkermark. Genom området passerar Månsbäcken, med strandkydd intill 100 meter från bäcken.

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Även om försvaret inte längre kommer att ha något behov av flygbasen, måste man räkna med att start- och landningsbanorna kommer att finnas kvar under lång tid. Anläggningen kan få annan användning t ex motorsport, industri, lager, vindkraftpark osv. Redan idag används banorna för testkörning av bilar.

Innan banornas framtid definitivt avgjorts skall förändringar i närområdet ske med hänsyn till att förutsättningarna kan komma att förändras. Inom 300 meter från banorna bör således, på grund av eventuella framtida bullerstörningar och säkerhetsrisker, restriktivitet iakttas för nya bostadshus liksom för sådana om- och tillbyggnader som kan leda till att fritidshus eller andra byggnader omvandlas till hus för åretruntboende.

Markradon

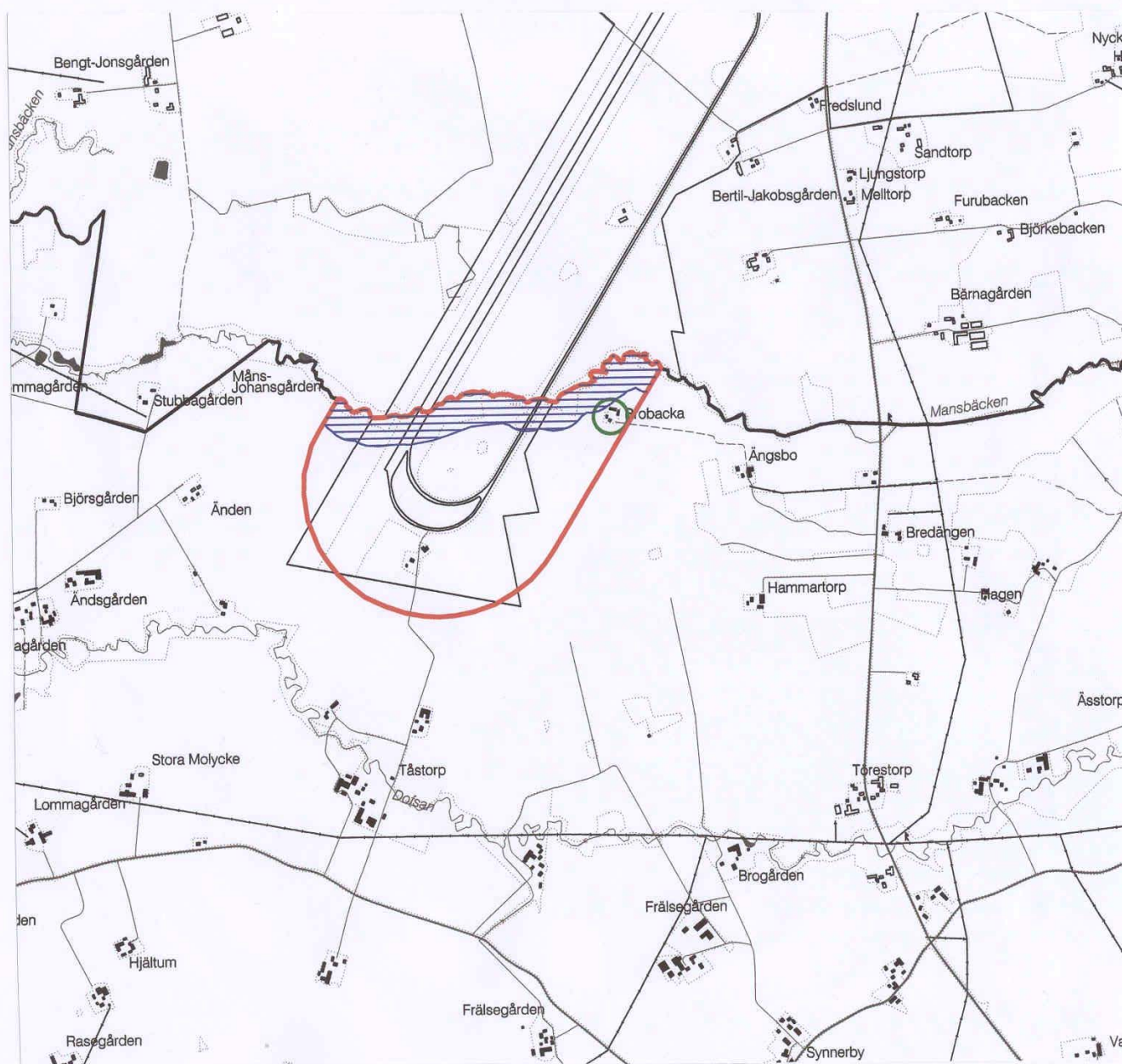
Området ligger i gränsområdet mellan låg- och normalrisk för markradon. Gränsens exakta läge är osäker (GPF/GMF 9.4).

Ytterligare information:

- Länsstyrelsen
- Försvarsmakten
- Miljö- och byggnadskontoret.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Kulturarhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Rödjorna

deponi och återvinningsanläggning samt skyddsområde

A. Beskrivning

Deponi och återvinningsanläggning

Rödjorna är en regional anläggning för deponering och återvinning av avfall. Verksamheten, som startades 1969, drivs av Sita Sverige AB (tidigare WMI Sellbergs). Inom anläggningen finns avfallsdeponi, sorteringsanläggning, container för miljöfarligt avfall, mellanlager för miljöfarligt avfall mm. Ur deponin utvinns metangas som leds i rör till fjärrvärmeverket i Skara.

Skyddsområde

Koncessionsnämnden för miljöskydd har i beslut 1975 och 1996 meddelat tillstånd och villkor för verksamheten. Av omgivningshygieniska skäl rekommenderade nämnden 1975 ett 500 meter brett skyddsavstånd runt anläggningen. Inom detta område finns viss risk för störningar i form av lukt, nedskräpning, förorening av yt- och grundvatten mm.

Inom skyddsområdet finns inget hus för åretruntboende, endast ett par fritidshus ca 300 meter från anläggningen. Det skrafferade området visar deponins utsträckning vid full utbyggnad enligt 1975 och 1996 års beslut.

Byggnadsförbud vid väg 2695

För väg 2695 gäller byggnadsförbud intill 12 m från vägområdet (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Områdesbestämmelser

För området bör områdesbestämmelser upprättas.

Verksamhetsvillkor

Enligt koncessionsnämndens beslut den 7 maj 1996 har Sita Sverige AB tillstånd till följande befintlig och utökad verksamhet:

- behandling och deponering av 150.000 ton per år hushållsavfall, byggnads- och rivningsavfall, ej branschspecifikt industriavfall, park- och trädgårdsavfall, kommunalt avloppsslam och askor från förbränning,
- mellanlagring av högst 100 ton miljöfarligt avfall vid ett och samma tillfälle,
- behandling av högst 20.000 ton förorenade jordmassor per år.

Tillståndet för deponering gäller en total yta av 30 ha och upp till +148 meter över nollplanet. Det är 8 meter högre än 1975 års tillstånd, som alltså medgav +140 meter.

Bebyggelse

Nya bostadshus skall inte tillåtas inom skyddsområdet, ej heller sådana om- och tillbyggnader som med stor sannolikhet kan leda till att fritidshus eller andra bygg-

nader bebos året runt. I praktiken bör bostadshus inte få större bruttoarea än 70 kvadratmeter.

Vattentäkter

Eventuella nya grundvattentäkter skall föregås av samråd med miljö- och byggnadsnämnden.

Vegetation

Nuvarande skogsmark bör bevaras som visuellt skydd runt anläggningen. Vid tillståndsprövning och bidragsgivning bör kalhyggen eller omläggning av skog till öppen mark inte medges.

Norr om deponin bör kompletterande skogsplantering ske. Deponin bör i möjligaste mån busk- och trädplanteras sedan tippning avslutats.

Markradon

Området ligger i ett gränsområde mellan låg- och normalrisk för markradon. Gränsens exakta läge är osäker (GPF/GMF 9.4).

Odlingslandskap mm

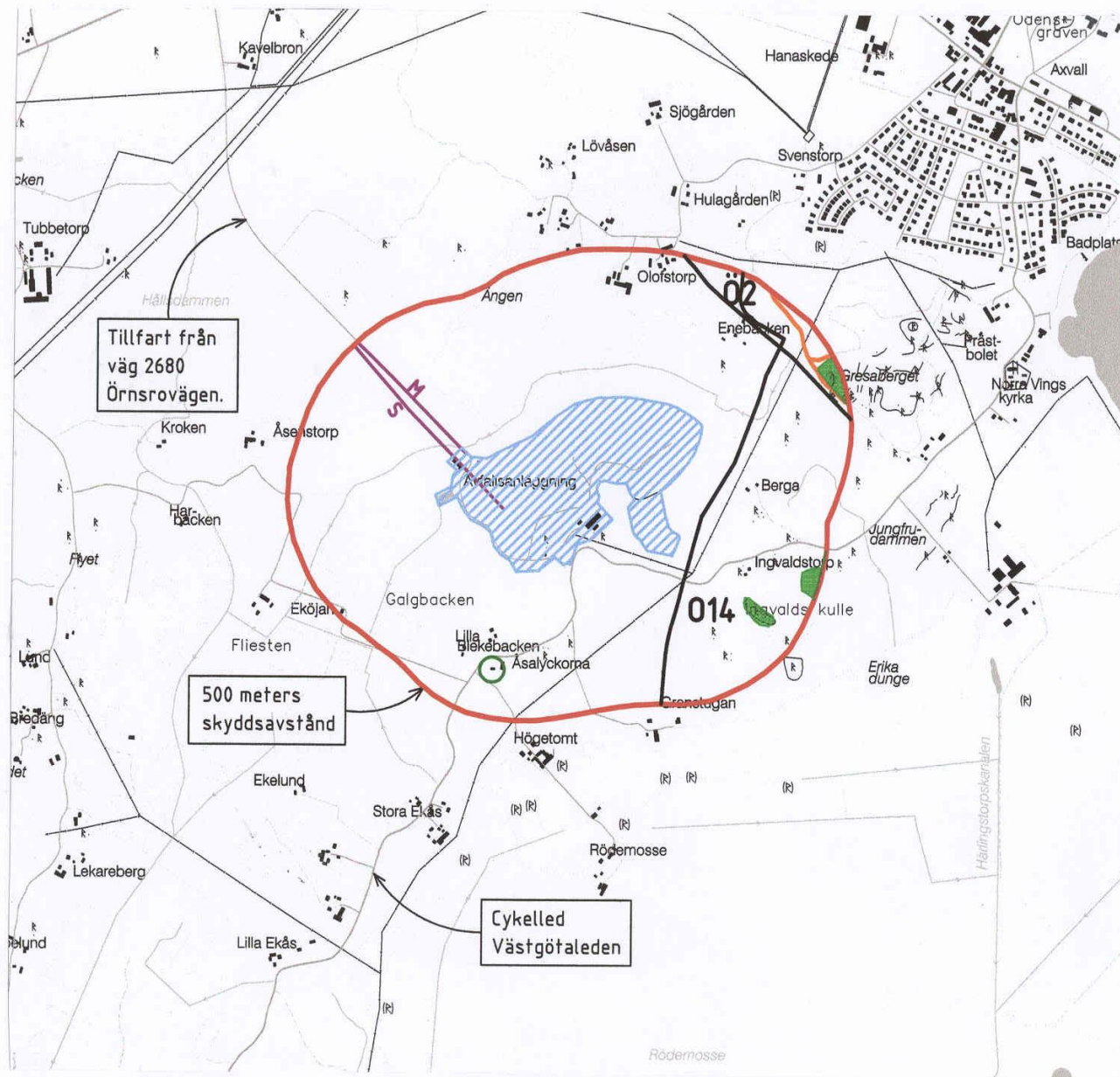
För områdets östra delar gäller riktlinjer på dess värde för naturvården, kulturminnesvården och friluftslivet; se O14.

Ytterligare information:

- Sita Sverige AB
- Miljö- och byggnadskontoret
- Koncessionsnämnden för miljöskydd.
- Tillståndsbeslut 7 maj 1996.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Deponiområde	
	Fördjupad översiktsplan skall upprättas	Ö2
	Norra Ving & Härlingtorps kulturlandskap	014
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Vandringstred eller motionsspår	GPF/GMF 13.3
	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2
	Metangastledning	GPF/GMF 16.6

Skala 1:20000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O38 HUSGÄRDETS SMÅHUSOMRÅDE

Husgärdet småhusområde

A. Beskrivning

Bebyggelse

Husgärdets småhusområde ligger på en plåtå mellan Axvalla hed och Husgärdessjön, flera meter över sjöns nivå. Det innehåller fem åretruntbostäder, tre sommarstugor samt några mindre stugor som gäststugor o likn. De flesta tomterna har en areal på 2500 - 3000 m².

I området finns sju vattentäkter och ett antal spillvattenutsläpp. Riskerna för förorening av brunnarna bedöms vara stor.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Trafik

Områdets infart från väg 49 (Rv49) i norr är mycket olämplig med hänsyn till både trafiksäkerhet och framkomlighet på riksvägen, och skall enligt vägverkets vägutredning för Rv49 stängas. Läs mer nedan.

B. Riktlinjer

Miljö av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota riksintressena. Sådana

åtgärder får inte vidtas, och skall inte heller medges.

Ekologiskt känsligt område

Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt särskilt känsligt. Åtgärder får inte vidtas som kan förorena grundvattnet eller Husgärdessjön (GPF/GMF 11.12).

Bostäder

Fortsatt permanentning av småhusområdet skulle kunna leda till en ohållbar situation framför allt för va-försörjningen men även för trafiken. Så länge inga gemensamma bra lösningar finns på dessa två frågor tillåts inga nya hus i området. Vidare får inga befintliga bostadshus bli större än 70 kvadratmeter (bruttoarea) vilket normalt innebär att åretruntboende förhindras.

Samlad bebyggelse

Samtliga tomter utgör Samlad bebyggelse (GPF/GMF 5.4).

Markradon

Området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall om möjligt göras radonsäkra (GPF/GMF 9.4).

Strandskydd

Så gott som hela området ligger inom Husgärdessjöns strandskyddsområde. Det innebär bl a att helt nya byggnader kräver strandskyddsdispens, och att inskränk-

ningar av allemansrätten inte får ske. Åtgärder får inte vidtas som hindrar eller försvårar ett allemansrättsligt nyttjande av den gemensamma vägen eller av det strandområde som utgör gemensam mark. (GPF/GMF 11.11).

Fornlämningar

Områdets läge i den fornlämningsrika Vallebygden, och närheten till lämningarna efter Axvalla Hus, gör att fornminnen eller fornfynd kan påträffas vid grävningssarbeten. Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett skyddsområde runt fornlämningarna (GPF/GMF 12.5).

Trafik

Vägverkets vägutredning för Rv49 (februari 1997) innehåller två alternativa lösningar för områdets tillfart i framtiden:

1. Området nås norrifrån, från väg 2747 (Skärvvägen) och via ny tunnel under Rv49.
2. Tillfart söderifrån, från väg 2683 (Axvall-Varnhemsvägen) förbi Vallehemmet och via nybyggd väg öster om Pansarmuséet.

Läs mer i R21 eller GPF/GMF 15.2.

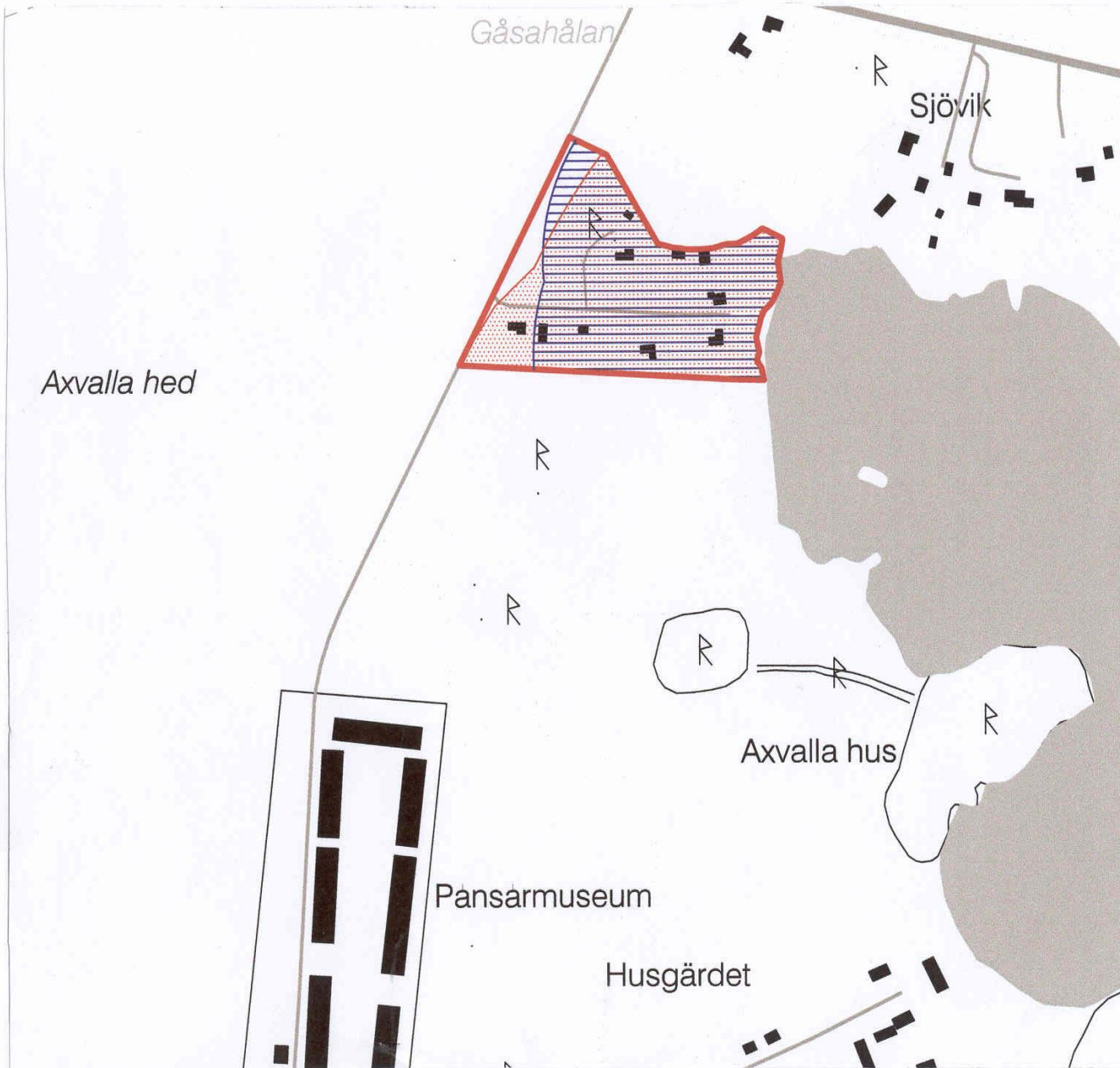
Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.
- Vägutredning Rv49 Skara-Skövde. Vägverket Region Väst februari 1997.

HUSGÄRDETS SMÅHUSOMRÅDE O38

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11

Skala 1:5000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O39 VALLE STUGBY OCH CAMPING

Valle stugby

och camping

A. Beskrivning

Markanvändning

Området innehåller Valle stugby och camping, som etablerades i mitten av 1980-talet. Anläggningen innehåller ett tjugotal relativt nybyggda stugor, några äldre sommarstugor, en servicebyggnad samt en brygga med bastu.

Trafik

Områdets anslutning till väg 49 (Rv49) är mycket bristfällig med avseende på trafiksäkerhet och framkomlighet på riksvägen.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

B. Riktlinjer

Miljö av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota riksintressena. Sådana åtgärder får inte vidtas, och skall inte heller medges.

Bebyggelse

Hela området ingår i strandskyddsområdet runt Husgårdessjön. Det innebär att bl a

att helt nya byggnader kräver strandskyddsdispens (GPF/GMF 11.11). Så länge inga förbättringar skett av anslutningen till Rv49 kommer kommunen att vara ytterst restriktiv mot ytterligare ny- och tillbyggnader. Alla sådana ärenden skall föregås av samråd med länsstyrelsen och vägverket. Större ändringar bör föregås av detaljplanläggning.

Samlad bebyggelse

Hela området är Samlad bebyggelse (GPF/GMF 5.4).

Markradon

Området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall om möjligt göras radonsäkra (GPF/GMF 9.4).

Ekologiskt känsliga områden

Området innehåller hotade livsmiljöer och områden med känslig flora och fauna, och är ekologiskt särskilt känsligt. Sådana åtgärder får inte vidtas som kan förorena grundvattnet eller Husgårdessjön (GPF/GMF 11.12).

Området gränsar i öster och söder till mycket värdefulla våtmarker (klass I), se GPF/GMF 11.4. Sådana åtgärder får inte ske som stör vattenbalansen i våtmarken.

Friluftsliv

Åtgärder får inte vidtas som hindrar allmänheten från att med stöd av

allemanrätten fritt röra sig längs tillfartsvägen och vistas på stranden väster därom (Länsstyrelsens beslut 1987-07-09).

Trafik

Vägverkets vägutredning för Rv49 (februari 1997) innehåller två alternativa lösningar för områdets tillfart i framtiden:

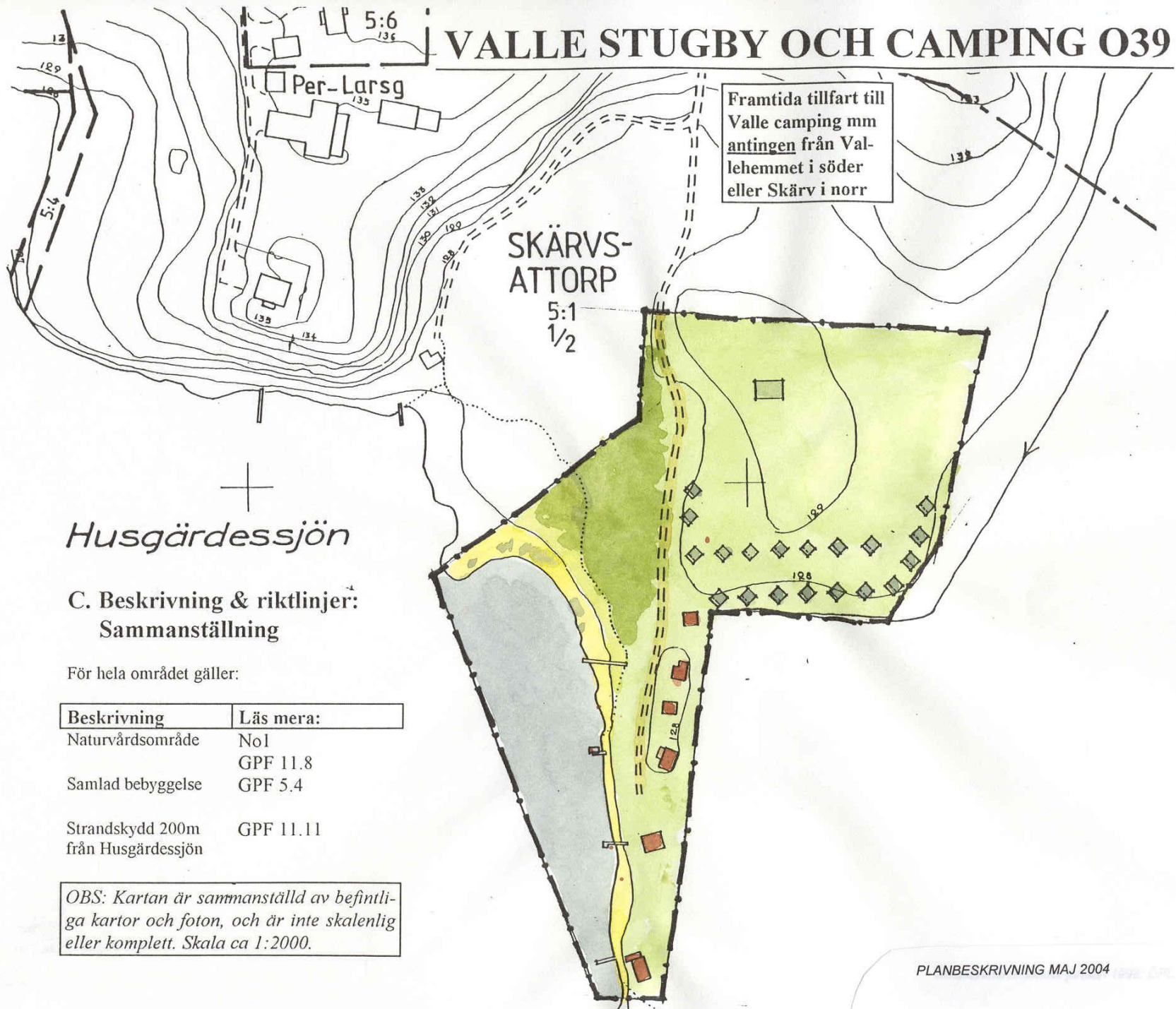
1. Området nås norrifrån, från väg 2747 (Skärvvägen) och via ny tunnel under Rv49.
2. Tillfart söderifrån, från väg 2683 (Axvall-Varnhemsvägen) förbi Vallehemmet och via nybyggd väg öster om pansarmuséet.

Läs om bakgrunden i R21 eller GPF/GMF 15.2.

Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.
- Vägutredning Rv49 Skara-Skövde. Vägverket Region Väst februari 1997.

VALLE STUGBY OCH CAMPING 039

O40 BILLINGEN

Billingsens platå naturmiljö

A. Beskrivning

Natur

Billingeplatån har stora, nästan opåverkade högmossar med rik fauna och flora. Området är rikt på ovanliga naturtyper t ex urskogsrester och är ekologiskt mycket mångformigt. Naturförhållandena beskrivs även i anslutning till naturreservaten N7 och N11.

Riksintresse

Hela området är av riksintresse för naturvården (GPF/GMF 11.1). Större delen är av riksintresse även för friluftslivet (GPF/GMF 13.1).

B. Riktlinjer

Naturmiljö av riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota naturmiljön. Sådana åtgärder får inte vidtas, och skall inte heller medges. Enligt riktlinjerna för riksintresset (se avsnitt 4.1) kan områdets naturvärden hotas på flera olika sätt.

Förutsättningarna för att kunna behålla områdets naturvärden är olika i olika delar av området. Rasbranter, urskogsrester och myrområden bör lämnas så opåverkade som möjligt. Naturvärdena hotas särskilt

av omläggning av lövskog till barrskog samt olämplig bebyggelse. Dikning eller andra förändringar av vattenförhållandena påverkar naturvärdena negativt särskilt i extremrikkärr och mossar på platån.

Bebyggelse

Helt ny bebyggelse skall i princip inte medges på Nord- eller Sydbillingens platåer. Tillstånd bör dock kunna ges vid komplettering av redan befintliga gårds- och bebyggelsegrupper på Nordbillingen. Det skall naturligtvis också gå att lösa vatten, avlopp, tillfart mm på ett godtagbart sätt.

Markradon

Området är normalriskområde för markradon, men förhållandena på Billingen är svårbedömda. Höga värden kan förekomma lokalt om radon från underliggande alunskifferskikt leds uppåt via sprickor i berget (GPF/GMF 9.4).

Grundvatten

Inom området kan särskilda svårigheter uppstå vid borrning efter grundvatten (GPF/GMF 10.4).

Skogsbruk och landskapsvård

Vid avverkning, nyplantering och andra åtgärder i skogsmark krävs särskild hänsyn till allmänna intressen.

Områdets karaktär skall så långt möjligt bevaras. Vid tillståndsprovning skall sådana åtgärder prioriteras som bevarar nuvarande biotoper. För stengårdsgårdar, ravinskogar, urskogsartade

barrskogsbestånd mm gäller bestämmelser om biotopskydd enligt miljöbalken 7:11. Skogsbiotoper skall avgränsas av skogsvårdsstyrelsen (GPF/GMF 11.13).

På sikt bör naturreservat bildas även i anslutning till Blängsmossen och Sjömossen i områdets norra delar. Läs mer i avsnitt N11.

Turism och friluftsliv

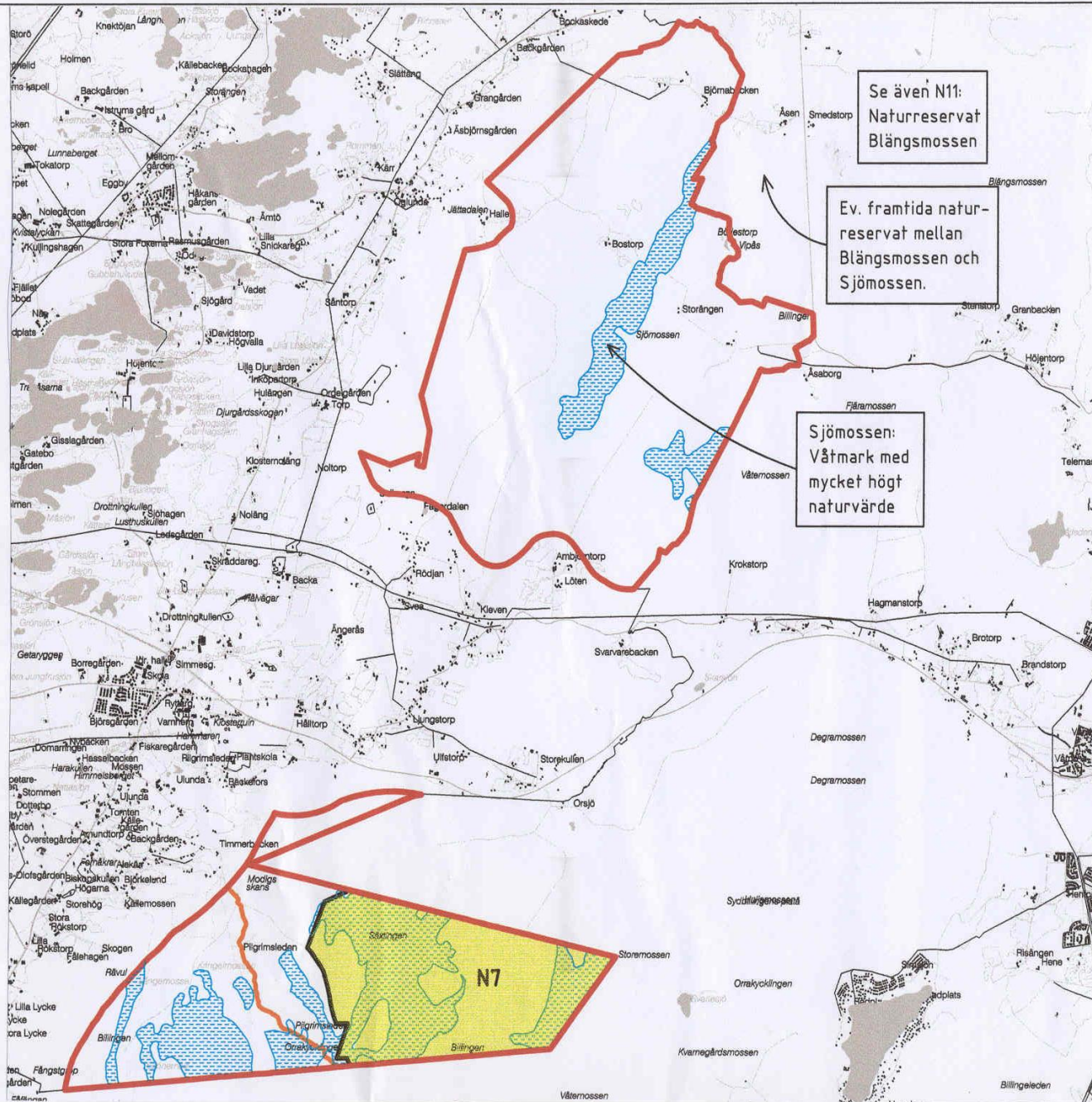
Ett sammanhängande nät av vandringsleder bör utvecklas för Valle och Billingen. Till ett sådant nät bör även delar av detta område knytas, inklusive t ex Pilgrimsleden (GPF/GMF 13.3).

Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.
- Avsnitt N7: Naturreservat Sydbillingen.
- Avsnitt N11: Naturreservat Blängsmossen.

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Naturreservat Sydbillingen	N7
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Vandringstled	GPF/GMF 13.3

Skala 1:60000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

O41 BEBYGGELSETRYCK

Områden med s k

”Bebyggelsetryck”

A. Beskrivning

Bebyggelsetryck

Nära tätorterna och i attraktiva områden som Valle, Ljungstorp och på Billingeslutningen finns ett visst bebyggelsetryck dvs efterfrågan på nya, enstaka tomter. Att bo nära naturen men ändå med tätorternas service inom bekvämt räckhåll lockar många.

På grund av områdets storlek har kartredovisningen delats upp i tre delar.

Riksintresse

Delar av området, framför allt i sydost, är av riksintresse för naturvård, kulturminnesvård och rörligt friluftsliv (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

Odlingslandskap

Inom området finns flera delområden som är hänsynsområden eller prioriterade områden i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Nolegården

Nolegården, strax sydväst om Eggby, uppmärksammas i Västergötlands museums m fl inventering 2004 ”Gårdar i Västergötland” (GPF/GMF 12.3).

Byggnadsförbud vid vägar

För E20, Rv49 och väg 184 gäller byggnadsförbud intill 30 m från vägområdet. För övriga allmänna vägar gäller 12 m (GPF/GMF 15.3).

B. Riktlinjer

Bebyggelse

Av rättviseskäl skall samma principer gälla för alla bygglovsökande. Om kommunen säger ja till en sökande, skall positivt besked ges även till andra med samma önskemål och förutsättningar. Med en fri bygglovgivning skulle en spridd, oplanerad bebyggelse kunna växa fram i dessa områden vilket inte bara skulle försvåra den framtida fysiska planeringen utan också kunna försämra de kvalitéer som de bygglovsökande eftersträvar (man kanske vill bygga själv men därefter inte att omgivningarna bebyggs).

Nya hus skall medges där det finns särskilda skäl

Den restriktiva inställningen betyder inget totalt förbud för nya hus. Nya hus både kan och bör tillåtas där det finns s k särskilda skäl t ex

- att en fastighet eller tomt redan finns,
- att ett nytt hus på ett varsamt sätt kompletterar en redan befintlig husgrupp,
- att den avsedda tomten utgör en naturlig lucka i befintlig bebyggelse,
- att ett nytt hus ersätter ett befintligt eller nedbrunnet hus.

Byggnader skall även i andra avseenden och i enlighet med PBL kap 3 vara lämp-

ligt utformade och placerade. Det måste t ex gå att anordna vattenförsörjning, avlopp och tillfart på godtagbart sätt. I vissa fall kan planutredning krävas för att ta ställning till om en plats är lämplig.

Markradon

Stora delar av områdets östra delar är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt. Områdets västra delar är normalriskområde. Läs mer i GPF/GMF 9.4.

Ekologiskt känsligt område

Vissa delar av området är ekologiskt särskilt känsliga, med känslig flora och fauna. Det gäller framför allt i Valle, men också för Dofsan. En icke uppodlad skyddszon bör finnas mellan Dofsan och odlad mark för att skydda vattenmiljön mot kväveläckage (GPF/GMF 11.12).

Vägnät

Området berörs av planerade ombyggnader av E20 och Rv49. Vidare berörs det av planer på en sammanhängande cykelförbindelse Skara - Skövde bl a på järnvägsbanken Skara - Axvall - Varnhem. Läs mer i R21 eller GPF/GMF 15.2.

Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.
- Vägutredning Rv49 Skara-Skövde. Vägverket Region Väst februari 1997.

BEBYGGELSETRYCK (VÄSTRA DELEN) O41

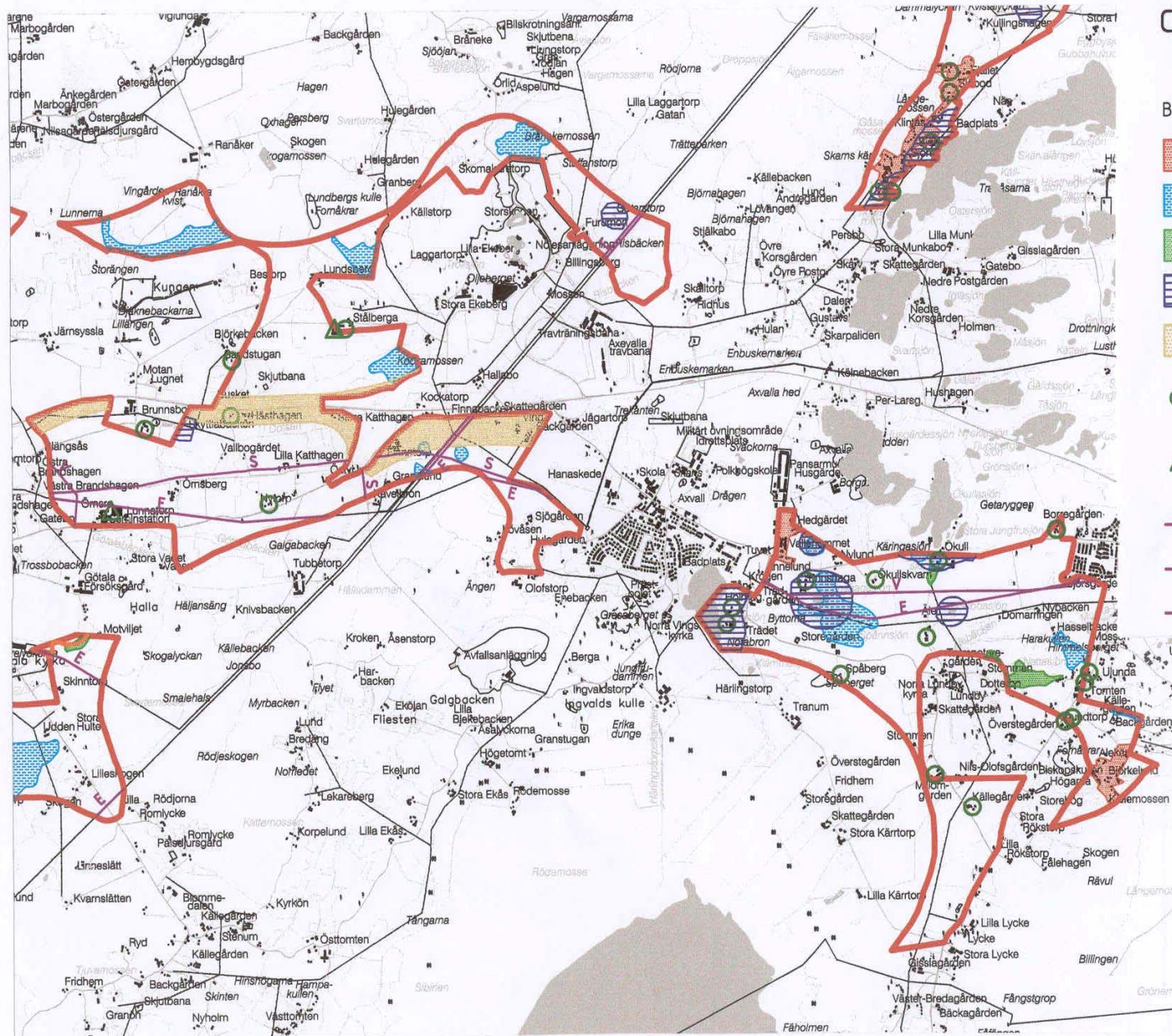

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av E20, Brogårdsvägen, Rv49	R 21
	Kulturarhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Vandringsled	GPF/GMF 13.3
	Större nötkreatur-besättning	GPF/GMF 14.3
	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:50000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

BEBYGGELSETRYCK (CENTRALA DELEN) O41

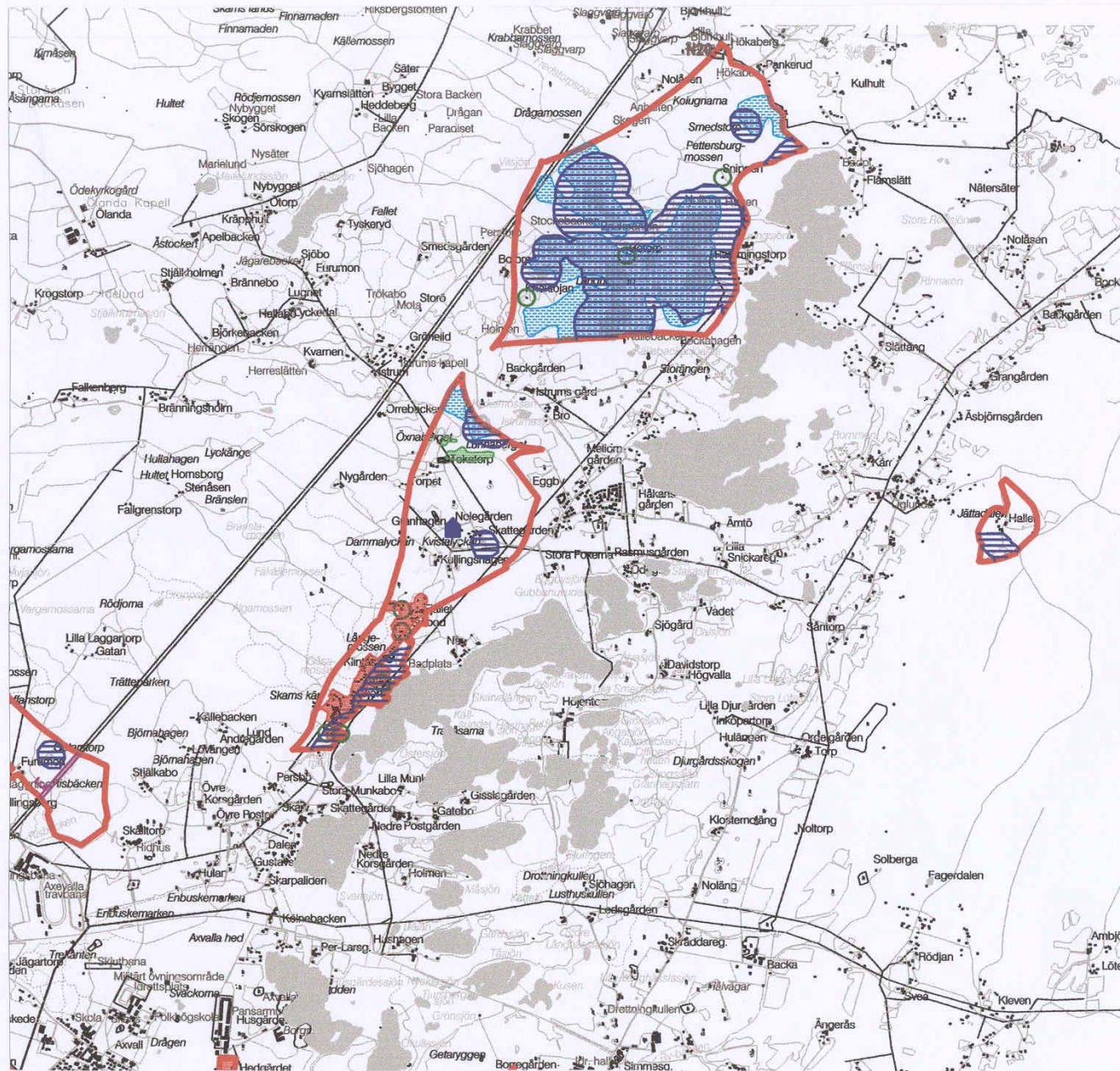

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av E20, Brogårdsvägen, Rv49	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Större nötkreatur-besättning	GPF/GMF 14.3
	Huvudledning för vatten	GPF/GMF 16.1
	Huvudledning för spillvatten	GPF/GMF 16.2
	Huvudledning för elektricitet	GPF/GMF 16.3

Skala 1:50000
Miljö- och byggnadskontoret 2004

BEBYGGELSETRYCK (NORDÖSTRA DELEN) 041

C. Beskrivning & riktlinjer: Delområden och objekt

Beteckn.	Innebörd	Läs mera
	Samlad bebyggelse	GPF/GMF 2.4
	Våtmark	GPF/GMF 11.4
	Ängs- och hagmark	GPF/GMF 11.5
	Strandskydd	GPF/GMF 11.11
	Reservat för ombyggnad av Rv49 och E20	R 21
	Kulturhistoriskt värdefull byggnad	GPF/GMF 12.3
	Kulturhistoriskt värdefull gård: Nolegården	GPF/GMF 12.3

Skala 1:50000
Miljö- och byggnadskontoret 2005

Tranum jordbrukslandskap

A. Beskrivning

Jordbrukslandskap

Området utgörs av det mycket öppna och flacka jordbrukslandskapet norr om Hornborgasjön. Den nordligaste delen är skänsområde i länsstyrelsens program för odlingslandskapets natur- och kulturvärden 1992 och 1996 (GPF/GMF 11.6).

Riksintresse

Området är av riksintresse för kulturminnesvård och rörligt friluftsliv. Det gränsar i sydväst och öster till område som även är av riksintresse för naturvården (GPF/GMF 11.1, 12.1 & 13.1).

B. Riktlinjer

Riksintresse

Med stöd av miljöbalkens 3 kap 6 § skall området skyddas mot åtgärder som påtagligt kan hota kulturminnesvårdens eller friluftslivets intressen. Sådana åtgärder får inte vidtas och skall inte medges.

Bebyggelse och markanvändning

Det öppna kulturlandskapets karaktär bör behållas, och jordbruksdriften fortsätta. Lokalisering av ny bebyggelse eller annat exploateringsföretag skall ske med stor hänsyn till landskapsbilden.

Impedimentmark innehåller ofta fornlämningar eller är skyddsvärda biotoper, och bör inte exploateras. Åkerholmar och skogsbryn bör sparas för friluftslivets anspråk och för att bevara landskapsbilden.

Markradon

Området är högriskområde för markradon. Alla nya byggnader där människor stadigvarande vistas skall grundläggas radonsäkert. Även om- och tillbyggnader skall göras radonsäkra där så är möjligt (GPF/GMF 9.4).

Fornlämningar

Områdets läge i den fornlämningsrika Vallebygden gör att dolda fornlämningar kan påträffas vid jordbruk och markarbeten. Fornlämningar och fornfynd är skyddade enligt 2 kap kulturminneslagen. Om sådana påträffas

skall man iaktta vad som stadgas i 2 kap 4-6 & 10-14 §§. Skyddet gäller också för ett tillräckligt stort skyddsområde runt fornlämningarna. (GPF/GMF 12.5).

Ekologiskt känsligt område

En icke uppodlad skyddszon bör skapas mellan Härlingstorpskanalen och den odlade marken för att skydda Hornborgasjön mot kväveläckage.

Ytterligare information:

- Miljö- och byggnadskontoret.

